

Проф. др Слободан Љукић

Богутово Село

село које о(п)стаје

МОНОГРАФИЈА

ПРОСВЈЕТА
БИЈЕЉИНА

Исправка грешака и допуне првог издања монографије “БОГУТОВО СЕЛО” Професора др Слободана Лукића

Страна 2: Проф. Панто Секулић.

Страна 14: Вучјака и Грабоваца (пети ред одозго).

Страна 82: У пасу деветог реда треба: Славко-Никола, Здравко-Душан (породично стабло Лукића).

Страна 85: Фотографија Пивског језера - горе, а фотографија вирова на ријеци Јањи - доле.

Страна 100: Тунел у који је уведена Мезграјица дугачак је 3,5 км.

Страна 126: Четврти ред одоздо - Након Зекове смрти команду над бригадом преузео је Перика Тешић, такође Богутовац.

Страна 136: Испуштено: Тодоровић Радован (1910-1942).

Страна 142: Школа у Барама је изграђена 1953. године.

Страна 143: Текст испод слике треба да гласи: Колски мост изграђен 1997. год.

Страна 161: Изградња првих објеката у Новом насељу Угљевик започела је 1978. а административно сједиште из Старог у Нови Угљевик пренесено је у јуну 1982. године. Термоелектрана је пуштена у рад у марта исте године.

Страна 167: Николићи (Зорићи) : Никола (2), Љубо (4), Радомир (4) - Крсна слава Игњатијев дан. Тодоровић Гавро (2) - Крсна слава Никольдан. Лазићи: Рађан (4), Бојан (4), Жарко (4), Стана (3), Радан (2), Аница (1), Срећко (2) - Крсна слава Никольедан.

Страна 178: Крсне славе: Миловановићи - Лазарев дан, Манојловићи - Томин дан.

Страна 191: Брише се у трећем реду одозго: А више фамилија род ... и увијек носе исто презиме. (Поднаслов: Род).

Страна 198: Учитељи: Јовић-Ђурковић Милена (1968-1978) и Ђурађ Вујевић (1968-1971).

Страна 210: Убацити: Проглашен је за добротвора цркве Свете Петке Параксеве у Угљевику.

Страна 211: Код имена свештеника Митра Крсмановића брише се: Убијен у Јасеновцу.

Посљедњи ред: Свештеник Јован Мирковић (1992. и данас)

Страна 233: Убацити испуштена имена: Бранко Лукић (1923), пуковник Војна академија (Београд); Славко Лукић (1957), дипломирани инжењер архитекта (Бијељина); Драгица Тодоровић (1975) професор француског језика; Стево Јосиповић (1971) ветеринар Угљевик; Саша Ђокић (1964) дипл. економиста (Смедерево); Горица Радовановић (1971) љекар кардиолог (Београд); Цвијета Ђокић (1974) дипл. правник (Угљевик); Саво Марковић (1963) Факултет ЦЗ. (Нови Сад); Биљана Остојић (1980) дипл. туризмолог (Угљевик); Перо Миливојевић (1975) Факултет ЦЗ (Угљевик); Сретен Мићић (1962) електроинжењер (Аустрија); Госпа Цвјетиновић (1954) дипл. економиста (Угљевик); Ацо Томић (1954) дипломирани машинац (Угљевик).

Страна 242: Исправити штампање помогли: ТЕРЕКС АД Угљевик и КОМПРЕД АД Угљевик, а брисати РУДИНГ АД Угљевик.

Проф. др Слободан Лукић

Богутово Село

Село које о(п)стаје

МОНОГРАФИЈА

Бијељина, 2004.

ЕДИЦИЈА
КУЛТУРНО НАСЛЕДЕ

АУТОР

Проф. др Слободан Лукић

СИГНАТУРА

908 (497.15)

ИМД. БР.

23965

НФН - 3708

РЕЦЕЗЕНТИ

Проф. др БРАНКО САВИЋ

Проф. др ПАНТО СТ. СЕКУЛИЋ

ИЗДАВАЧ
СРПСКО КУЛТУРНО И ПОСВЈЕТНО ДРУШТВО
"ПРОСВЈЕТА"
БИЈЕЉИНА, УГЉЕВИК

ЗА ИЗДАВАЧА
Мр МИРКО БАБИЋ, предсједник
СРЕТЕН ЛУКИЋ, предсједник

ЛЕКТОР
Мр ЉИЉАНА ЛУКИЋ

ШТАМПА
"Младост груп" Лозница

ЗА ШТАМПАРИЈУ
Перо Вишњић

КОМПЈУТЕРСКА ОБРАДА
Агенција "Флеш" Лозница

ТИРАЖ
500 примјерака

2004.

САДАКИ

ОДШУД ОРГАНИЗОВАНОСТЮ ОЖЕД
САДАКИ САДАЧОДИ ФИНАНСИЈА
ЖИЛДАЧУ АДАЧИДА

АДАЧИДЕЛ АЕ

АДАЧИДА ОЖЕДИ

Родном селу

Богутово Село, завичају мили
Остависмо мјесто где смо се родили
Године су брзо прохујале наше
Успомене вјечне на тебе остале
Тебе село моје овдје нема више
Отишли смо негдје и нека се пише
Волимо те пуно, завичају мили,
О теби смо увијек лијепе снове снили

Сањамо те често, није давно било
Ето, село моје, и то се десило
Лијепе су слике из роднога краја
Остадоше успомене нашег завичаја

Жико Мићановоћ
(из засеока Вучјак)

УВОДНО СЛОВО

Опредељење за ову тему произашло је из мог дугогодишњег рада на изучавању генезе насеља сјевероисточне Босне, на којој сам докторирао на Архитектонском факултету у Београду, 1983. године. Ова монографија је наставак истраживања у ембриону, тј. у малој, просторно дефинисаној средини, која је настала након пораза Турака под Бечом, где су се били упутили да поробе Европу (1683), те у повратку уништили економију и људе и оставили пусте просторе, без становништва, у цијелој Босни и Србији.

Поновно насељавање започело је око 1735. године на спонтан или организован начин. Главну масу досељеника чинили су Херцеговци из старе Херцеговине, (данашња Црна Гора), који су, спуштајући се низ Дрину, насељавали западну Србију и источну Босну, тј. Мајевицу и Семберију, па тиме и Богутово Село.

Требало је утврдити, а не претпоставити, ко су били први насељеници, одакле су дошли и коју су вјеру исповиједали, где су биле прве куће, а где наредне, како се формирао заселак, у коме правцу се даље развијао и како је настало село.

Ишчитавањем ове књиге читаоцу ће се разјаснити многи појмови и ситуације а појединцима, који желе да даље истражују генезу своје фамилије, помоћи како да наставе и одакле да почну.

Сваког човјека занима одакле потичу његови коријени, ко су му били преци и зашто су овамо дошли. И мене је то истински занимало, па сам вођен знатижељом, у више наврата, путовао у постојбину својих предака у Пиву, на високе планине, прегазио Комарницу и њене небеске кањоне и попео се до Жабљака, испод Дурмитора, где данас живе преци и братственици Лукића -племе Гаговића, чије село Безује почива на коти 1200 до 2100 м над морем.

Тада се и зачела идеја о писању ове монографије која треба да ослика генезу и развој једног од значајнијих подмјевичких села.

При томе, посебну тешкоћу представљала је чињеница да за ова истраживања немаовољно писане грађе и материјалних остатака на терену.

На том плану доста су у прошлости радили Ристо Јеремић и Миленко Филиповић, који су истраживали поријекло мајевичког становништва у ширем смислу не дотичући се Богутовог Села.

Због тога сам сматрао корисним да учиним до сада неучињено и да својим истраживањем допринесем разрешењу генезе Богутовог Села.

У погледу методолошког поступка прикупљања грађе користио сам се разноврсним изворима и документацијом као што су:

- Објављена грађа и писани извори,
- Живи извори и свједоци,
- Необјављена грађа и катастарска документација,
- Теренска истраживања и осматрања

Посебно драгоценјени били су искази живих свједока, људи рођених између 1880. и 1910. године, који су у вријеме овог истраживања били у дубокој старости, али су добро памтили предања и поруке својих предака, чиме сам се уз писане изворе, користио у овој књизи.

У самом раду, пратио сам насељавање сваког засеока посебно, идентификовао прве досељенике, убицирао мјеста где су изграђене прве куће и начине даљег проширивања.

Сљедствено томе, за сваки већи заселак, и најбројнију породицу у њему, израдио сам графички приказ породичног стабла за период од 300 година, тј. од 1735. до 2035. године, и то за десет колјена: од првог досељеника до данас, пратећи само мушку линију која преноси презиме и крсну славу.

По тој методологији могуће ће бити израдити породично стабло за све породице у селу, које имају податке о својим прецима и сигурну линију развоја породичног стабла.

Оно што је највредније у Богутовом Селу су његови људски и интелектуални потенцијали. Тако су међу значајнијим Богутовцима бројни научници, професори универзитета и високих школа, политичари и народни посланици, предсједници општина и јавни радници, врхунски естрадни умјетници и сликари, познати ратници прохујалих ратова,

инжењери и љекари као и пет знаменитих личности Републике Српске.

Сам списак од осамдесет факултетски образованих Богутоваца, уз двадесетак са вишом школском спремом, прелази цифру од сто врхунских стручњака, што је импозантан број и за неку мању општину, а не за само једно село. То је изузетно импресивно за ову подмајевичку средину, општину Угљевик, а Богутово Село посебно.

У десетогодишњем раду на изради ове монографије, имао сам бројне сараднике, казиваче и привржене скупљаче података о селу, којима искрено захваљујем на уложеном труду а све у жељи да нашим савременицима и потомцима оставимо свједочанство о томе: ко смо, одакле смо и шта им преносимо у наслеђе.

Надамо се да ће се поносити својим претходницима!

Слободан Лукић

ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ И ПРИРОДНИ УСЛОВИ

Богутово Село (са границама)

ПРОСТОР И ГРАНИЦЕ СЕЛА

Према географском положају Богутово Село се може сврстати у подмајевичко, јер се налази на самој сјеверној граници мајевичких побрђа и јужној граници Семберије. Шире посматрано, ово велико село је граница где се завршава пространа Панонска низија, која се од Сјеверног мора спушта према југу, све до обронака планине Мајевице, тј. до њених сјеверних обода, прелазећи ријеку Саву и, преко Семберије, урања у Мајевицу испод брда Баљак и Коце у Богутовом Селу.

Смјештено на простору јужно од Бијељине, у општини Угљевик, Богутово Село се граничи са селима: Угљевик Селом и Мезграјом са источне и јужне стране и Забрђем, Малешевцима и Тобутом са сјеверне и западне стране, чијим обронцима тече ријека Јања и пролази магистрални пут Бијељина-Тузла.

Граница Богутовог Села почиње на ушћу Угљевичке ријеке у Јању, испод брда Коце, иде према западу уз корито ријеке Јање, између Забрђа и Малешеваца, до Камените Коце, на тромеђи са Тобутом. Одатле се пење уз Камениту Косу према Бандијери, преко Хајдуковог Брда и Кикова, на Мраморје, па преко Равног Гаја на Јаблан Град, са којега се спушта у Мићића поток, све до Угљевичке ријеке и даље њеним коритом до ријеке Јање, одакле је и пошла.

Са јужне и источне стране ова граница раздваја Трначко, Мезграју и Угљевик од Богутовог Села, а корито Јање од Забрђа, Малешеваца и Тобута. Све те границе су природне: ријека Јања, Угљевичка ријека и Мићића поток као водотокови и Трначко и Јаблан Град као висови.

То значи да је граница веома стара и да потиче још из средњег вијека или, можда, још раније.

КЛИМАТСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Клима за ово подручје је умјереноконтинентална, за коју су карактеристичне кратке и оштре зиме и дуга и топла љета. Зима обилује сњежним покривачем, када се температура спушта до -20 Ц у току ноћи, док су љетњи дани сунчани и жарки, са високим температурама и топлим ноћима. Просјечна дневна температура је 11,2 Ц иако су температурна колебања у току године изразита и варирају у појединим мјесецима од 0,4 Ц до 22 Ц.

Температуре изнад 22 Ц настају половином јуна па све до краја августа, када почиње дуга и блага јесен која траје све до краја новембра, а некада и дуже. Први мразеви се јављају половином октобра и у пролеће до средине априла, што значи да лијепи пролетни и љетни период траје од априла до октобра.

Оваква клима погодује гајењу разних врста пољопривредних производа, а посебно житарица и поврћа, као и воћа, посебно у новије вријеме јагода и малина, које се гаје на плантажама и мањим површинама и на лошијем земљишту.

РЕЉЕФ

Рељеф Богутовог Села је заталасан, са благо узвишеним косама, где највиша брда имају надморску висину око 300 м (Косе 300 м, Прокос 295 м, Лукића (Гаврића) брдо 302 м.). Врхови брда, посебно њихове сјеверне (осојне) стране су шумовите, док су јужне експозиције засађене шљивом или другим воћем, а честе су и ливаде и испасишта за стоку.

Због богатих лежишта угља на простору Богутовог Села отворен је дневни коп за експлоатацију која служи за потребе погона Термоелектране. При том дошло је до измене

рельефа , посебно централног дијела села, тако да се о стабилности рельефне слике тешко може са сигурношћу говорити.

Цјелокупна територија је брдовита, са истакнутим узвишењима превоја Вучјака и Прокоса на истоку, Суђенице и Лукића брда на Мукати, тј. на западном дијелу села. Изнад Богутовог Села и његових узвишења уздижу се Јаблан Град (451м) и Хајдуково брдо (439м) који доминирају подручјем.

ХИДРОГРАФИЈА СЕЛА

Хидрографију Богутовог Села обиљежава сливно подручје ријеке Јање, која својим средњим током протиче ивицом села и у коју се, са десне стране, улијевају: Ломски поток, Мезграјица и Угљевичка ријека, сви водотоци из Богутовог Села.

У ове рјечице и потоце сливају се воде које као извори и сеоски каптирани бунари, служе становништву села за снабдијевање водом за пиће и напајање стоке док се као техничком водом и за заливање поврћа служе водом из споменутих водотокова.

Ријека Јања опасује село са сјеверне и западне стране и својим водотоком омеђује сеоски атар. Захваљујући Јањи, и другим природним вриједностима, дошло је до радикалне трансформације Богутовог Села у смислу унапређења и побољшања његове економске моћи.

Хидропотенцијал Јање и њених притока је искоришћен за изградњу вјештачког језера Снијежница, које обезбеђује потребну резерву воде у току године за несметан рад Термоелектране Угљевик.

Јања извире испод самог врха Мајевиће (Бањ Брдо, 694 н/нм.) и улива се у Дрину на коти од 105 м/нм. Укупна дужина корита износи 57 километара. Због велике висинске разлике и кратке дужине корита, Јања има бујичав водоток велике брзине, па се стално и видљиво укопава у тле.

Код великих љетних бујица изазива поплаве у пољима кроз која тече и наноси штете усјевима. Најстарији становници Мукате и Доњег Забрђа памте да је Јања мијењала своје корито, одроњавајући мукатску и малешевачку обалу са обје стране, плавећи Лукића поља и прудове, наносећи шљунак и пијесак на оранични слој. Велике поплаве стварале су се на ушћу Мезграјиће у Јању током кишних љетних мјесеци.

У Богутовом Селу постоје бројни локални извори питке воде и бунара: на *Мукати*: Стокановац, Утрна, Хајдучка вода, Велин бунар, Ђирића вода, Томин бунар у *Станковићима*: Ђокића бунар, Стојановац, Бубан вода, у *Томићима*: Митровић бунар, Стублиште, Водица, у *Видовићима*: Амбарине, Божина вода, Бојића вода, у *Саријама*: Башица, Буковац, Градина, Ловачка вода, Стублић, Вићића бунар, врело, на *Брђанима*: Точак, Пецка, Никића вода, Киканов извор, Пантина вода, Раденовац, Перића водица, Ступ, Пајића точак, Лукића вода, у *Грабовцима*: Инђића вода, Ђокина вода, Будин извор, у *Прокосу*: Пецка 1, Пецка 2, Шундак вода, у *Доњем Вучјаку*: Бањица, Језеро, Водица, у *Горњем Вучјаку*: Сантрач и Тешина вода, у *Кошарићима*: Буковац, Пајића вода и Сантрач.

На ријеци Јањи постојале су бројне воденице: Новакова, Старка, Лукића воденица, Корјака, Алексина воденица, Жерајића воденица а на Мезграјици око десетак мањих.

У току 2003. године започети су радови на изградњи водовода у засеоцима Муката и Станковићи. На Лукића (Гаврића) брду изграђен је резервоар капацитета 100 метара кубних воде и спроведена доводна и разводна мрежа кроз овај дио Богутовог Села. Радови теку даље и планирано је да се до краја 2004. године водоводни систем пусти у погон и у домаћинства.

Велику финансијску помоћ овој значајној акцији пружају општина Угљевик, Термоелектрана и угљевички водовод, тј. комунално предузеће "Компред".

Доласком пијаће воде у сваку кућу стандард становништва ће се побољшати а хигијенска култура порасти.

ГЕОЛОШКИ САСТАВ ЗЕМЉИШТА

Геолошки састав земљишта Богутовог Села је значајан фактор у досадашњем а посебно у његовом даљем развоју. Испод ораница пашњака и шума леже дебели слојеви мрког угља који су смјештени у источном дијелу села, углавном испод Вучјака и Грабовца. Практично, скоро половина села лежи на квалитетном слоју мрког угља и то на замашним дубинама, тако да ће се ископом и обимнијом експлоатацијом, много промијенити слика села.

У геолошком саставу преовладавају миоценски слојеви кречњака, конгломерата и мрког угља који компактно налијежу и у својим међуслојевима немају водених депоа, подземних језера или издана.

Западни дио Богутовог Села нема значајнијих угљених резерви тако да тај дио задржава могућност даљег развоја пољопривреде и сточарства и сагледава објективну будућност, поготово што највећи дио становништва живи од та два природна богатства. Међутим, овај дио села још није довољно рударски дефинисан, али за сада не постоји интерес за ширењем рудника према западу села, тј. засеоцима Муката и Станковићи.

На источном дијелу Богутовог Села, у засеоку Доњи Вучјак, од 1980. године, експлоатише се чиста кречњачка ризла, која се продаје у пољопривреди за калцификацију иловастог земљишта или се дроби и меље, те као чисти кречњак испоручује за потребе хемијске индустрије као пунила.

Експлоатацију врши државно предузеће "Рудинг" Угљевик.

ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Земљиште Богутовог Села је дио семберско-мачванске макроплавине, која је настала у постмаринском периоду као залеђе алувијалне равни долине ријеке Дрине и које захвата раван на надморској висини од око 200м. То је виша тераса од семберске, чија је надморска висина 100 м.

Поједини слојеви битно се разликују у профилу, што се посебно односи на наслаге глине и кречњака. Семберија и Подмајевица представљају алувијум некадашњег Панонског мора и сливних ријечних корита који су послије повлачења, наплавинама, наносили са околних брда шљунак, пијесак и муль и стварали заравни и плодно земљиште.

Да је Богутово Село било дно некадашњег мора, говоре нам бројни налази морских љускара и школки у брдима на Косама и Вучјаку, где се експлоатише кречњачка ризла и у мајданима, где се копа мекани кречњачки камен од којега сељаци праве куће. Школке су врло крупне и потпуно урасле у наслаге кречњака. Заступљени су чисти седименти слојеви, који су хиљадама година, ерозијом потока и ријеке Јање, створили алувијалне површине и наплавине које данас представљају плодно земљиште.

У централном дијелу Богутовог Села преовладавају глине: сионица на побрђима и долинске глине уз водотокове Јање. Однос алувијалних земљишта према сионицама је значајан јер је Богутово Село без већих равница и изразитих узвишења и гребана, а глиновито земљиште, на кречњачкој подлози, погодује гајењу воћа, посебно шљива, крмних биља и житарица.

Ограничени хумусни слој је танак, па се обавља плитко орање плугом како се не би оштетио корисни и урађени хумусни слој.

Већина ораницних површина настала је крчењем шума тако да крчевине имају мале парцеле, највише до 1 ха у просјеку и преовладавају мањи посједи са много међа који су настали диобом.

Изградњом Рудника "Богутово Село" пољопривредно земљиште је знатно смањено, уништено и нестало, па су данашње површине изузетно редуковане.

По класама земљиште износи:
(стање 1999. године)

a) Приватни сектор

Њиве 2-7 класе	= 525,26 ха
Воћњаци 1-4 класе	= 121,55 ха
Ливаде 2 класе	= 14,60 ха
Пашњаци 1, 2 класе	= 25,40 ха

Укупно приватни = 686,81 ха

б) Друштвени сектор

Њиве	= 116,80 ха
Воћњаци	= 46,24 ха
Ливаде	= 5,27 ха
Пашњаци	= 67,23 ха

Укупнодруштвени = 235,54 ха

Земљиште укупно = 922,35 ха

Пољопривредно земљиште у Богутовом Селу креће се од II до VIII класе, па су и сеоски приходи од њега осредњи; углавном се сију и производе житарице за властите потребе сеоских домаћинстава и то претежно кукуруз, који се употребљава за исхрану стоке. За производњу и успремање кукуруза постоје добри природни услови.

Пошто се пшеница употребљава искључиво за људску исхрану, властита производња је недовољна, па се купује у Семберији, тј. на пијаци у Бијељини. Поред пшенице, сију се раж, јечам и рјеђе зоб, која се употребљава као сточна храна.

Раније су сијани лан и конопља, који су се прерађивали у предиво од којега се ткало платно за одjeћу. Данас се то више не ради, али су остале земљишне површине које се зову "ћетениште" и подсећају на некадашњу дјелатност и начин живота.

Најплодније земљиште налази се на западној ивици села. То су Лукића поља и прудови уз коритио ријеке Јање а обухватају комплекс око 70 хектара. Те оранице највише класе дају максималне приносе а погодне су за сијање пшенице због равног терена и могућности употребе машина и комбајна за жетву.

ШУМЕ

Шуме Богутовог Села, као и земљиште, углавном су у приватним рукама. Све је одувијек у власништву сељака а државних шума је мало.

Шуме су мјешовитог типа: храст, буква, граб и багрем које су асоцијација: *Qerco-carpinetum* (шуме храста китњака и граба), *Qerceto-confertae ceris* (шуме храста сладуна и цера) и *Qercoostriyetum* (шуме црног граба-шикаре) и *Luzulo-fagetum* (ацидофилне букове шуме).

Код ових мјешовитих шума, на већим висинама, осјећа се утицај континенталне климе, али не треба заборавити да уз ријеку Јању постоје и мањи комплекси врбе, тополе и јохе, измијешане у асоцијацији: *Populeto-salicetum*.

Као што се види, шуме Богутовог Села су искључиво лишћарске јер ниска надморска висина не омогућава природан раст четинарима.

У Богутовом Селу под шумом има укупно 471,0 ха земљишта, од чега у приватном власништву 404,0ха што износи 0,40 ха по становнику. Значајније шумске површине су: Коце, Гајеви, Мраморје, Осоје, Трњешњаци и Бареши. Нема много високих шума и чистих састојина. Храстове шуме су исјечене приликом изградње пруге за Мезграју јер су се од овог квалитетног дрвета резали прагови за пругу.

Преовладавају шуме пањаче нарочито код грабових и букових шума тако да већих шумских комплекса нема. Шумско дрво, посебно храстово и јасеново, употребљава се као грађевински материјал за изградњу кућа и других објеката, а остало мање квалитетно дрво за огрев.

У периоду насељавања Богутовог Села, тј. у XVIII вијеку, земљиште је било покривено густим и квалитетним храстовим, грабовим и буковим шумама које су крчене и проређене, а данас значајне површине заузимају багремове шуме које се понегдје и намјенски саде или расту по косинама и лошијим парцелама. Багрем је употребљиво дрво за разне намјене, а његов цвијет је медоносан.

Храстове шуме Богутовог Села
снимак аутора 1970.

Најквалитетније дрво је храст (Querqus-Paterea) који се посебно чува у сеоском домаћинству и врло нерадо сијече. Храст је употребљив за све намјене: за прављење буради, каца, уџера, чардака, кућа у "јапију", а само гране му се користе за огрев. Сељак неће одсјећи храст ако није зрео, јер га тада може искористити само за огрев, што се никада не чини јер се као огревно дрво, углавном, користе: буква, граб, јасен и цер, којих највише има по богутовачким шумама.

УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА СЕЛА

Богутово Село имало је укупну површину од 2.172,83 ха и састојало се од 10 заселака који су се низали један на други од сјевера према југу: Вучјак (Горњи и Доњи), Брђани, Кошарићи, Грабовци, Сарије, Томићи, Видовићи, Станковићи и Муката.

Укупна дужина Богутовог Села од истока према западу, тј. од Угљевика до Малешеваца, износи 6 км, а од сјевера према југу, тј. од Забрђа до Мезграје 4 км. Село се налази на два већа трокрака превоја: превоји Вучјак-Грабовици-Брђани и превоји Лукића (Гаврића) брдо-Суђеница-Трешњици.

По источним и западним ивицама села, а посебно по средини, протежу се долине рјечица Угљевичке ријеке, Мезграјице и ријеке Јање тако да је Богутово Село нагето према сјеверу и сјеверозападу јер се његова јужна страна ослања на мајевичке обронке Јаблан Град и Хајдуково Брдо, тј. Трначко.

Котлина рјечице Мезграјице сијече село на два дијела изнад којих се уздижу превоји Горњи Вучјак и Муката, тако да ти превоји, у оба случаја, чине трокраку уздинуту рељефну и орографску форму.

Дакле, на највишим котама Богутовог Села налазе се засеоци Муката - Станковићи и Вучјак, док се остали засеоци налазе на превојима, косинама и удолинама.

САОБРАЋАЈ

Богутово Село има добро ријешен спољни саобраћај и главне прилазе док су саобраћајнице унутар села тврди макадамски и меки пољски путеви.

Унутрашњи сеоски путеви немају потребне габарите и конструкцију за тешки саобраћај, али су релативно погодни за комуницирање запрежним возилима и тракторима, па и осталим возилима, којима није потребан асфалтни коловоз.

Сеоски засеоци су међусобно добро повезани и нема куће до које не долази макадамски пут. Понегде, уз већа брда, према шумама, још постоје меки макадамски путеви, који су употребљиви само у љетним мјесецима, али су тешко проходни у јесен када се окиша и када су најпотребнији за извлачење убраних усјева и огревног дрвета за зиму.

Путеви који повезују село са главном саобраћајницом, магистралним путем Бијељина-Тузла су: Мезграја (Гајићи)-Угљевик-Обријеж, а други правац: Сарије-Баре-Доње Забрђе и трећи правац: попречни пут Вучјак-Баре-Станковићи-Муката (Викенд насеље) -Малешевци.

У посљедњих десет година изграђена су два колска бетонска моста на ријеци Јањи, којима је повезано Богутово Село са магистралним путем, а 1976. године у Лукића пољима изграђен је и пјешачки висећи мост за прелаз преко ријеке Јање, између Богутовог Села и Малешеваца, који је пројектовао и градио са мјештанима др Слободан Лукић, архитекта. Мост је распона 28 м. Село је овим мостом повезано са магистралним путем за Угљевик и Бијељину. Дрвени колски мост преко Мезграјице изграђен је 1965. године, али је касније пренесен у Пељаве.

Великом акцијом и самодоприносом мјештана засеока Муката, уз помоћ Термоелектране, изграђен је бетонско-челични колски мост на ријеци Јањи, који повезује западни дио Богутовог Села и заселак Мукату магистралним путем за Угљевик и Бијељину.

Кроз село је, долином Мезграиће, 1938. године, изграђена жељезничка пруга уског колосијека (75 цм), која је повезала Бијелину са Рудником угља у Мезграји, одакле се преко Саве одвозио угаљ потрошачима у Југославију.

На овој прузи у Богутовом Селу биле су двије путничке станице: Пецка и Баре где је воз стајао да прими путнике и ћаке, који су путовали у Угљевик и Бијелину на пијацу и у школе. Ова пруга је укинута изградњом Рудника и Термоелектране 1980. године.

Укупна дужина сеоских макадамских путева износи 25 км. Поправљају их и одржавају мјештани, а помоћ пружа и општина Угљевик, бесплатно уступајући шљунак и туцаник за насыпање ових саобраћајница.

У 2004. години планира се асфалтирање главних путева у Богутовом Селу, али радови на овој модернизацији још нису започели због неријешених имовинско-правних односа. Општина Угљевик учествује са 60 % средстава а становници села са 40% властитог учешћа. У реализацији ове идеје великих сметњи неће бити а треба се надати да ће мјесна заједница овог дијела Богутовог Села пронаћи снаге да овај зацртани план реализује тим прије што општина Угљевик пружа максималну помоћ са своје стране: политички, финансијски и стручно.

житий. Всё это неизменно вспоминается, когда говорят о Кубани. Но и в Краснодарском крае есть свои памятники истории и культуры, связанные с Кубанью. Одним из них является село Богутово, расположенное в южной части Краснодарского края на территории Абинского района. Село было основано в 1860 году крестьянами из Кубани, переселенными в Азовскую степь. Оно получило название в честь села Богутово в Кубанской степи, где родился один из первых руководителей крестьянской борьбы в Кубани — А.И. Богутов. Село Богутово расположено в долине реки Абенки, на берегу которой возвышается холм с крепостью, построенной в 1860 году. Крепость состояла из двух бастионов и центральной башни, в которой находился гарнизон из 150 солдат. В 1863 году крепость была взята атакой крестьянами, и с тех пор село Богутово стало называться Богутово-Крепостью. В 1865 году крепость была разрушена, а село Богутово было переименовано в Богутово.

БОГУТОВО СЕЛО У ПРОШЛОСТИ

Село Богутово расположено в южной части Краснодарского края, на территории Абинского района. Село было основано в 1860 году крестьянами из Кубани, переселенными в Азовскую степь. Оно получило название в честь села Богутово в Кубанской степи, где родился один из первых руководителей крестьянской борьбы в Кубани — А.И. Богутов. Село Богутово расположено в долине реки Абенки, на берегу которой возвышается холм с крепостью, построенной в 1860 году. Крепость состояла из двух бастионов и центральной башни, в которой находился гарнизон из 150 солдат. В 1863 году крепость была взята атакой крестьянами, и с тех пор село Богутово стало называться Богутово-Крепостью. В 1865 году крепость была разрушена, а село Богутово было переименовано в Богутово.

ПЕРИОД РИМСКОГ ЦАРСТВА

Велика Римска империја успјела је након дугих ратова да побиједи далматинско и илирско становништво, пређе у Босну и даље преко Саве на исток Европе, формирајући Источно римско царство. Ово царство је заузимало сјеверну Африку, Блиски исток и скоро цјелокупну данашњу Европу, па је представљало највећу државу у доба антике.

Велико Римско царство владало је просторима Балканског полуострava, па и Мајевице и Семберије, 450 година. У том периоду значајно је унаприjeђена територија и живот на њој, формиране су нове културне и цивилизацијске навике код постојећег становништва, изграђене моћне саобраћајнице од Јадранског мора према сјеверу, долинама ријека: Дрине, Босне, Врбаса и Уне према Сави и даље, преко Саве и Дунава, новим мостовима у Источно римско царство.

Од ове културе, на простору Мајевице и Семберије, остали су трагови као што су: тврде путне комуникације, темељи бивших грађевина и материјални остаци у виду опеке, грнчарије и металног оруђа. Највише остатака пронађено је у Семберији јер је ово подручје било гранично између римских провинција Илирика и Паноније, па су и дјелатности којима су се Римљани бавили биле више везане за обраду пољопривредног земљишта и њено модернизовање а мање за сточарство, којим се бавило затечено варварско становништво у планинским подручјима.

С обзиром да је планина Мајевица, у римско доба, била потпуно обрасла шумом, Римљани у њој нису градили насеља нити развијали значајне привредне дјелатности, изузев експлоатације соли на јужним обронцима планине, на простору данашње Тузле, по чemu је ова област и добила назив Соли.

На сјеверним падинама планине Мајевице нађени су остаци у виду римског металног новца, који је откривен у селу Тобуту, а који датира почетком римске власти на овом подручју.

У Богутовом Селу нису нађени остаци из периода Римске империје, иако постоји могућност да је преко њега водио друм, који је ишао с врха Удригова према сјеверу, на ушће Дрине у Саву, и даље у Сирмијум. С обзиром да је граница двије поменуте римске провинције ишла по врховима Мајевице или њеним сјеверним побрђима, простор Богутовог Села припадао је провинцији Панонија, односно био је под административном влашћу Сирмиума (Сремска Митровица).

Због унутрашњих слабости и трвења, распад велике Римске империје започео је крајем IV вијека. Тада су га почела нападати хунска племена са истока и Готи са сјевера Европе. Западно римско царство пропало је много раније него Источно, јер је прво нестало 476. године, под ударима Острогота и Визигота, а Источно се одржало све до пада Цариграда 1453. године, којега су срушили Турци као Византијско царство.

С обзиром да је падом Западног царства дошло до насељавања готских и германских народа у Европи, формирала се данашња западно - европска цивилизација док је од Источног римског царства формирана Византија, чијем културном кругу ће припасти сви словенски народи, па и српски народ.

Ове двије цивилизације су се интензивно културно и технички развијале, али на различитим поставкама и цивилизацијским обиљежјима, посебно у вјерским традицијама као: римске и грчко-византијске цивилизације.

БОГУТОВО СЕЛО У СРЕДЊЕМ ВИЈЕКУ

Средњовјековни европски период рачуна се од V до XV вијека, тј. од пада Западног римског царства 476. до пада Босанске државе у турске руке 1463. године. Наравно, ово важи само за подручје Балкана и српског етничког простора, јер је падом Јајца пала и Босанска краљевина и тиме су Турци заузели све српске територије, изузев простора уз ријеку Саву, које ће под турску власт потпасти 1521. године, тј. падом Бијељине.

Насељавање Балканског полуострва словенским народима започело је 602. године нове ере. Тада су огромне масе Словена дошле до Дунава, на чијој лијевој обали су биле улогорене скоро 40 година. Након смрти византијског цара Јустинијана, који је великим бројем утврђења на Дунаву дugo спрјечавао прелазак Словена преко ове ријеке, провалила је словенска маса на територију Балкана и, у периоду од свега петнаестак година, заузела простор Јадранског приморја, Босне, Србије, Бугарске и Грчке све до Атине, те запосјела Балкан етничким словенским елементом.

Међутим, паралелно са Словенима, дошли су и Авари који су покушавали да освоје и сам Цариград. Опсједали су га заједно шест мјесеци, али нису успјели и напустили су борбу. Авари су као јачи ратнички народ владали овим подручјем угрожавајући западну Европу све до краја VIII вијека, када је војска Карла Великог уништила аварски каганат и прекинула њихов примат на Балкану.

Крајем осмог и у деветом вијеку почињу да се развијају самосталне словенске жупаније и државице, чије формирање су спрјечавале најезде хунских племена, који су у великом налету заузели најзначајнији дио Панонске низије и формирали самосталну хунску државу, данашњу Мађарску. С обзиром да су Хуни моћно ратничко племе, новоформирана хунска држава се брзо развијала и ширила, тако да је владала простором сјеверно од Саве и Дунава све

до XVII вијека, па је под њену власт често потпадало Подриње, Посавина и Мајевица.

Власт над овим крајевима се стално мијењала између Српске деспотовине, Угарске краљевине и Босанске државе. Ове три власти су се смјењивале на подручју Подмајевице и Семберије и може се тачно утврдити у ком периоду је преовладавала која власт, као и који су народи живјели на овом подручју.

Овдје је била присутна босанска државна олигархија, али су највиши утицај на развој овог подручја у средњем вијеку имале Угарска краљевина и Српска деспотовина, о чему свједоче Константин Порфирогенит и други бројни историчари који су се бавили историјом Босне и ових крајева, па све до историчара Симе Ђирковића, који је највише проучавао историју Босне.

У том периоду нарочито су се развили град Звоник (Зворник) на источном дијелу планине Мајевице уз ријеку Дрину, град Сребреник на западном дијелу планине Мајевице и градска утврђења са подграђима Теочак и Јаблан-Град који својим високим котама обиљежавају јужну границу Богутовог Села.

Као главни град ове широке територије, Зворник се први пут спомиње 1412. године када се мађарски краљ Жигмунд, с војском, налазио у његовој околини. Најстарији дубровачки писани трагови о постојању насеља Зворник спомињу се код М. Динића који наводи да се у једној босанској повељи 1423. године истиче како Зворник спада у Усору "Sott. Suonich in Vssora". Нешто касније, 1453. године, у деспотској титули Ђурђа Бранковића Усора се означава као његова жупа, "totius Usore dominus" а К. Јиричек је тврдио да је овај српски владар држао само Зворник и Теочак са околином.

Под данашњим именом, Зворник се први пут спомиње 1519. године у уговору о миру који су међусобно склопиле Турска и Угарска и који је трајао свега три године. Иначе, током цијelog средњег вијека град је носио име Звоник тако

да се у неким повељама под тим називима спомиње све до XVII вијека.

Међу првим господарима Зворника спомињу се браћа Вукашин и Вукмир Златоносовић, кнез и војвода жупе Зворник, која је у ширем смислу припадала области Усори. Посједи Златоносовића су били велики и обухватали су скоро цијелу сјевероисточну Босну са Зворником као властелинским градом. На сјеверу према Угарској, граница њихових посједа ишла је линијом: Шепак-Теочак-Д. Тузла-Грачаница, а на западу и југу по линији: Грачаница-Кладањ-Власеница-Јавор планина, тј. до земље Павловића.

С обзиром на велики привредни значај овог подручја и важан географски положај самог града, дубровачки трговци и занатлије су од раног средњег вијека имали у њему своја имања, занатске радионице и трговину тзв. колоније у којима је обављана цјелокупна привредна дјелатност и од које су господари града имали знатне користи.

Иако су недостајале добре комуникације са данашње тачке гледишта, курир из Дубровника стизао је у Зворник на коњу за седам дана, што намовоно илуструје да физичка удаљеност Јадранске обале и овог подручја није била велика мада је босанска територија била непроходна и кршевита.

Изузетно значајан гранични положај Мајевице, која се испријечила између Паноније и Балканског полуострва, условио је да средњовјековне босанске жупе Усора и Соли имају нејасан статус према својој матичној земљи - босанској средњовјековној држави.

С обзиром да је Панонијом владала Угарска, а Балканским полуострвом, тј. његовим сјевероисточним дијелом, Босанска Краљевина и Српска деспотовина, то је Мајевица представљала веома важно стратешко упориште свакој од наведених средњовјековних држава, па су се непрекидно смјењивале на том подручју, градећи своја утврђења и одбрамбене куле. Због тога Мајевица никада није припадала баштини неке познате феудалне породице него је била издјељена између Котроманића, Дињичића и

Златоносовића све до 1435. године када потпада под угарску власт.

Освојивши мајевичке превоје, Угарска је приступила обнављању утврђења и њихових подграђа, при чему је највећи значај дала Теочаку, Сребренику и Соколу на Требавцу код Грачанице.

Теочак се први пут спомиње 1432. године као утврђење изнад рјечице Тавне, коју мађарски краљ, као свој посјед, поклања српском деспоту Ђурђу Бранковићу у склопу осталих дијелова сјевероисточне Босне. Жигмунд је Теочак уступио Српској деспотовини, па је у Теочаку 1452. године боравио сам деспот Ђурађ.

Од 1464. до 1510. године у Теочаку су столовала двојица босанских владара: Матија Војисалић (1476-1477) кога су Турци поставили да у њихово име, одмах након освајања ових подручја, влада Босном, а једно вријеме, када је Угарска одвојила Сребреницу од Србије, у Теочаку је боравио Никола Илочки - угарски намјесник, одакле је као вазал владао овим подручјем.

Теочак и Богутово Село, раздвајају села Мезграја и Тобут, што представља растојање од 4 км, па је логично да је овако блиско војно утврђење имало одређени утицај на његов развој јер су тадашњи путеви водили од Теочака, долином ријеке Јање и Мезграјице, преко Богутовог Села, према Семберији и рачанској скели на Сави и даље, преко Саве, у Срем и Славонију.

У посљедним деценијама пред пад Босне у турске руке, активан живот се одвијао и у Јаблан Граду, највећем узвишењу изнад Богутова Села. Из Јаблан Града управљало се у име Златоносовића свим насељима сјевероисточних мајевичких падина, па и Богутовим Селом. С обзиром да се са Јаблан Града, као највише коте у том ужем подручју, визуелно сагледава цио простор западног Подриња, Семберије и Посавине све до Удригова, може се претпоставити да су Богутово Село, Малешевци и Забрђе припадали истом поданику властелина Златоносовића, који је живио у Јаблан Граду или, евентуално, у самом Богутовом Селу.

Највјероватније је да су у подграђу Јаблан Града, у данашњем Богутовом Селу, живјеле породице војника који су чували град, тако да је могуће да је власник држао Трначко и данашњи Вучјак, у коме су откривени надгробни споменици. Они, вјероватно, припадају неким од власника Богутовог Села. То су стећци или "мраморови" по којима се поједини дијелови села зову Мраморје.

БОГУТОВО СЕЛО У ВРИЈЕМЕ ТУРСКЕ ОКУПАЦИЈЕ БОСНЕ

Када је 1463. године, падом Јајца у турске руке, Босанска држава изгубила своју самосталност, Турци су је подијелили, по узору на затечену средњовјековну административну подјelu територија, на четири области, од којих су Мајевица и Семберија припадале области Павловића (Вилајет Павли) и задржали постојеће границе феудалних посједа: Павловића, Ковачевића и Херцега Стјепана.

У територијалном оквиру Босанског санџака није било у почетку обухваћено подручје сјеверне и сјевероисточне Босне, тј. њених средњовјековних жупа Усоре и Соли због тога што ови предјели нису били још освојени у цијelости већ су их држали Угри, у оквиру своје Сребреничке бановине.

Падом Српске деспотовине и освајањем Сребренице и Зворника 1462. године од стране Турака, ово подручје се припаја Смедеревском санџаку, заједно са средњим Подрињем, а мала административна управна јединица на босанској страни добија назив Сребренички кадилук. Овај кадилук, чије сједиште је било у Сребреници, налазио се у склопу Смедеревског све до оснивања Зворничког санџака, око 1480. године. Зворнички санџак се полако шири према сјеверу и сјеверозападу тако да почетком XVI вијека има 31 нахију, од којих је са десне стране Дрине, у Србији било 10, а са лијеве, у Босни, 21 нахија.

Турци су 1528. године направили попис становништва освојеног подручја, па и Зворничког санџака. Из пописа се види да је у нахији Заврш забиљежено 9 села, а у нахији

Теочак 11 села. У овом попису нема Богутовог Села јер је било пусто и без становништва. Пошто зnamо да је било претходно насељено, јасно је да се старосједилачко становништво, приликом турског освајања, разбјежало или је нестало у ратовима. Највјероватније је да је ово становништво избегло преко Саве у Угарску, што потврђује и турски попис из 1533. године, у коме су територије Подмајевице и Семберије биле скоро потпуно празне.

У наредних дадесетак година ова територија се постепено насељавала, тако да је турским пописом из 1548. године новооснована Бијељинска нахија имала двоструко више православних него мусиманских кућа, тј. укупно 554 православне. Структура становништва које се насељавало на ове просторе, била је таква да су је, углавном, чинили Власи-сточари и српско становништво које се досељавало из јужне Србије и Санџака. Нешто старијаца, што се вратило из Угарске на своје раније посједе и новонасељено православно становништво, које називају у пописима "Грцима", уз нешто исламизованих Влаха, представљало је основни слој тога времена.

У овим пописима, а посебно у попису 1548. године, помињу се бројна мајевичка и подмајевичка села као што су: Лопаре, Прибој, Тобут, Вукосавци и Трначко, а пописом од 1572. године помињу се и конкретна имена поједињих становника тих села.

Турским пописом становништва 1548. године у Зворничком санџаку било је 30 нахија, од којих је у Србији било 10: Брвеник, Гошћаница, Крупањ, Бохорина, Јадар, Птичар, Рађевина, Шабац, Горња и Доња Мачва, а у Босни 20 нахија: Шубин, Зворник, Сапна, Заврш, Јасеница, Ненавиште, Сребреница, Гостиљ, Теочак, Горња Тузла, Смолућа, Лудмер, Спреча, Бијељина, Доња Тузла, Кушлат, Драметин, Корај, Висори и Соко.

У нахији Теочак пописано је 14 села: Рудине (Ср. Локањ), Врх Локањ, Горњи Локањ, Брањево, Доња Пилица, Горња Пилица, Орахово Селиште, Сухо Полье, Бјелошевац,

Лабдереси (Богутово Село или Угљевик), Трнова, Лукова, Орахова и Бањица.

Под селом Лабдереси крије се, вјероватно, Богутово Село јер је оно најближе и највише окружено ријеком Јањом и њеним највећим притокама, што објашњава и сам турски назив села (лабдареси-долина ријеке).

Око 1551. године стигла је у Зворник царска заповијед из Једрена у којој се спомињу и подаци да долазе беземљаши из других санџака и насељавају се у зворничком крају, а 1552. године спомиње се Зворничка митрополија и сукоби са турским властима око крштавања и покрштавања досељеног становништва у ову област.

Другог августа 1580. године царском наредбом у Истамбулу, село Четвртковиште у Бијељинској нахији проглашено је касабом - градом Бијељина (иако се овај град спомиње још 1446. године у дубровачким архивима, али је у вријеме турског освајања запаљен и порушен).

Некако у то вријеме обновљен је недалеко од Зворника манастир Тавна, а 1627. године у овом манастиру сахрањен је владика Гаврило који је био зворнички епископ.

Занимљив је запис аустријског војног свештеника Рудолфа Бзенског из Чешке који је обишао ове крајеве, утврђења и Зворник у зиму 1688/89. године. Обилазећи војне посаде, поред осталог, каже да православни свијет, у овим крајевима, много пости пред велике празнике, али уз тај пост пије неумјерено ракију и пиво, а пиво, вели, праве од проса. Такође, исти гроф Бзенски пише да су 10. јуна 1689. године Турци опсједали Зворник, те да се из Зворника повукла аустријска војска и да су из њега исељени Зворничани православци који се већ 1690. године спомињу у Будиму.

Након повлачења турске војске, послије пораза под Бечом, фронт се зауставио на ријеци Сави и сјеверним падинама Мајевице, где су вођене борбе око освајања градова Зворника и Бијељине и граница помјерана од корита Саве према Мајевици и враћана у више наврата. У освајању Зворника и борбама око њега 1717. године Петрашу су

помагали православци и српско становништво, али када се он повукао, Турци су за одмазду опљачкали манастир Папраћу.

Значајно је поменути да је у то вријеме манастир Тавна обављао своју мисију међу православним становништвом јер се 1742. године спомиње у једном запису јеромонах Василије Пивац који је као пострижник манастира Пиве донио и поклонио књигу манастиру Тавни.

Интересантно је навести податак да је 1745. године зима била веома топла и да је забиљежено да су људи у Зворнику за св. Николу (у децембру) доносили јагоде на пијацу. Око 1750. године у Зворничкој епархији спомињу се манастири Озрен, Тавна и Чокешина, а не спомиње се Папраћа која је, вјероватно, остала без монаха. Године 1758. спомиње се архијерејски намјесник Зворничког санџака кир Теодосије у вези са подизањем цркве у селу Мачковцу код Лопара.

На једном дискосу у Зворнику 1762. године записан је као ктитор, а можда је био и мајстор, неки јеромонах Гедеон, а на једној икони Пивљанин Јован Гаговић Пивац. Можда је један од њих био и зворнички свештеник. Такође се спомиње још један Пивљанин, Теодор, вјероватно иконописац, чије име је записано на једној другој икони 1767. године. Пивљане истичем зато што су они значајни за насељавање Богутовог Села и засеока Муката.

Важно је напоменути да се 1760. године, у селу Поповима код Бијељине, родио Иван Кнежевић, каснији Кнез Иво од Семберије, који је од Кулин - капетана откупио 200 српских заробљеника, што их је Кулин заробио у Србији а 1767. године, у селу Српској Трнови, рођен је Филип Вишњић, познати слијепи пјесник и пјевач народних пјесама.

Исламизација православног становништва у турско доба обављала се континуално од самог њиховог доласка на српске територије па до напуштања ових крајева. Мањи број сеоског становништва је прелазио на ислам и тај прелаз на почетку је био такав да су потурчени Срби

задржавали своја породична презимена и памтили дуго родове из којих су потекли. Свијест о хришћанском поријеклу новог исламизованог свијета одржавана је и чувана у предањима, памтећи српске православне обичаје и крсну славу. Дешавало се да у истој породици живе браћа Срби и исламизирани муслимани, али су се касније повећањем и ширењем породице раздвајали, наставили да живе на истој земљи и у истим селима. С обзиром на заједничко поријекло и заједничко земљиште које су обрађивали, тешко је било утврдити и територијално разграничити простор.

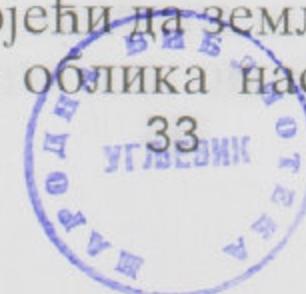
Међутим, због сталних сукоба око Зворника и на Мајевици између хришћана и муслимана,, на овим подручјима је, ипак, дошло до раздвајања хришћанског и мусиманског становништва у засебна села, тако да су у посљедњих сто година, или тачније од 1878. године, када је турску управу у овим подручјима замијенила Аустро-Угарска монархија, пописом констатовано да нема мјешовитих села и да су сва села на Мајевици и у Семберији вјерски и национално чиста, а то значи да у српским селима нема мусимана и Хрвата, нити у мусиманским има Срба.

У појединим српским селима турски бегови су имали куће, а у Богутовом Селу је повремено живио, тј. преко љета боравио, Осман Кушљугић из Горње Тузле, који је имао кућу у засеоку Муката.

Због тога што је земља била беговина под управом турских бегова, у многим селима имамо бројне топониме и називе на земљишту као што су заселак Џемат код Прибоја, Џамиште у Тобуту, Беглуци и Омануша у Богутовом Селу Мамутова (Махмутова) вода у Пушковцу, а присутни су и бројни други турцизми и оријентални називи који подсећају на некадашњу турску управу на овом подручју.

Након освајања босанских територија и поробљавања становништва, Турци су укинули затечени економски систем и, уз наметање власти, задржали неравноправне односе на релацији село-град.

Поред тога, настојећи да земљу, као основно средство производње, извuku из облика наследног класичног феу-

дализма, у коме је она у енормним површинама припадала појединцима, крупним феудалцима, и да учврсти интересе новог османлијског поретка, Турска је задржала израбљивачки однос према сељацима, а својину над земљом издигла на ниво државе, са увидом државне управе над цјелокупном производњом на њој.

У новим друштвено-економским условима својина над земљом изражава се тзв. мирињском земљом (царска земља) која се није могла продавати, поклањати нити увакуфити, али се могла наслеђивати (баштинити) или добити као награда турском феудалцу за посебне заслуге учињене Царевини. У већини случајева земља постаје царски хас, тј. царско добро, а ако је поклоњена заслужним личностима Турског царства, могла се баштинити (наслеђивати) или увакуфити, тј. уступити или поклонити некој вјерској институцији, што је био веома чест облик јачања исламске теократске државе.

Освојена босанска територија у почетку је била напуштена, па је Турска свим силама настојала да је насели сточарима које је привлачила обећањима о слободи вјеријсповјести, неповредљивости имања и личној безbjедности, нудећи им дијелове мирињске земље као властити посјед-чифлук. Касније се овај облик измијенио на штету сељака, који је био обавезан да даје натуралну ренту и спахијску десетину, а слабљењем турске државе и друге намете и спахијску десетину и хараче који су често били изнуђивани сировом силом и одмаздом.

Положај сељака у Босни био је тежак, као и у другим турским покрајинама на Балкану, нарочито због тога што су све обавезе спахији и држави пале на леђа хришћанских слојева, док су муслимани били фаворизовани и заштићени.

Међутим, постојале су и велике разлике између земљорадничког и сточарског дијела становништва јер су сељаци - земљорадници били везани за земљу коју обрађују и за господаре земље на чијем се лену налазе, док су сељаци сточари, тј. Власи, били слободни сељаци који су били покретни и свуда ишли за испашом и стоком.

Власи сточари су живјели у катунима и љетним испасиштима а главно занимање им је било сточарење. С обзиром на њихову велику покретљивост, били су погодни за насељавање пустих подручја, што су Турци користили и склапали уговоре са њиховим истакнутим старјешинама о насељавању напуштених територија. Власи су били организовани у заједницама и ћематима са утврђеном хијерархијском старјешинском структуром: кнезовима, војводама, катунарима, теклићима и лагаторима а живјели су у својим љетиштима и зимовалиштима. Порез су плаћали у стоци (годишње је једна кућа давала цару овцу са јагњетом или по једну филурију), што није била једина обавеза јер су, као добри војници, Власи служили као војна резерва Царевини.

Овај слој становништва је посебно значајан за територију сјевероисточне Босне јер су у Зворничком сандаку њен највећи дио покривали насељени Власи, о чему је Турска посебно водила бригу јер је то било гранично подручје према Угарској и Аустрији. Учвршћивањем турске власти, Власи се више вежу за земљу, и постају земљорадници, постепено губећи своје почетне привилегије, прихватајући обавезе као и обични сељаци.

Везано за влашку покретљивост и њихов начин живота долази до стварања специфичног облика посједачифлука. Наиме, напуштена подручја и насеља била су тзв. пуста села - мерзе која су насељавањем Влаха постала села а када су поново напуштана, најчешће због бјежања становништва, уступана су као чифлук спахији на управљање.

Тек када би се чифлук поново населио, добијао је назив село. Они дијелови који нису били насељени, давани су сељацима на обраду без икаквог права на посједе, па је спахија могао сељака отјерати, мада је турско законодавство забрањивало удаљавање кметова са земљишта.

Временом број чифлука се повећавао, па је њиховим спајањем дошло до укрупњавања земљишних посједа и формирања великих пољопривредних газдинстава - беговата, којима су управљали бегови земљопосједници, што је посеб-

но карактеристично за Посавину и Семберију, које су представљале најквалитетнији земљишни фонд у Босни, а посебно у сјевероисточној Босни. Посједници чифлука су стално насртали на сељаке који су обрађивали чифлучку земљу и тјерали их са имања како би што више проширили свој посјед иако су најчешће земљу искрчавали сами сељаци и уживали је више десетљећа, па чак и наслеђивали. Да би присилили рају да призна раније стање - пусте земље а тиме спахијско право посједа и да би је отјерали с ње , спахије су палиле и рушиле сељачке куће и присилно припајали земљишта својим чифлуцима.

У општој људској пропasti која је задесила Босну и њене пограничне крајеве, а посебно Мајевицу и Подриње у првим годинама турске окупације, тешко је било и помишљати о некој етничкој и популационој стабилности становништва, о његовом континуираном развоју и чврстој демографској структури. Такво хаотично стање потрајало је све до половине XVIII вијека када је Турска, након пораза под Бечом, дефинитивно изгубила позиције у Европи (Пожаревачки мир 1718. године) и своју сјеверну границу учврстила на Сави и Дунаву, задржавајући Балканско полуострво у склопу свога Царства.

На етничку структуру и популационо стање у Босни, Семберији и на Мајевици у вријеме турске окупације дјеловали су многи чиниоци а посебно досељавање и исељавање, неродне године, велики зулуми и тешки намети, сваковрсна насиља и прогони, одвођење становништва у ропство, узимање данка у крви, устанци и ратни метежи, тешки кметски односи, присилно премјештање становништва, стални ратни походи и пролази војске, својевољне миграције и метанастазичка кретања, грађански ратови и уопште несрећене и тешке социјалне, економске, политичке и привредне прилике.

У овим несрећеним приликама највише су страдали Срби православци чија је популација била непрестано угрожена одвођењем најбоље мушке дјеце у јаничарске редове, сваке четврте године, путем "данка у крви",

заробљавањем мушких и женских одраслог становништва и одвођењем на пијацу робова у Габелу и друге тргове, где се робље продавало и одводило у друге земље.

Ђорђе Пејановић наводи да је, за вријеме упада аустријског војводе Перчинлије 1690. године у Босну, одведено из области Соли преко 3.000 људи а након великог похода принца Еугена Савојског на Босну преко 40.000 људи је напустило ово подручје и отишло преко Саве у Угарску и друга прекосавска подручја. Становништво Семберије и Мајевице је страдало и провалом принца Баденског преко Саве у Босну, као и у другим ратовима и бунама које су подизане против турске власти од стране хришћанског живља, што је резултирало популационом стагнацијом и доводило до демографске ерозије.

Важни догађаји који су донијели велики преокрет а десили су се крајем XVII и почетком XVIII вијека (пораз турске војске под Бечом и каснији Карловачки мир) условили су велика демографска гибања и помјерања преко територије Семберије и Мајевице у правцу сјевер-југ и југ-сјевер, јер се у том периоду из овог подручја преселило бројно хришћанско становништво у Славонију и Угарску и обрнуто.

Оvakva динамична демографска помјерања на Мајевици и у Подрињу, као граничном подручју између две цивилизације европско - хришћанске и оријентално - исламске, резултираје заостајањем свих облика развоја, привредног, културног и демографског.

Непрекидни ратови које је Турска водила у свом граничном подручју према Аустрији, поред силних пустошења и губљења становништва, остављали су за собом неразвијену привреду, заосталу културу и просвећеност и јаке елементе нетрпљивости и изолације између православних Срба и Турака.

Поред ратних, и други чиниоци су утицали на стагнацију прираста становништва на овом подручју у вишевјековном периоду турске владавине а односе се на дугогодишње епидемије заразних болести, неродне и гладне године и немогућност успостављања стабилнијег привредно

- економског поретка. У тим кризним периодима становништво се проређивало и смањивало иако је природни проценат прираштаја био велики.

Кретање становништва у турско доба, унутар Балканског полуострва, а посебно у Босни, проучавали су бројни истраживачи међу којима предњаче: Јован Цвијић, Иван Фрањо Јукић, Ђорђе Пејановић, Ристо Јеремић, Миленко Филиповић и други, чијим истраживањима су освијетљени тамни и нејасни периоди друштвеног и демографског развоја овог подручја и метанастазичке струје које су условљавале премјештање становништва из једних у друга подручја и њихов утицај на насељавање и развој Мајевице и Подриња. Истраживањем, настанка насеља у сјевероисточној Босни, тј. њиховом генезом, бави се аутор ове књиге из чега је произашла и ова монографија.

Хришћанско становништво са овог подручја, према истраживањима поменутих научника, је динарског поријекла а његово премјештање према овим крајевима трајало је скоро пуна два вијека. То су, углавном, сточари из Херцеговине који су добровољно, насељавали пуста подручја Мајевице, Подриња, Посавине и Семберије, крећући се скоро увијек истим правцима у потрази за новим и незаузетим испасиштима и плодним ораницама. Захваљујући овим унутрашњим миграцијама и великим наталитету, територија Мајевице и Семберије није тако проријеђена и демографски неразвијена као што су то били други крајеви.

Досељеници су били српског етничког поријекла, па у почетку није било великих и битних промјена у етничком карактеру становништва на Мајевици и у другим крајевима Подриња.

Православно српско становништво највише је насељавало Мајевицу и Семберију у другој половини XVII вијека. Миленко Филиповић каже да је у том временском периоду највише Срба дошло из источне Херцеговине, Црне Горе и југозападне Србије и да се то насељавање продужавало све до половине XIX вијека.

Прецизних података о броју досељених становника

православне вјере на Мајевицу и у Семберију немамо, јер попис није вршен, али, ипак, француски војни изасланик у Босни Сомет де Фосе наводи да је почетком XIX вијека у Босни било 500.000 Грка, тј. православних, много више него католика и скоро исто као и муслимана. Опустјела територија Мајевице и Семберије насељавана је у XVIII и XIX вијеку на два начина: спонтано и организовано. Први начин је текао као посљедица ратова између Турака и Херцеговаца и Црногораца у источној Херцеговини и Црној Гори. Ти ратови су били интензивни у овом периоду и стварали су велики погром становништва, посебно мушкараца, и доводили до масовног исељавања у Америку и друге просторе Србије и Босне.

Овоме су доста припомогле суше и гладне године, инфективне болести (куга) и велики наталитет становништва ове динарске области, тј. источне Херцеговине и Црне Горе.

Тај спонтани и присилни начин у народу се зове "bjежanija" а њој су доприносили и лични, појединачни сукоби и убиства турских силника, након којих је извршилац убиства бјежао у нове, далеке крајеве, па и на Мајевицу.

сејкоље у селу. Следећи године је извршено неколико
измена у прописима о функцијама, које додатно су подстак-
ле да ће 1928. приступити је изложби села за теме С кнез-
ске ствари и сејкоље. Један од најзначајнијих елемената
је било да сејкоље су узимали у учешће у изложби, а не само
који су имали већу прометну активност. Ово је уједно било
и први пут да сејкоље су узимали у учешће у изложби, а не само
који су имали већу прометну активност. Ово је уједно било
и први пут да сејкоље су узимали у учешће у изложби, а не само

НАСТАНАК И РАЗВОЈ БОГУТОВОГ СЕЛА

Богутово село је постало и у овом објекту, који је уједно
и први пут да сејкоље су узимали у учешће у изложби, а не само
који су имали већу прометну активност. Ово је уједно било
и први пут да сејкоље су узимали у учешће у изложби, а не само

који су имали већу прометну активност. Ово је уједно било
и први пут да сејкоље су узимали у учешће у изложби, а не само

који су имали већу прометну активност. Ово је уједно било
и први пут да сејкоље су узимали у учешће у изложби, а не само

КАКО ЈЕ БОГУТОВО СЕЛО ДОБИЛО ИМЕ

Да бисмо утврдили како је Богутово Село добило име, морамо кренути од средњег вијека, јер се више историчара бавило поријеклом назива и имена српских села.

У свом раду :"О поријеклу становништва Тузланске области" Ристо Јеремић наводи да је цио простор између ријека Дрине и Босне припадао средњовјековној властели Павловића чија је материца био Јаблан Град у срезу зворничком, данас бијељинском , а главно сједиште град Борач код Власенице. Породице потчињене овој властели биле су: Дињичићи, касније Ковачевићи, Братиљевићи, Гојсалићи, Прибојевићи, па и Златоносовићи који су столовали у Зворнику.

Са Јаблан Града управљало се ширим подручјем Подмајевице и Семберије, као и Богутовим Селом, у чијем просторном саставу се и налазило ово узвишење. Да сам топоним Богутово Село потиче из доба средњовјековне Босне, показују нам и наводи Константина Јиричека који у "Die Romanen Dalmateus" каже... да је Богоје Богутовић један од људи у Грнчареву које краљ Стефан Дечански даје Дечанима да буду соколници, а Ђуро Даничић у "Речнику из књижевних старина српских"... да се пратилац Остоје Паштровића, поклисара Радослава Павловића на Порти, звао Богут, што значи да је био из ових крајева, из Зворника или Јаблан Града. Слично потврђује и Ђиро Трухелка у "Гласнику Земаљског музеја" XXIX, наводећи да је Тврдиша Богутовић био Исабегов посланик у Цариграду, што опет потврђује да је име Богут било уобичајено у српском народу и да су по њему чак произведена и породична презимена Богутовић.

Из овог се може закључити да се Богутово Село налазило под управом Јаблан Града и да је било власништво неког великаша Богута по коме је и добило име, а то потврђују називи и других сусједних села која Ристо Јеремић наводи тврдећи да називи неких села носе имена која су се

већ изобичајила а подсећају на становништво из доба прије османлијског поробљавања ових крајева: Бјелошевац по Бјелошу, Бобетино Брдо по Бобети, Малешевци по Малешу и сл.

Под овим именом Богутово Село се први пут спомиње у аустроугарском попису становништва 1880. године, које је извршено након преузимања Босне од Турака и којим је констатовано да је те пописне године у њему затечено 145 кућа и 800 становника, Срба православне вјере. Треба споменути и предање које постоји у народу да су постојала три брата: Богут, Малеш и Угљеша који су били власници простора од Баљка до Удригова и да су по њима настали називи Богутово Село, Малешевци и Угљевик.

ПРВИ МАТЕРИЈАЛНИ ТРАГОВИ О СЕЛУ

Богутово Село као насеље се први пут идентификује у средњем вијеку, прије турске окупације Босне и Херцеговине, стећцима који су пронађени на теренима заселака Кошарићи и Вучјак. То су надгробни споменици од домаћег меког кречњачког камена са натписима исписаним ћирилицом. Стећци, које је открио и описао Здравко Кајмаковић, на Мићином брду, у засеоку Вучјак и Кошарићима, 1978. године говоре о словенском поријеклу становника Богутовог Села у предтурском доба, тј. прије 1533. године.

Један из групе стећака који су имали натпise исписане ћирилским словима, уклесане јасно и дубоко у камен, представља и велики грубо исклесани камени блок, дугачак 160 а широк 90 цм. Блок са својим ћириличним натписом јасно говори да се ради о покојнику словенског, српског, поријекла.

На стећку ћирилицом пише:

"И ПОСТАВИ БИЉЕГ (ОВАЈ) СИН
МУ ВЛК (ВУК) И БРАТЈА (БРАЋА) ЊЕГОВА
ЉУБАН И МЕДОШ И ПРИБИЛ И БРАЈКО.

ТКО ЂЕ ПИСАНИЈЕ СИЈЕ (ОВО) ПОГУБИТИ ПРОКЛЕТ ОЦОМ И СИНОМ"

Као што се види браћа и синови покојника имали су народна српска имена: Вук, Љубан, Прибил, Медош и Брајко. И дан-данас се становници ословљавају са "братија" ("Здраво, братијо"!)

У засеоку Кошарићи, на растојању од 1 км западно од претходног, стајала је камена плоча од жутог пјешчара, на којој стоји натпис који се лако чита:

"ОВДЈЕ ЛЕЖИ РАДОЈЕ
ПРИГОЈЕВИЋ -ОБРАДОВИЋ
ОВАЈ ПОСТАВИ БИЉЕГ
МАТИ Т(В)РДИСЛАВА"

Данас се сви ови споменици налазе на брду тзв. Косе, изнад самог Угљевика, чекајући свој дефинитивни смјештај.

Недалеко од овог споменика, на Мићановића брду у Вучјаку је и други писани споменик, "голема на просто отесана тумба, дугачка 160 цм, висока и широка око 90 цм, која је на пола утонула у земљу".

Натпис усјечен на једној уздужној страни гласи:

И ПОСТЧН БЕЛЪГЪ СН: СННЬ
МУ: ВЛЪКЪ:И БРЧТ НС:НЕГО В
Л'УБ ЧНЬЧ МЕ АОШЬ:И ПРН
БНЛЬ: И БРАЧН ТЫКОУЕ
ПИСАННЕ: СНЕ ПОГУБНЩН: ПРО
ІСЛАТЬ АЧ ОМЬ: И СНОМ Џ

И ПОСТЧН БЕЛЪГЪ СН: СННЬ МУ: ВЛЪКЪ: И БРЧТНЬ:
НЕГОВ[Ь Л]УБНЬ И МЕДОШЬ: И ПРНБНЛЬ: И БРЧ[НИКО?] ТЫКО
АЕ (шт. VЕ) ПИСАННЕ: СНЕ [П]ОГУБНЩН: ПРОІСЛ(Е)ТЬ АЧОМЬ:
И СНОМЬ

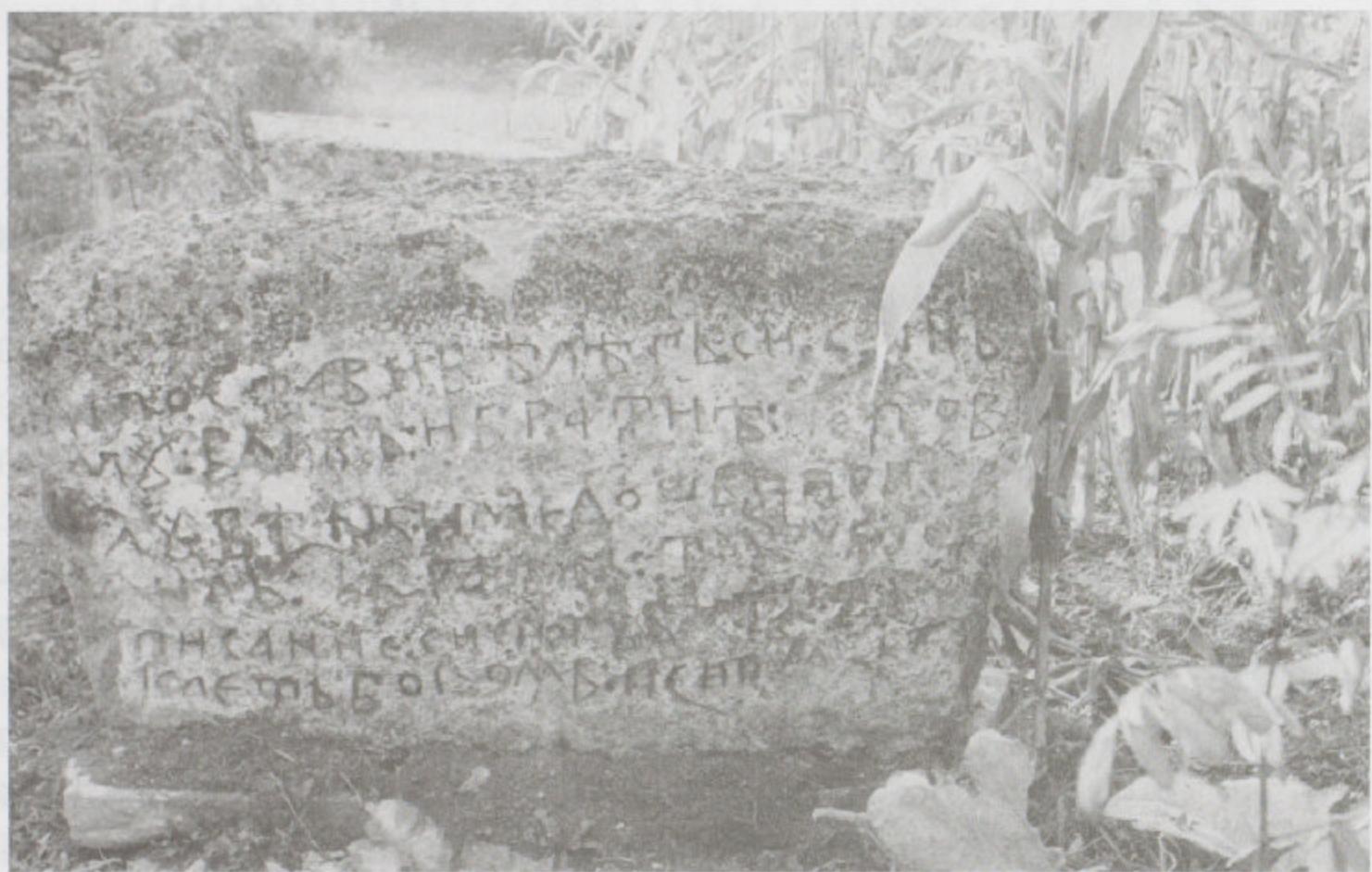
Занимљива су ту народна имена Лубјан (Љубан) и Медош, на које овдје први пут наилазимо, док су имена остале браће Вука, Прибила и Бранка или можда Брајка чешћа.

Слова су врло разговјетно и дубоко урезана те се натпис сасвим лако чита.

У истом селу Богутову, а у самој махали Кошарићима има једна плоча од пјесковите миљевине. Показује нам овај натпис, који се посве лако чита:

ЧСЕ ЛЕЖН РАДОЕ
ПРИГОЕВН ВЬ
ОБРЧДО ВНУ [Ь
4 ПОСТЧН БЕЛЪГЪ
МЧТН ТРДАНСАВА

Ћирилични натпис на једном стећку
ископаном у Вучјаку, у башти Луке Мићановића

Надгробни споменици у Богутовом Селу
из средњег вијека

КАКО ЈЕ НАСТАЛО БОГУТОВО СЕЛО

Због одређених правила у унутрашњој организацији живота у селу треба разјаснити основне појмове око његовог настанка. Село је, по дефиницији Вука Каракића, коју је дао у Српском речнику "...насеље које је настало по брдовитим мјестима (у Србији) тако да су куће раздалеко па је село од 40 кућа веће од Беча". Такав случај је и на Мајевици с тим што су куће распоређене по брдима и покрај путева по родовском распореду. Према Јовану Цвијићу главно обиљежје разбијених села је удаљеност сеоских кућа једне од друге које су по простору растварене без икаквог реда.

Подизане су у почетку по крчевинама које су етапно прошириране за остале објекте, дворишта и воћњаке. Ширењем породице и досељавањем, имања су се дијелила, изузев код породица са задружном организацијом, где је посјед очуван и прошириван. За подручје Подмајевице и Мајевице карактеристична је разбијеност села на више брда и заравни, између којих теку рјечице и потоци и село је настало дијељењем задруге и природним прираштајем становништва у оквиру сеоског атара.

Први досељеници су заузели најбоље земљиште, углавном, поља и прудове, док су касније доселице морале да крче шикаре и шуме како би себи обезбиједили обрадиве површине за производњу житарица и исхрану својих породица.

Због тога доселице скоро да никада нису могле постати кметови и газде него су, углавном, били или најамници или наполичари код стварних корисника и богатијих сељака. Они су скоро увијек били беземљаши и надничари.

Цвијић је подручје Семберије и Мајевице подијелио на две врсте старовлашког типа села: мачванско-јасеничку и шумадијску врсту, тако што је означио границе, па прва врста заузима простор јужно од Саве до под Мајевицу у дубини од 20 км, између ријека Дрине и Босне а друга врста се продужавала од ове границе према југу,

преко Мајевице, до Динарског система Јадранског мора.

Први досељеници Богутовог Села су заузимали најбоља слободна польска земљишта у близини водотокова Јање и Мезграјице, која су била лакша за обраду и давала веће приносе а на узвишењима у близини пута и извора правили куће и садили воћњаке. Из кућног дворишта обавезно се морао видјети цио посјед због евентуалних штета које су настајале од неконтролисаног упада туђе стоке у њиве.

Становници села су живјели у кућама које су се временом претвориле у задруге у којима је живјело, у једном домаћинству, 20-30 чланова: отац и мајка са ожењеним синовима, снајама и унуцима, што је била основа за ширење и стварање засеока и села. Синови су се касније међусобно дијелили, у оквиру земљишног посједа и правили нове куће које су стварале заселак који се назива по роду, као што су у Богутовом Селу засеоци: Томићи, Видовићи, Станковићи, ако је мањи, а ако је већи заселак, има неки општи назив: Вучјак, Брђани, Муката, Сарије и сл.

Од раштрканих кућа у почетку, временом за вијек-два, формирало се село које има организацију без чврсте унутрашње, међусобне повезаности и јаког склопа. То је разбијено рурално насеље брдског типа, код којих су куће груписане по превојима у гроздове, и између заселака постоје велики размаци, њиве, воћњаци и шуме, а као везе служе ријетке куће крај путева које вежу засеоке. Када је средином XVIII вијека Богутово Село насељавано досељеницима из Херцеговине и Црне Горе, заузимани су већи простори, који су обухватали стотине хектара слободног земљишта.

Тако су у засеоку Муката двије породице Гаговића и Љешевића, које су се прве доселиле из Пиве, заузеле комплекс земљишта у долини ријеке Јање и околних брда. Њихова земља се протезала покрај корита ријеке Јање у дужини од три километра, тако да данас заузима простор два села: Богутовог и Малешевца. На брду Прокос, на Вучјаку и Кошарићима цио комплекс којег омеђују Угљевичка ријека и ријека Мезграјица заузели су преци три

Урош Предић: Херцеговци и Пивљани
приликом досељавања на Мајевицу

породице: Симикића, Мићановића и Лазића, а њихови потомци су се касније умножили, подијелили и добили друга презимена. Презимена њихових предака се не знају.

Миленко Филиповић је прецизније означио како су спајањем заселака настала највећа села, тј. како су од мањих родовских јединица настали засеоци који су се касније повезивали у веће сеоске јединице, тј. села, а што је турска управа одобравала ради лакшег управљања подручјем. На тај начин је настало и Богутово Село, тј. спајањем више заселака у једну административну јединицу.

Ако је заселак био већи и протезао се преко брда, он је добијао назив горњи и доњи (Горњи и Доњи Вучјак), тј. онај на брду и онај под брдом, а због још прецизнијег распознавања поједини дијелови добијају називе по родовима: Јелкићи, Перићи, Ђирићи, Гајићи, Лукићи, што је већ споменуто.

У првој фази насељавања досељеници су заузимали максимално велике комплексе тако да су нпр. цио комплекс земљишта између ријеке Јање и Мезграјиће, практично половину садашњег Богутовог Села, заузела два досељеника Теко Гаговић из Пиве и Станко Стевић из околине Гацка. Теку Гаговићу припао је цјелокупни заселак Муката, на који се нешто касније, на његов јужни дио и падине Трешњика, доселио Тома Љешевић из Пиве, а на земљиште које је запосјео Станко Стевић доселио се Радован Жерајић из околине Невесиња.

Затечену пусту и ненасељену земљу заузели су у што већој површини како би могли несметано напасати своја стада и имати слободну испашу. Крчењем зараслих земљишта и шума добијали су земљу за обраду.

Први досељеници направили су куће на највишим котама села по одобрењу тадашњег спахије а све пољско земљиште уз корита Јање и Мезграјиће коришћено је као обрадиво. На брдовити дио Прокоса и Вучјака први се доселио поп Стевика из источне Херцеговине, који је направио дрвену кућу од кола и прућа, покрио је сламом и облијепио је блатом, па је личила на кошару. С обзиром да је поп дошао сам и без породице, а живио у кошари, назвали су га поп "Кошар", а заселак је назван Кошарићи, гдје и данас

живе његови потомци: Симикићи, Лазићи, Зеленовићи и други.

У Богутово Село први су се населили Херцеговци и Пивљани, а нешто касније, становници доселице из Црне Горе, из Србије, једна породица из Грчке који су се касније подијелили у три породице: Пајиће у Прокосу, Вићиће у Станковићима и Мијиће у Суђеници.

Насељавање становништва ишло је преко Мајевице, с југа, долином Јање или од Зворника преко Главичица, Трнове и Угљевика до Богутовог Села. Ти досељеници су са собом доводили најужу породицу, мање стадо оваци или коза као лако покретне животиње које нису биле пробирани у храни. Бильне хране је у то вријеме било у изобиљу јер је село било запустјело, зарасло у шуму, утрине и непроплодно. Простори су били слободни за узгој ситне стоке, свиња, оваци и коза, јер су ти досељеници били пивски или хрватски сточари, па је у почетку главна привредна грана у селу било сточарство. Размјеном и куповином крупне стоке и говеда у Семберији и Бијелини прибављена је вучна и радна стока и воловске запреге, па се кренуло на обраду земљишта и производњу житарица и других ратарских култура, како је то захтијевала тадашња турска власт.

По памћењу и мишљењу бројних казивача, чијим сам се саопштењима користио у овом раду, а који су рођени крајем XIX и почетком XX вијека, у турско доба кућна дворишта нису била ограђена него су само ограђивани торови за стоку и повртњаци, да стока не би нанијела штету поврћу. Ситна стока се држала на ивици засеока, на узвишењима, која су служила као заједничко испасиште и само су краве биле уз кућно двориште, у стаји због муже и исхране чељади.

Све до тридесетих година XX вијека стока се у пролеће тјерала ван села, на Мајевицу на испашу, а посебно свиње које су изгоњене у храстове и букове шуме у Зло Село - данашња Подгора, у жир ради исхране. Тамо се стокачувала, размножавала и у касну јесен враћала се назад у село.

Стока се љети није ничим хранила осим жиром и

травом на слободним лединама које су биле заједничко добро. Данашњи топоним Заједнице, на Мајевици код Лопара, означава некадашње слободно, ерарско земљиште.

КАРАКТЕРИСТИЧНИ ДАТУМИ ЗА НАСЕАВАЊЕ МАЈЕВИЦЕ

- Година 1683.** Турци изгубили рат под Бечом. Поражена војска се неорганизовано повлачи према Балканском полуострву.
- Година 1699.** Карловачки мир. Успоставља се привремена граница између Аустрије и Турске на ријекама Уни и Сави.
- Година 1716.** Аустро-турска битка на Бијељини, у којој је аустријска војска побиједила турску и заузела град.
- Година 1717.** Одређивана и обиљежена граница између Аустрије и Турске јужно од Саве. Граница је ишла правцем: Лешница на Дрини-Јања-Орлово Поље (јужно од Бијељине) -Забрђе -Вршани-Брчко. Тим разграничењем су Бијељина и Брчко припали Аустрији, а граница је ишла 15 км јужно од града.
- Година 1718.** Пожаревачки мир потврђује ову границу, али је она несигурна; Турци стално нападају град и изазивају сукобе са Аустријанцима. Мајевица и Семберија су пусте и без становништва - празна територија

- Година 1739.** Београдски мир. Овим уговором граница између Аустрије и Турске поново се враћа на Саву и тиме се успоставља трајни мир.
- Година 1739.** Започиње насељавање пустих територија Мајевице и Семберије. У Богутово Село долазе први досељеници Херцеговци, Срби православне вјери исповијести. Спонтано насељавање траје 30 година. Досељени у овом периоду добијали су статус кмета -закупца земље.
- Година 1764.** Завршено спонтано насељавање. Сви који су касније дошли звали су се "доселице" и насељавали су се на већ закупљеној земљи на крчевинама, на којима су морали сами да искрче шуму и шикару и обезбиједе земљу за преживљавање. Доселице су зато, углавном, били и остали: беземљаши и надничари.

ЗАШТО СУ СЕ ХЕРЦЕГОВЦИ ИСЕЉАВАЛИ

У пасивним крајевима Херцеговине и Црне Горе живот становништва је био тежак а наталитет изузетно висок. Због тога се становништво стално исељавало. Најчешће и скоро непрекидно је текао као посљедица рата-ва између Турака и Херцеговаца и Црногораца у источкој Херцеговини и Црној Гори. Ратови су се интензивирали у овом периоду и доводили су до великог погрома становништва, посебно мушкараца и масовног исељавања у друге просторе Босне и Србије, па и у Америку.

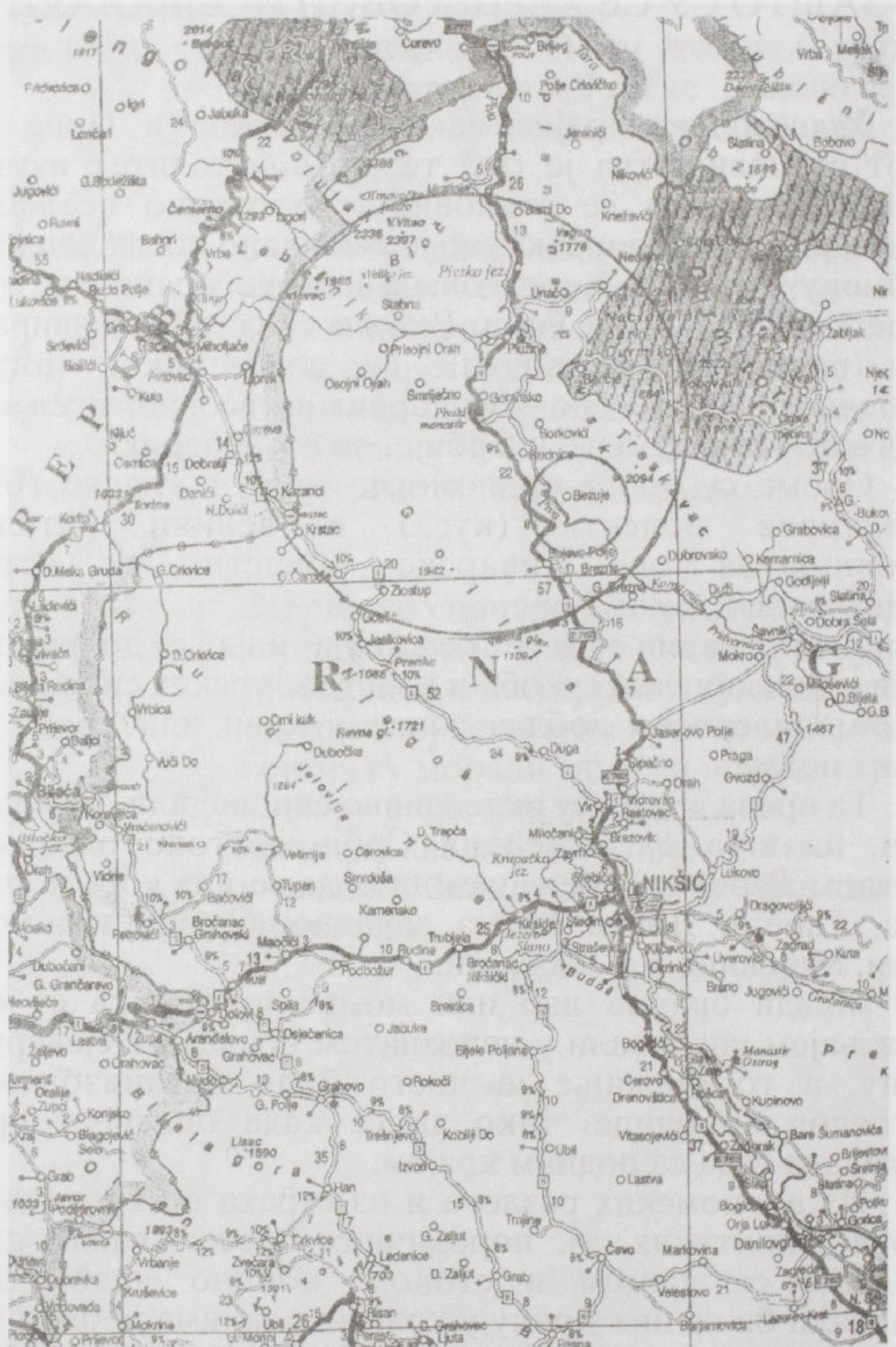
Овоме су доста припомогле суше и гладне године, инфективне болести (куга) и велики наталитет становништва ове динарске области, тј. источне Херцеговине и Црне Горе.

Тај спонтани начин зове се "бежанија" а њој су доприносили лични и појединачни сукоби и убиства турских силника који су узимали српско робље, данак у крви или право прве брачне ноћи.

Та права Турци су интензивно спроводили, нарочито у Пиви, на што су оштећени Срби жестоко одговарали убиством Турчина и бежањем што даље низ корита ријека Пиве, Таре и Дрине према западној Србији и источкој Босни, Мајевици и Семберији.

Млади брачни пар или момак и дјевојка су се са завежљајем упућивали у непознатом правцу ка сјеверу низ Дрину, а то бежање је често било организовано уз благослов породице, тако да се када опасност прође, одржавала веза са родним крајем.

Из економских разлога и из страха од куге било је, такође, спонтаних, тј. породичних пресељавања: цијела породица са дјецим и стоком, обично млађи људи, упућивали би се низ Дрину у крајеве у којима је било безбедније и сигурније живјети. Пут је водио десном обалом Дрине, преко Златибора, у Србију или лијевом обалом, преко Фоче и Гласиничке висоравни, на Мајевицу и даље

Област старе Херцеговине и Пиве

Пивска област

Пастирица из Херцеговине

према Сави. Путем низ Дрину, преко Зворника или преко Тузле, који је често трајао сезону или више година, па и десетина година, уз задржавање на неким локацијама више година, или поновном диобом породице стизали су до крајњег одредишта-станишта, где су дефинитивно остајали. Тако су се на Мајевици и подијелили досељеници Гаговићи: једни су отишли према Брчком у села Пукиш и Мртвицу а други према Бијељини и у Богутово Село.

ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКЕ И КУЛТУРНЕ ПРИЛИКЕ ЗА ВРИЈЕМЕ ТУРСКЕ ОКУПАЦИЈЕ

На територији Зворничког санџака трговина и занатство највише се развијало у градовима: Тузли, Бијељини, Брчком и Зворнику, најјачим привредним центрима на овом подручју у турско доба. Сва четири града имала су своје особености и сваки се развијао на посебан начин, уз изражене локалне специфичности иако им је заједнички именитељ била прерада и промет роба и домаће производње за уско регионално тржиште. Док је занатство задржало локалне оквире, трговина је имала шири интернационални значај јер је ово било гранично подручје према западу, у које је Савом пристизала роба са запада и истока.

Као привредни центар, значајну улогу у економском развоју Мајевице и Семберије имала је Бијељина, али са наглашеном производно-занатском улогом, у којој је трговина била секундарног локалног значаја, мада се трговало са суседним српским и славонским подручјима, одакле су трговци и пречанско становништво долазили преко скела на Сави (Рача) и Дрини (Пљоштара и Јања) у пијачне (пазарне) дане а посебно у вашарским данима. Са израженим занатским еснафом и пратећом трговином, бијељинска чаршија је опслуживала разним производима и робама локално и шире подручје Семберије, Мајевице, Посавине, Мачве и Срема.

Користећи свој повољан просторно-географски положај и улогу граничног мјеста према сусједној Аустрији као привредно-трговачки центар, висок степен развоја достигло је Брчко јер је лоцирано непосредно уз Саву која је, као важан саобраћајни пловни пут, омогућавала брз и јефтин транспорт роба у све дијелове Балкана, западне Европе и Блиског истока. У Брчком је постојала лука за претовар роба, па је овај град био познат као најзначајније транзитно мјесто за све извозне послове.

Брчко је нарочито било познато по извозу шљиве која је, у мајевичком подручју, представљала најважнији воћарски производ а чији су откуп, паковање и извоз обављали брчански трговци. Преко луке Брчко извозила се, у великим количинама, и дрвена грађа и посебно квалитетна семберска и славонска храстовина која је у Европи била врло цијењена као грађевински материјал а увозила разноврсна роба са Запада и Блиског истока, која се није производила у Босни и Србији (петролеј, стакло, метална галантерија, порцелан, текстилна роба, а посебно свила, барут, оружје, накит итд.).

Поред ова два већа и развијенија привредна центра, значајну улогу имао је Зворник као главни град Зворничког санџака и сједиште цјелокупне турске администрације у вијековима дугој окупацији. Са добро развијним занатско-трговачким еснафом , зворничка чаршија је више била окренута према Србији јер су се границе Зворничког санџака протезале све до Смедерева а преко Србије према Истоку и Турској, одакле су трговци у ове крајеве долазили познатим "стамболским путем". Зворничка скела је била значајан привредни мост према Истоку и Подунављу и вијековима је представљала незаobilазну трасу многим караванима.

Од привредних објеката који су имали највећу улогу и значај били су: воденице (мљевење житарица), вальарице (ваљање сукна), тапкане (штављење и обрада коже), кречане (печење креча), циглане (печење цигле), пилане (сјечење трупаца), бродоградилишта (прављење лађа,

шајки и чамаца). Мада су најчешће били у рукама поједињаца, а неријетко као акционарски посједи појединих села или еснафских друштава, наведени објекти су представљали важну карику у привредној структури села, градова, нахија, па и цијelog Зворничког санџака.

У хришћанским селима није био велики број занатских радионица него само оне које су служиле за поправку пољопривредних алата и израду одјеће: ковачи, колари, кројачи, зидари, јер су сељаци сами производили платно од лана, конопље и вуне за израду одјеће и обуће. Насупрот томе, број занатских радњи у мусиманским селима је био већи јер су ова имала збијенију урбану структуру, често су личиле на мале касабе, па је потреба за услугама била већа.

Колико је занатска традиција била јака, најбоље нам илуструје вјештина и умјешност познатих осатићанских зидара и тесара, српских градитеља из Осата код Сребренице, који су градили објекте по Босни и Србији, а посебно на Мајевици, и у Богутовом Селу, по чему су били надалеко чувени.

Занатске радње су биле отворене свакодневно, а посебно у пазарне дане када су у касабе долазили сељаци због размјене добара. Развијеност градова била је у сразмјери са величином чаршије тако да су градови који су имали већи број занатских радњи и дућана били економски и културно јачи.

Културни развој становништва православне вјере у Зворничком санџаку, у османлијско доба, везан је за традиције средњовјековне босанске и српско-византијске умјетности, односно матичне српске културе, чији носиоци су били православни свештеници и иконописци. С обзиром да је православно становништво већином живјело у селима Бирча, Мајевице и Семберије као и у градовима и у касабама, ова традиција се нарочито изражавала у изградњи објеката и насеља тог подручја.

Мада је пред крај турске владавине овим подручјем српска чаршија, у којој су Срби преузели занатство и трговину,

ојачала те је изграђено највише цркава, јавних објеката и стамбених четврти (у Бијељини, Брчком и Зворнику је постојала и данас постоје дијелови града који се зову "Српска чаршија"), носиоци вриједних уметничких традиција остали су средњовјековни манастири: Ловница и Папраћа (у Бирчу код Шековића) и Тавна (код Бијељине). У овим манастирима, посебно у Ловници, сачувана су вриједна уметничка дјела, фреске и иконостаси, које су у другој половини XVI вијека изградили познати иконописци Лонгин и Георгије Митрофановић а која свједоче о високом умјетничком дometу фреско сликарства тога доба. Тек крајем XVIII и почетком XIX вијека становништво православне вјере је значајније утицало на културни преобrazaj у сјевероисточној Босни, чему су посебно доприњели Први и Други српски устанак и слабљење моћи Отоманске царевине.

КАРАЂОРЂЕВ УСТАНАК И ЗБИВАЊА НА МАЈЕВИЦИ

Насељавање Богутовог Села херцеговачким становништвом извршено је, углавном, до краја XVIII вијека. Главнина се населила у периоду 1735. до 1764. године, па се може рећи и нешто касније, тј. до 1800. године. Сигурно је да се највише становника из Херцеговине, Босне и Србије доселило на Мајевицу прије куге која је поморила становништво 1782. године, а други су се насељавали и касније, али је значајно да су то била релативно мирна раздобља, без великих ратова у Босни или окружењу.

Када је 1804. године Карађорђе подигао Први српски устанак, Зворник је био главно упориште турске војске за нападе на Србију. Одатле су организовали, заједно са бијељинским Турцима, војску која је ишла у помоћ турским посадама преко Дрине, а Карађорђе је у више наврата настојао да се домогне Зворника и Бијељине.

Подизањем Првог српског устанка у непосредном сусједству у Србији, почела су унутрашња гибања у

Богутовом Селу и Подмајевици јер су се мајевички Срби солидарисали са овом буном а посебно су били огорчени на турске ратне јединице и башибозуке који су долином Јање, преко Богутовог Села, хитали према главном турском логору у Бијељини и даље према Србији.

Нека предања говоре да су Срби из ових крајева ишли у помоћ устаницима а сасвим је сигурно да су родови који су се из Херцеговине, насељили с обје стране Дрине, по родовској вези, ишли једни другима у помоћ.

Заселак Муката је играо значајну улогу јер су у њему били насељени Херцеговци Гаговићи код којих је долазио њихов братственик из Пиве, архимандрит Арсеније Гаговић, старјешина Пивског манастира, приликом његових сусрета са Карађорђем, а уочи сваког одласка у Русију, где је тражио помоћ за српске устанике.

Синови Тека Гаговића су архимандрита, као свог братственика, угошћавали, материјално помагали и спроводили до манастира Тавна и даље преко Дрине у западну Србију до устаника и до Карађорђа. Гаговићи и Љешевићи, који су били једини становници Мукате, као припадници најзначајнијих пивских братстава, одржавали су сталне везе са својима из Пиве, одлазећи једном годишње у Пиву и носећи им жито и храну а најснажнији рођаци долазили су у Богутово Село у испомоћ код радова у шуми и јесењом брању, како се то звало "на прехрану", да би зарадили и пре хранили своје породице у Пиви.

Синови Тека Гаговића: Лука, Никола и Лазо и њихова порасла мушка дјеца, често су одлазили у Србију и устаницима саопштавали бројност и кретања турске војске која је преко Богутовог Села ишла према Србији и упозоравала их на покрете ових јединица према Дрини.

Карађорђе је 1807. године наредио да српски устаници нападну Турке у три правца: према Видину у сусрет руским јединицама; према Нишу и Софији и из трећег правца према Босни, одакле су стално, преко Дрине, босански Турци нападали Србију, а то значи према Зворнику и Бијељини и даље преко Мајевице, Тузле и Сарајева.

У складу са овим планом напада на Турке , Карађорђе шаље писмо, 2. априла 1807. године Јакову Ненадовићу, Луки Лазараревићу, Стојану Чупићу и осталим старешинама ваљевске и шабачке војске, с наређењем да се на Дрини прикупи ваљевска, шабачка и мачванска војска и да Стојан Чупић, са одабраним снагама, пређе преко Дрине у Босну и удари на Јању и Бијељину и побуни околна српска села против Турака. Карађорђе је требало да, са већим одредом војске, крене преко Ужица на Вишеград.

Повољност за овај напад Карђорђе је видио у томе што је тадашњи командант турских јединица на Дрини, Сулејман-паша Скопљак, током марта 1807. године своју војску пребацио у Херцеговину (око осам хиљада војника), због одбране од напада Црногораца и Руса на Херцеговину и Босну од правца Боке Которске.

У нападу српске војске 1807. године, који је ишао са србијанске стране преко Дрине, Бијељине и Јање, српски устаници су дошли до Богутовог Села, тј. до Вучјака и Коса и ту су се зауставили, па се вратили. Карађорђе је тиме, вјероватно, хтио да ослаби турску силу која је прелазила из Босне у Србију, а истовремено да охрабри српске родољубе Мајевице који су долазили и прикључивали се устаницима.

Половином априла 1807. године Стојан Чупић и Зека Буљубаша с војском пређу Дрину код Лешнице и нападну Јању, освоје и запале, а затим крену према Бијељини и опколе је.

Бијељинским Турцима је изненада дошао у помоћ Али-паша Видажић (Фидахић) из Зворника, па се устаници повуку у Србију. У тој борби Зека Буљубаша пошаље додатне снаге из Србије да извуку устанике које су Турци били опколили и врати их назад. У исто вријеме ваљевске и шабачке јединице због одсуства Али-паше зворничког, пређу Дрину и опколе Зворник како би заузели зворничку тврђаву, али Турци је одбрањише. Српска војска крене даље уз Дрину, заузме низ мјеста према Сарајеву и озбиљно га угрози.

Већ у мају 1807. године Јаков Ненадовић, са новом ваљевском војском и Стојаном Чупићем, поново пређе Дрину, нападне Бијељину, заузме је, и уз Саву, кроз босан-

ску Посавину, нападне Брчко и преко њега угрози Тузлу и даље Добој и Сарајево.

Због опасности да не изгуби Босну, турски везир у Травнику Хасан-паша затражи од француског конзула у Далмацији Мрмонта да му помогне, те уз помоћ француске артиљерије и 20.000 Турака крене у офанзиву против српских устаника који се повуку према Дрини.

Турци су прешли Дрину и код Бадовинаца се одиграла главна битка, у којој су Срби одбрањили границу на овој ријеци. У тој бици је први пут у историји дошло до битке између српске и француске војске. Са устаничком војском прешао је у Србију и велики број добровољаца Срба са Мајевице и из Семберије, па и многи из Богутовог Села.

Према казивању најстаријих људи, који су преносили предања о догађајима из ових бурних времена, у којима су њихови дједови били директни учесници Новак Лазић из Мукате (1864-1963), Лука Мићановић из Вучјака (1882-1973), Бранко Лазић из Кошарића, Тихомир Лукић из Мукате (1895-1976), ови бурни догађаји у западној Србији и на Дрини говорили су да су српски устаници највише трпјели од босанских Турака с Мајевице и Семберије, који су упадима преко Дрине атаковали на Карађорђеве устанике.

Турска војска је према Бијељини и Србији ишла путем преко Тобута и Богутовог Села и даље долином ријеке Јање према Забрђу, преко раскршћа званог Нумера путем низ Чајевицу у Бијељину и одатле, преко Дрине, у Србију.

Мјесто окупљања аскера и коњаника била је су данашња Лукића поља и прудови уз корито ријеке а на ледени званој Милаћа постављени су шатори турског команданта свих јединица које су долазиле из правца Тузле, Челића, Корчаја и Теочака. Окупљање и сачекивање је трајало два до три дана, у ком периоду су се жене склањале у сусједна села од пијаних ратника.

Казивања потомака говоре да је син Николе Гаговића, Манојло, ратовао у Србији на страни Карађорђевих устаника и када се вратио, наставио је сукобе са Турцима и беговим оружницима. Хајдук Јовица, са Хајдуковог брда изнад Богутовог Села, непрекидно је

атаковао на Турке јер је са узвишења тзв. Трначко добро видио корито ријеке Јање и кретање Турака из правца Тузле и Теочака према Богутовом Селу и Семберији.

Са супротног брда, тј. са Виса, Турке је нападао хајдук Тома Бијелић, који је био из сусједног села Пушковца и крио се са својом дружином у шумама званим Мировање.

Из правца Мајевице турске јединице су према Дрини и Србији ишли у два правца: према Бијељини и прелазу преко Дрине код села Попова и Амајлија на Самуровића аду: низ Јању, од Тобута и Богутовог Села, на Нумеру, па низ Чађавицу и Љељенчу у град а другим правцем преко Теочака, Црвеног брда у Трнову, па низ ријеку Јању до истоimenог насеља и, преко дринског навоза, на Лешницу у Србији.

Име хајдука Николе Максимовића са Трначког постало је симбол српског отпора турским зулумима а његови потомци и наследници су, такође, били хајдуци који су стално столовали на овим шумовитим брдима све до Другог светског рата када је на Трначком живио и ратовао против Нијемаца, усташа и партизана Никола Хајдук.

Године 1809., након пет година ратовања против Турака, највише на Дрини против босанских аскера, Карађорђе поново одлучи да те нападе дефинитивно спријечи и даље атаковање на Србију ријеши нападом на Босну. Устаници су прешли преко Дрине, априла 1809. године, и опколили Бијељину, заузели је и кренули даље према Мајевици.

У помоћ бијељинским Турцима дошли су тузлански и други аксери из Босне, али су се под великим притиском српских устаника повукли до првих подмајевичких оброна-ка у Богутовом Селу. На самој граници села према Угљевику, на узвишењу Коце и брду Прокос, Турци су ископали шанчеве и утврдили се, а Карађорђева војска, потпомогнута бијељинским, семберским и богутовачким Србима, заузела брдо Баљак и одатле нападала на Турке.

Борбе су трајале неколико дана јер су босански Турци пружили јак отпор, свјесни да ће падом овог виса и њихових утврђења на Косама пасти цијела Мајевица, као и сва турска насеља на њој и да ће бити угрожена и сама Тузла. Тих

дана у Богутовом Селу утаборила се многобројна турска војска а Турци из Корчаја, Теочака и Горње Тузле су, под великим страхом, пратили исход борби. Ова насеља су формирала своја утврђења а Турци су своје породице припремили за бежанију према Тузли и централној Босни.

У тим борбама српска војска је заузела сва села на лијевој обали Дрине од Сребренице до Бијељине, па и саму Сребреницу, и усталила линију фронта на подмајевичким и осаћанским висовима изнад Сребренице. Зворник, као утврђени град, нису ни нападали јер је његова одбрана била изузетно појачана а капије добро брањене. Као главни град пространог Зворничког санџака, који се простирао са обе стране ријеке Дрине, представљао је најјаче утврђени град у цијелој Босни.

У међувремену србијанским Турцима пристигне помоћ из правца Видина који је бранио војвода Вељко Петровић, па пред том опасношћу Карђорђе обустави даље ратне акције у Босни и повуче војску у Србију због појачававања укупне српске одбране.

Погибијом Стевана Синђелића 1809. године и падом нишке тврђаве, српски устаници су изгубили интерес за борбу против босанских Турака и потпуно су се окренули одбрани Србије. Послије ових бурних ратних догађаја турски башибозуци (полувојне јединице) крстарили су подмајевичким селима, пљачкали становништво, па су се многи Богутовци раселили и побјегли у Србију.

У вријеме Првог и Другог српског устанка кроз Богутово Село непрекидно су струјале турске коњице и војске а долина ријеке Јање је представљала главну комуникацију из правца централне Босне и Босанског пашалука, преко Тузле и мајевичких превоја, према Бијељини и Јањи, одакле су покретани безбројни напади на Србију.

Границу на Дрини, на србијанској страни, успешно је бранио заповједник одбране Зека Буљубаша са својим "голаћима", ратницима који су често газили Дрину и борили се на ријеци и око ње.

У бици на Косама и Бальку, на страни Србијанаца су учествовали Срби са Мајвице јер су пошли у сусрет српским устаницима и заједно са њима нападали босанске

Турке, тако да је у њој Богутово Село било скоро испражњено пошто су га биле притисле турске јединице које су чувале утврђења и шанчеве на Косама и Нијемцу контролишући долину ријеке Јање и пут према Корију, Теочаку и Тузли као јаким турским насељима. Турски одбрамбени правац се протезао од Коса источно према Јаблан-Граду и Орловићу и даље према Главичицама и Дрини, тј. Лозници у Србији и чувао другу важну турску комуникацију која води преко Црвеног брда и Теочака у Тузлу и даље у Босну.

Босански Турци су се бојали да се устанак не пренесе у Босну па су непрекидно контролисали Србе у подмајевичким селима, стално пријетећи одмаздом оној кући из које се неки добровољац придружи српским устничима а ако то утврде, све мушки чланове побију, жене одведу у робље, кућу запале, а земљу побеглуче.

ПЕРИОД ВЛАСТИ АУСТРО-УГАРСКЕ МОНАРХИЈЕ

Берлинским конгресом 1878. године, Аустро-Угарска Монахија је добила мандат да изврши анексију Босне и Херцеговине и простора западно од Дрине, који су представљали најзападнију турску провинцију у Европи и у којој су Срби због нездовољства подизали бројне устанке, па и Босанско-херцеговачки устанак 1875. године.

Долазак нове цивилизоване и организоване администрације и моћне европске државе на ове просторе промијенио је дотадашњи начин живота, посебно у градовима.

Престали су вјековни турски зулуми и оријентални закони, убирање државних и бегових пореза, нестале су турска права као што је право прве брачне ноћи, престало је малтретирање од стране турских кабадахија и разбојника који су користили своју власт да би што више угњетавали српску сиротињу-рају, па и најбоље кметове.

Србин је добио право да може слободно ићи у сусједне градове на пијацу, да може јахати коња, (што је претходно

било само право турских властодржаца), могли су слободно градити куће какве су хтјели на својим имањима, несметано организовати свадбе и весеља а да за то није требало тражити сагласност бега као власника тимара.

Однос нове власти према Србима био је другачији него до тада, почела је изградња цркава и школа по селима, просијецани су нови путеви и грађени по одговарајућим техничким нормативима са тврдом каменом подлогом, а у Богутовом Селу и Мезграји су отворени угљенокопи и доведена је жељезничка пруга од Бијељине до Угљевика.

Изграђено је ново рударско насеље Угљевик, звано Мајдан и у њему више стамбених зграда, управна зграда Рудника, продавнице и кафане а просјечене су и нивелисане нове улице.

Становништво из Богутовог Села почело се запошљавати у рудничким погонима или самом Руднику, дјеца су пошла у школе, а младићи учили нове, до тада непознате, занате, као што су: бријачки, фризерски, механичарски, ковачки а нешто касније електричарски, жељезничарски итд.

У Тузли је отворен Рудник соли и погони за прераду и њену производњу. Из Зворника у Тузлу пребачене су све функције среза, тако да је Зворник постао општина, као и сусједни градови, Бијељина и Брчко, у којима је започела изградња зграда, улица, увођење струје, телефона, отварање трговина, банака и др. Православна епархија, такође, прелази из Зворника у Тузлу, па је од тада формирана Зворничко-тузланска епархија.

Изграђене су нове путне комуникације Зворник - Бијељина, Бијељина - Тузла и Бијељина - Брчко, као и пут Брчко - Тузла, тако да је могућност пласмана пољопривредних производа и стоке порасла и ојачала економска снага људи.

Крај XIX и почетак XX вијека обиљежен је дјеловањем нове власти на плану унапређивања села, рудника, експлоатације шумских комплекса, уређења градова, геодетског снимања терена и увођење катастарских књига.

Године 1879. извршен је цјелокупни попис становништва и материјалних добара Босне и Херцеговине, уведена војна евиденција становништва и презимена по којима се у матичним књигама препознају и воде породице, фамилије и родови и од тада и постоји садашње матично устројство.

Дозвољено је и обнављање цркава и манастира, испољавање православне вјере и спровођење црквених обреда, слављење крсне славе и других обичаја који су били запретани у доба турске окупације.

Сва та дјелатност Аустро-Угарске спровођена је у вези с њеним плановима "Drang nach Osten" ("Продор на Исток"), при чему је Босна и Херцеговина требало да одигра улогу одскочне степенице.

Када је моћна Аустро-Угарска Монахија објавила рат Србији 1914. године, сви мајевички Срби су осјећали стрепњу јер је почела мобилизација младића и мушкараца између 18 и 30 година старости у аустроугарску војску.

Главна команда за мобилизацију била је у Угљевику. Сеоски кнезови су, заједно са угљевичком жандармеријом, организовали мобилизацију. Они су према сеоским младићима, понекад били груби, али често и поткупљиви, па су у неким случајевима одлагали мобилизацију ако би отац, или фамилија мобилисаног, понудили новац за то.

Мобилисани Срби су, без икакве обуке, у почетку слати преко Дрине у Србију, где су се одмах по преласку ријеке масовно предавали српској војсци. Наредне генерације ишли су у Чешку, у Галицију против Руса, у Италију на Французе или у Мађарску, значи на ратишта широм Европе.

Многи мобилисани Богутовци нису се вратили из овог рата, полажући своје животе у тим далеким и непознатим просторима и земљама, па су им родитељи или фамилије подизали споменике крајпуташе покрај главних путева у свима засеоцима Богутовог Села као биљег њиховог постојања и некадашњег живљења у њему.

Неки од тих споменика и данас постоје на Мукати, посебно међу Лазића кућама, којима су и припадали.

Сва земља у Богутовом Селу у турско доба била је миринска, припадала је Царевини а њом су управљали спахије и касније турски бегови из околних градова и већих турских касаба.

Уочи Првог свјетског рата, након дефинитивног избацивања турске власти из Босне, земља се преводи на стварне власнике Србе, који је обрађују и на њој живе и већ 1914. године грунтовно се укњижавају као власници: Гајо Тодоровић (Рико), Ранко Перић и Стојан Тодоровић, а нешто касније сви Лукићи, Симићи, Мићановићи и други.

Године 1912. становништво Мукате је разорило и спалило кућу и чардаке Османбега Кушљугића и ерарску земљу преузело у своје власништво, одређујући нове границе посједа, али не у цијелисти јер је након рата нова држава сачувала за себе све веће шумске комплексе и земљишне површине.

Значајан податак да су Срби, учесници у Првом свјетском рату из Богутовог Села, (који су били мобилисани у аустроугарске редове, а који су се одмах на почетку сукоба на Дрини против Србије, предали српској војсци и ратовали против Аустро-Угарске, повлачили преко Албаније у Француску и вратили се као побједници), од краља Александра добили по 40 до 50 дунума земље, углавном шуме, као заслужни борци и патриоте у борби за српску ствар и српску слободу.

Земљу су добили: Јован Мићановић из Вучјака, Тешо Симић из Грабовца, Тешо Ђукић из Вучјака, Перо Николић и Михајло Николић из Мукате и други.

То је била ерарска земља. Земља је била главни производни ресурс становништва Богутовог Села вијековима и тек доласком аустријске власти на ова подручја и отварањем Рудника "Угљевик" појавили су се други облици привређивања. Многи беземљаши и надничари радили су у Руднику, остваривали средства за прехранјивање породице јер се у печалбу са ових подмајевичких простора ријетко ишло, а посебно у прекоморске земље.

У том периоду око 1912. године, када бивши кметови постају власници земље коју обрађују, настају највеће

сеоске породичне задруге јер су радне обавезе на земљи постале веће а сам интерес за тим се многоструко повећао и село је постајало богатије и економски јаче.

Треба споменути чињеницу да су српски кнезови у аустроугарско доба били писмени и да су завршавали редовне основне школе (четири разреда), па су са властима писмено комуницирали а њихове писане наредбе и обавјештења читали су пред окупљеним народом.

Српско писмо ћирилица било је у службеној употреби у свим црквеним документима као и на натписима на споменицима богатих домаћина.

Тако у мукатском гробљу постоји добро очуван споменик од тврдог кречњака, на коме је лијепо обликованим ћириличким словима, исписано име и подаци умрлог Стјепана Лукића, ауторовог прадједе. Споменик је подигнут 1893. године.

Ћирилица се у школама учила заједно са латиницом, али у службеној употреби била је само латиница.

Дјечаци из економски јачих породица ишли су на школовање и изучавање заната у градове, у нашем kraју у Бијељину, и Брчко, па су многи трговци и занатлије у Бијељини били поријеклом из Богутовог Села.

Тако је Јово Николић (Гаговић) из Мукате отишао у школу и на кујунџијски занат у Бијељину 1895. године, завршио га и постао познати бијељински златар, звани Јово Кујунџија, чије су кћерке биле Јелена (љекар) и Зора (револуционар), а син треће кћерке био је др Рино Палестра, познати психијатар.

Из засеока Вучјак отишао је 1885. године на абацијски занат у Бијељину Стево Миливојевић, који је касније отворио властиту абацијску радњу и посједовао више кућа и дућана, чему је припомогла и женидба са кћерком проте хаци Глишића која је у мираз донијела велико имање. Потомци ове породице су угледни бијељински грађани.

У бијељинској Банци дugo је радио као службеник Јово Тешић, родом из Богутовог Села. Он је у Бијељини, уочи Првог свјетског рата, завршио трговачки занат а кас-

Мукатско гробље основано 1740. године
Први писани споменик из 1893. Стјепану Лукићу

Средњовјековно гробље Спасине
порушене 2001. године

није се запослио у Хипотекарној банци, те је као банкарски службеник и завршио каријеру након Другог свјетског рата. Супруга Каја, такође, је била банкарски службеник и нису имали дјеце.

Доласком аустријске власти на сеоским гробљима су почели да се постављају умрлима камени споменици са ћириличним натписима, из којих се може закључити какво је било имовно стање покојника и остали подаци о роду, годинама живота и датуму смрти, што турска власт није дозвољавала него су на каменове постављани, као вјерско обиљежје, само крстови или је сам камен сјечен у облику крста.

Упркос евидентном техничком унапређењу и побољшању економског стања у Босни аустроугарска окупациона власт је стално прогонила босанске Србе на политичком плану јер није дозвољавала било какву њихову везу са матицом Србијом.

Прекодрински односи између Срба из Србије и Босне одувијек су били присни и братски, заједнички су војевали против Турака и водили ослободилачке ратове, али пошто Аустрија није вољела Србију због њезиних добрих веза, кроз историју, са Русијом и њезиног русофилства, није вјеровала босанским Србима. Све напредне мисли код Срба је осуђивала и њихове носиоце прогонила а виђеније Србе хапсила и јавно вјешала по трговима босанскохерцеговачких градова да би српски народ у Босни држала у страху и подређеном положају.

О томе најбоље свједочи осуда и јавно вјешање свештеника Петра Лазаревића из Зворника, иначе родом из Богутовог Села, који је због своје велике љубави према Србији и српском краљу Петру јавно осуђен и објешен 11. августа 1914. године у Тузли.

Због сталних прогона напреднијих и виђенијих Срба и евидентних злочина мајевички Срби Керовићи из Тобута учествовали су у организацији атентата на надвојводу Фердинанда којег је извео малолјетни Гаврило Принцип у Сарајеву 1914. године.

Након овог атентата је, као што је познато, избио

Први свјетски рат у коме ће цјелокупан српски корпус доживјети велики погром и уништење.

ПОВЕЗАНОСТ БОГУТОВОГ СЕЛА СА ШИРОМ ОКОЛИНОМ

У вријеме турске окупације ових подручја сеоски путеви у Богутовом Селу су били запуштени, меки, технички неправилно просјечени, често уски и непроходни. Јаркова поред њих скоро никада није било, па се вода слободно сливала низ пут односећи горњи утабани слој земље, подлокавајући коловоз и често га потпуно пресијецајући.

Главни путеви који су водили до бегових кућа и чардака су кулуком одржавани како би се извукла љетина у јесен када крену јесење кише, и блато и глиб омекшају стазе.

Најтеже превозно средство била су дрвена кола са воловском запрегом, натоварена житом или дрвима. Колима се вршио превоз унутар села или према сусједним градовима и пијацама.

Главни Царски друм је ишао преко мајевичких превоза од Тузле до Лопара и даље према Удригову (505 м/нм), одакле се спуштао низ Малешевце, у долину ријеке Јање, у Богутово Село. Други крак, главни правац водио је до Тутњевца, па преко Mrкодола, у Горње Забрђе. Од Mrкодола према Нумери и Чађавици до Бијељине и данас се користи и добро одржава тај пут само уместо Царски, носи назив регионални пут.

Други крак је водио преко Јање и Мукате у Грабовце, па преко Вучјака, Угљевика и даље, преко Равног и Сувог Поља, у Бијељину.

Трећи важан правац је ишао низ ријеку Јању, од Лопара, преко Заједница, у Прибој или Тобут, и даље се повезивао са претходним краковима.

За Богутовце је био важан пут према Брчком, у коме је постојала лука на Сави, преко које су се извозили скоро

сви пољопривредни производи. Овај путни правац је ишао преко Забрђа и Бобетиног Брда до Ражљева и спуштао се у Брчко.

Остали путеви су били унутрашње сеоске комуникације којима су се кретала запрежна возила и двоколице према њивама, воденицама и шумама. У љетним мјесецима ти путеви су били тврди и проходни.

Постојали су и тзв. сезонски путеви, преко пањака и неузораних њива, које су, по одобрењу власника, користиле комшије да превуку дрва из шуме или кукуруз у јесен. Ти путеви су нестајали оног момента када би се њива узорала.

У турско доба путеви су просијеци и одржавани присилним радом, кулуком како би се из села у Тузлу и Бијељину извезла спахијска трећина, што је организовала турска власт.

Касније, нова аустријска власт је, почетком двадесетог вијека, започела са модернизацијом и просијецањем нових путних правача унутар села а посебно је ојачала правац према Бијељини од Угљевика, преко Сувог Поља и Загона, паралелно са новоизграђеном жељезничком пругом, за потребе новоотвореног Рудника угља у Угљевику.

Као илustrација општег начина превоза и преноса роба и производа спомињу се људска леђа (такмичење међу мушкарцима које из Лукића воденице до на врх Мукате може да изнесе врећу брашна без одмора - неки су износили и по 80 кг.), затим коњски самари и дрвена кола, тзв. врдуљи која су се касније окивала и ојачавала за превоз што већег терета.

Окована дрвена кола су се правила и у аустријско доба и била су много јача за превоз тешког терета по каљавим и проваљеним путевима.

Треба знати да су као запрежна стока, углавном коришћени волови који су били снажна теглећа снага и без којих је економија села била незамислица. Највећи престиж за сељака - домаћина је био када је имао добре и снажне волове и чврста окована кола јер је са њима био у стању да уради на вријеме све тежачке послове и да помогне

комшијама и пријатељима на моби или у неким другим приликама.

Коњи су служили као престижна грла за јахање и свадбе и евентуално неке лакше польске послове као што је вршај пшенице и зоби или за превоз лакших терета: сијена, сламе и кукурузовине.

У турско доба Србима није било дозвољено јахање коња. Раја је свуда ишла пјешке, љети, углавном боси, без икакве заштите од изненадних љетних киша и олуја.

Касније, богати домаћини држали су коње. Коњи су кићени и украшавани, гриве и репови су им везивани, а кочије подмазиване.

Служење коњима је била традиција пренесена из Херцеговине и Црне Горе а обичај је био да жене никад не јашу.

Сељаци су често терет носили на леђима, нарочито када се носило жито у воденицу или се ишло у дућан по намирнице, па су тада коришћене пјешачке стазе које су биле бројне, кратке, рационално постављене уз брдо, низ страну преко богаза и често покрај кућа, кроз баште па кроз двориште, ако другог начина није било да се најкраћим путем стигне до одредишта, изbjегне блато и сачува обућа.

Свако село има своје стазе, пречице и путиће, али су све оне између села састављене и спојене границе нигдје не постоје, па се оне вијековима интензивно користе, правци им се скоро никад не мијењају нити их власници земље, преко којих иду, оспоравају. Ако треба да огради њиву, власник направи прелаз преко ограде да се стаза може несметано користити.

Те пјешачке стазе на Мајевици су посебан феномен јер су честе, невидљиве за онога ко за њих не зна, али су међусобно повезане као паукова мрежа, иду у разним правцима, повијају се и укрштају, премда се никад не завршавају. Иду, практично из села у село, до бескраја, па није чудо што су сељаци из Богутовог Села ишли на пијацу у Тузлу пјешке иако је то растојање око 40 км и треба прећи по десетак села.

У XIX и XX вијеку, када су дјеца из Богутовог Села пошла у школу у Тутњевац и Забрђе, интензивно су користила сеоске стазе и путиће, пошто су се школе налазиле доста далеко од кућа, па су ђаци прелазили и по десетак километара у једном правцу да би дошли до школе. У то доба најкраћи путеви су биле "пречице" које су ишли "за погледом" а оријентири су били и дању и ноћу околна брда, високо дрвеће, сунце и мјесец.

У брдским селима, па и у Богутовом Селу, иако је по пространству највеће, пјешаку се лако оријентисати јер је простор села сагледив, посебно са неког брда а ако је брдо веће, може се са њега видјети више села, тако да је и путник, коме је терен непознат, по брдима и планинским превојима у даљини, имао тачну оријентацију куда треба да иде.

Са брда се јасно виде засеоци, куће, путеви и стазе, па и цијела села, посебно зими и у јесен када опадне лишће са дрвећа, што даје одређену предност становништву у односу на равну Семберију и Посавину.

ПОЧЕТАК НАСЕЉАВАЊА И ИЗГРАДЊА ПРВИХ КУЋА

У овом раду реконструисана је генеза настанка Богутовог Села, са прецизним убиџирањем локација првих кућа које су изградили досељеници Херцеговци, Пивљани и Гачани а који су ове просторе и цијелу Подмајевицу и Семберију насељавали у периоду од 1735. до 1760. године спонтано, а послије па надаље скоро цио вијек стихијски.

Ова мјеста су била гранична према Аустрији и Европи, па су Турцима били потребни чувари границе. Досељеници су добили на обраду најбољу земљу а касније насељавање су чиниле доселице. Њима је одобравано насељавање на преосталу земљу коју је требало искрчити од шумског растиња и шипражја.

Према овим истраживањима у Богутовом Селу прво се населила Муката. Зашто?

Зато што се Муката ослањала на корито ријеке Јање покрај кога су се простирада пространа поља и прудови чија земља је била највреднија у овим крајевима и која су представљала најплодније земљишне производне потенцијале за узгој житарица, поврћа и за испашу стоке и појила за њу.

Скоро истовремено су насељавани остали дијелови Богутовог Села: Сарије, Станковићи (Жерајићи), Доњи Вучјак (Радовановићи), Грабовци и Прокос који скоро да нису имали плодне земље јер су они, у почетку насељавања били простор за слободно напасање стоке становништву осталих заселака јер су имали густе шуме (гајеве) и много извора за напајање стоке.

Прве куће и амбари на Мукати,
изграђене око 1745. године

ЗАСЕЛАК МУКАТА

У данашњи заселак Мукату (мукатта турц. давање под аренду вакуфских имања) први се доселио Теодор -Теко Гаговић* из Пиве, тј. из пивског села Безује, тадашња Херцеговина. Као сточар планинштак сишао је са планине (Безује 1200 - 2094 м/нм) у подмајевичку питомину, Богутово Село, где му је ријека Јања личила на безујску Комарницу. Слично као у родном Безују, изградио је кућу на највишој мукатској коти испод Гаврића Брда, на раскршћу путева који иду: један по мукатској греди према Трначком и Хајдуковом брду а други из Малешеваца, преко Јање, уз западну падину и странчине, до споја са претходним правцем.

На том мјесту је сада кућа његовог чукун унука Николе Тодиног а башта му је била у садашњем шљивику званом Родина, власништво Милана (Драге) Лукића. Из свог дворишта имао је поглед на цијело Богутово Село а посебно на Мукату и ријеку Јању која му је скоро у цијелости припадала. У његовој башти, Родини, постојао је, а и данас постоји, извор питке воде којом су се служили његови укућани.

*Гаговићи

Академик Обрен Благојевић, Пивљанин, у својој књизи "Пива" (Српска академија наука и умјетности, Београд, 1971, стр:399) за братство Гаговића каже: Гаговићи су једно од најстаријих и најугледнијих пивских братстава које краљ Никола у "Пивском колу" назива пивском властелом. Живе у Безују (изнад Пивског језера) које су као насеље основали.

Крсна слава им је Никољдан.

По предању били су богати и имали су земљу и шуме у више пивских села. У Безује су се доселили из Ораха.

Архимандрит Арсеније Гаговић је забиљежио да је родоначелник Гаговића кнез Вукашин Руђић (из Руђића потичу црногорски владари Петровићи, па и сам Карађорђе Петровић), по чијем сину Гаврилу - Гаги носе презиме Гаговићи а чији други син је био патријарх пећки Саватије.

У Пиви постоји и широко распрострањено предање да су од тог братства били и велики везири Мехмед - паша Соколовић и брат му Макарије, први патријарх обновљене Пећке патријаршије.

Теко Гаговић је запосјео цијели заселак Мукату, од Ђетеништа до ријеке Јање и, преко њеног корита, у село Малешевце, у дубину око 300 м., што је укупно износило преко један километар окомито на Јању. Земљишни комплекс му се протезао око три км низ Јању, што је био највећи комплекс у Богутовом Селу и свим сусједним подмајевичким селима.

Теко Гаговић је имао три сина: Луку, Лазу и Трифка. Славио је крсну славу Никољдан коју је пренио из Херцеговине, тј. Пиве.

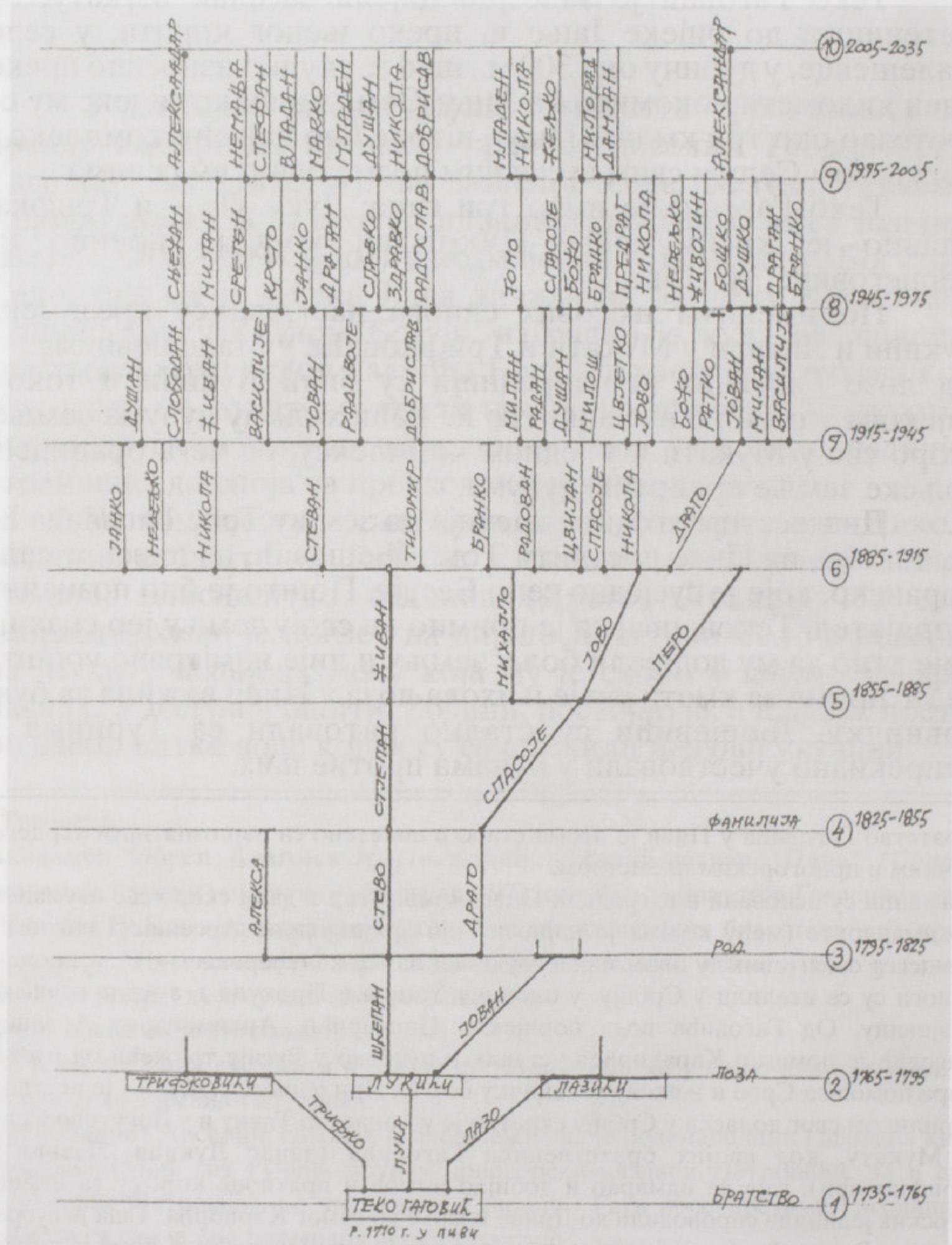
По именима његових синова настала су презимена Лукићи и Лазићи у Мукати и Трифковићи у Малешевцима. Од лозе Гаговића најнапреднији су били Лукићи и током вијекова у њихово власништво ће доћи хиљаду дунума земље, скоро све у Мукати и у једном комплексу, од чега оранице и польске земље преко 300 дунума.

Двадесет пет година касније на земљу Теке Гаговића ће се, такође, из Пиве доселити Тома Љешевић, из пивског села Горанско, које је сусједно село Безују. Пошто је био познаник и пријатељ Теков, овај га је примио на своју земљу јер спахија није хтио да му додијели бољу земљу и није намјераво уопште да га прими за кмета јер је њихова лоза у Пиви важила за бунтовничку. Љешевићи су стално ратовали са Турцима и непрекидно учествовали у бунама против њих.

Братство Гаговића у Пиви је веома старо и сплетено са најпознатијим херцеговачким и црногорским племством.

Гаговићи су основали и изградили Пивски манастир и дали скоро све игумане и архимандрите (међу којима је најпознатији архимандрит Арсеније Гаговић) и тридесет свештеника у овом манастру и неколико калуђерица.

Многи су се иселили у Србију, у околину Ужица и Прокупља, а једна грана на Мајевицу. Од Гаговића воде поријекло Цицварићи. Архимандрит Арсеније Гаговић је помагао Карађорђев устанак и путовао у Русију тражећи од руског цара помоћ за Србе и њихову устаничку борбу. При једном путовању је нестао. Приликом свог долaska у Србију скретао је у манастир Тавну и у Богутово Село, у Мукату, код својих братственика Гаговића (данас Лукићи, Лазићи и Трифковићи), где се одмарao и добијao помоћ и прatioце који су га између турских јединица спроводили до Дрине и даље до самог Карђорђа. Тада је сусрео Филипа Вишњића, (чија је мајка или баба из Мукате Гаговићка), коме је поклонио гусле и одвео га у Србију међу устанике где је слушао и учио пјесме. Данашњи Лукићи са Мукате су из братства Гаговића, потомци Луке Гаговића, чија се сестра удала у Трнову у Вилиће.

Други разлог је био тај што слободне земље у Богутовом Селу није више било јер је сва заузета од раније досељених Херцеговаца.

Теко Гаговић је уступио, уз молбу код спахије, Томи Љешевићу комплекс земље и шума на страни данашњег Ђирића брда и дио пољске земље испод њега јер му је то био вишак који није могао користити за обраду осим као испашу за ситну стоку.

Каснијом диобом Текиних синова околно земљиште припашиће млађем сину Лази па су данас најближи сусједи Лазићи и, потомци Љешевића, Спасојевићи и Ђирићи. То је данас простор од Трешњика, преко Ђирића Брда, до ријеке Јање и даље уз њено корито до Бареша и Камените косе и границе са Тобутом. Обухвата цио слив Ломског потока.

Тома Љешевић је имао сина Спасоја, по коме су добили презиме данашњи Спасојевићи. Славе Јовањдан, крсну славу Љешевића, коју је Тома пренио из Пиве. Тома је направио кућу на врху Ђирића брда, где су се до данас задржали сви Спасојевићи.

Због свега тога Лукићи и Спасојевићи су увијек били добре комшије и кумови као што су били Љешевићи и Гаговићи и никада се нису међусобно орођавали.

Све остале фамилије на Мукати су доселиле касније или су се пријенили и "дошли цури у кућу".

На Мукати живе три фамилије Николића: Николићи (Лукићи), Николићи (Зорићи), Николићи (Стеванићи) који потичу из три села и међусобно нису никакав род нити својат.

Николићи (Лукићи) су поријеклом Гаговићи а други су дошли са стране. Муката има властито гробље на Гаврића брду, у коме се сахрањују од досељавања у Богутово Село.

Село Безује на пивским планинама (горе)
Порта пивског Манастира који су основали Гаговићи
снимљено августа 2002. године (фотодокументација аутора)

Кањон ријеке Комарнице у Пиви-дио Пивског језера
Вирови на ријеци Јањи на брани Лукића воденице
(снимци аутора: горе 1997. а доле 1970. године)

Гаговићи и Лукићи у Безују 2002. Горе: Сретен Лукић, Радоња Гаговић, Душан Лукић, Живан Лукић, Радомир Гаговић, доле: др Слободан Лукић, Миљан и Живко Гаговић
Слободан Лукић на платоу Безуја изнад кањона Пиве

ЗАСЕЛАК СТАНКОВИЋИ

Станковићи обухватају простор између ријеке Мезграица, која тече по средини Богутовог Села и Мукатске Греде, тј. пута који води, преко Мукате и Ђетеништа, према Хајдуковом Брду. То је цијела источна падина Мукате, која се са југа утапа у Амбаријски поток.

У ненасељени заселак бег је довео момка да помаже уз казан код печења ракије. Пошто је био сироче, без родитеља, али врло вриједан задржан је да преко зиме чува бегову кућу и да се склони од невремена и тако је остао дуже све док се није оженио и засновао породицу. Момак се звао Стево а био је родом из околине Гацког. Око 1765. године родио му се син Станко, који је, такође био, вриједан и виђен момак што се допало бегу и овај им, као својим кметовима, уступи цио наведени заселак, који се по Станку Стевићу назове Станковићи јер су житељи били Станкови потомци.

Стево је направио кућу на заравни у Суђеници. То је више била колиба коју је Станко, након смрти оца Стеве, пренио нешто ниже, код садашњих кућа Вићића.

У тој кући се родио Станков син Живко који је имао четири сина: Гају, Тодора, Марка и Вићу. Та њива се данас назива "кућерине" због камења из темеља старе куће. Земља се раније није дијелила пошто су Стево, Станко и Живко били јединци. Када су се Живкови синови поженили и стекли породице, земља је подијељена на четири једнака дијела узбрдо, од Мезграица до мукатског друма и Ђетеништа.

На југу Станковића, уз Суђенички поток, су Гајићи, до њих, према сјеверу уз пут за Мукату, су Тодоровићи а преко пута су Марковићи и Вићићи до њива Радовановића-Жерајића.

Заселак Станковићи, је као што је поменуто, добио име по његовом најзначајнијем становнику Станку Стевићу, Србину и само име засеока је српско. Насупрот томе,

сусједни заселак Муката има турско-персијску основу имена као и име засеока Сарије.

Око 1785. године у Станковиће се доселио Радован Жерарић из села Бока код Невесиња у Херцеговини. У Богутовом Селу слободне земље за додјелу није више било па се као доселица, по беговом одobreњу, населио на земљу Станка Стевића, на крчевине према ријеци Јањи. Морао је да крчи шуму да би себи обезбиједио земљу за орање, али су касније куповали земљу од бегова, па су проширили посјед.

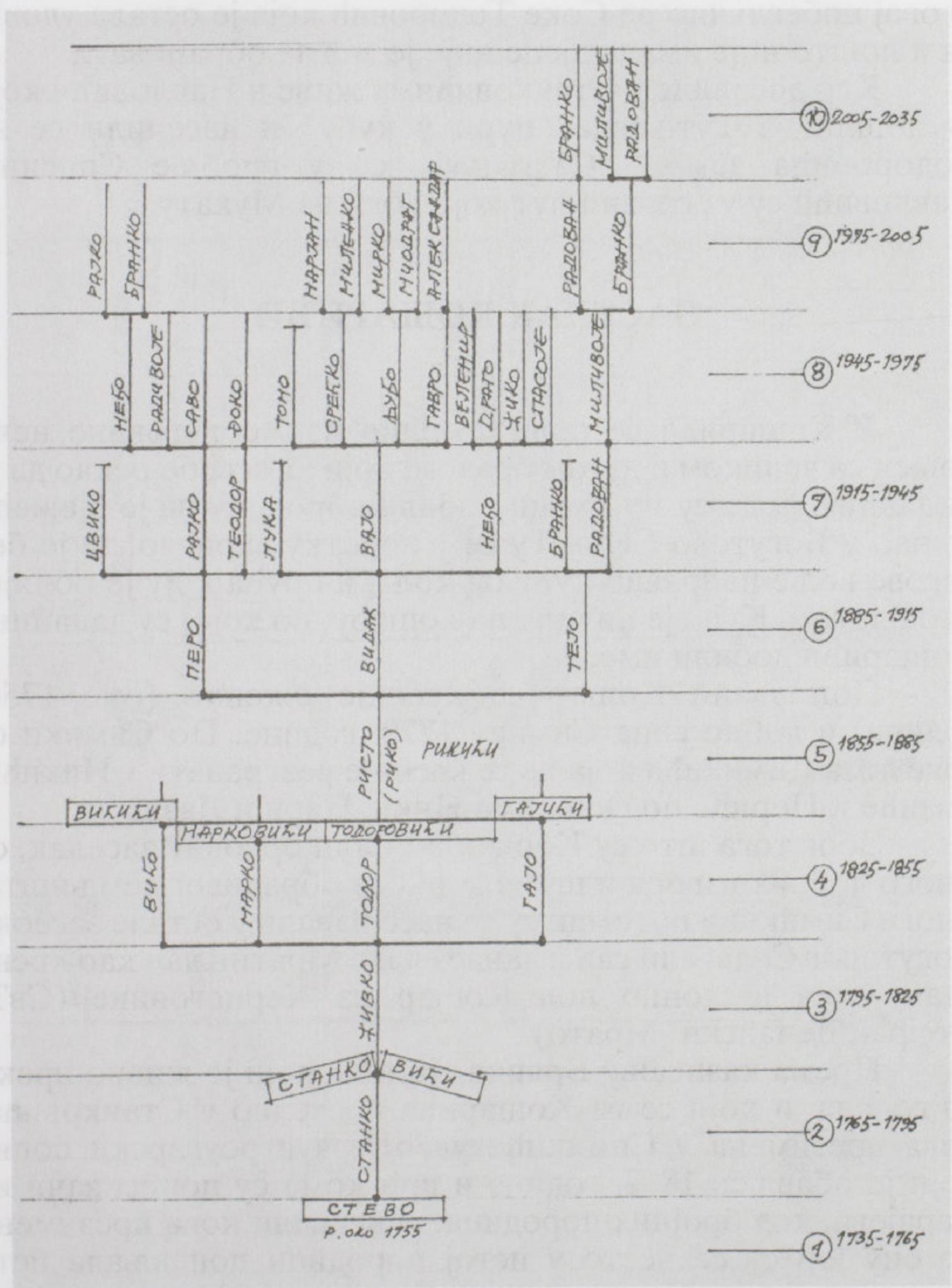
По претку Радовану презивају се Радовановићи. Са Радованом је дошла и сестра Милка која се удала у Сарије, али јој је муж умро па се вратила, са синовима Ђоком и Мијом, у Станковиће. По њеном сину Ђоки настали су Ђокићи а по Мији Мијићи.

Пренесена из Херцеговине, крсна слава им је Лазаревдан. Станкову земљу (Станковиће) по средини пресијеца пут који из Малешеваца, преко Мукате, води у долину Мезграјице и даље у Угљевик, од којега се одвајају огранци у Гајиће и Вићиће.

На Станкову земљу, крајем XIX вијека, доселили су се Ристићи, однекле из Црне Горе (данас се зову Црногорчевићи) и Грци, потомци видара (хећима) који је излијечио булу и који се населио 1835. године у Кошариће, оженио се и имао три сина: Пају (Пајићи у Кошарићима), Вићу и Мију који су се преселили у Станковиће и сада имају потомке: Вићиће и Мијиће. Пошто Грци, иако православци, немају крсну славу, Грк-видар се обратио Манастиру Тавни, где им је одређена крсна слава Тројице. Ови Вићићи и Мијићи нису, dakле, ни у каквом роду са Вићићима и Мијићима, потомцима Станка Стевића и Радована Жерарића, иако живе у истом засеоку.

У Станковићима данас живе Лазићи, потомци Бранка Лазића, који се овамо преселио из Прокоса; Перићи који су дошли са Брђана а раније је било и Мильановића који су изумрли или се одселили.

Према предању Ђокићи су били беземљаши, али вриједни људи, много су радили и куповали земљу од бега коју

Заселак Станковићи
Породично стабло Тодоровића

је овај побеглучио од Соке Тодоровић која је остала удовица и пошто није имала дјеце није је могла обрађивати.

Као доселице у Станковићима живе и Павловићи који су дошли из Тутњевца "цури у кућу" и населили се на Тодоровића земљи. Сахрањују се у гробље Спасине. Павловићи су уз главни пут који води на Мукату.

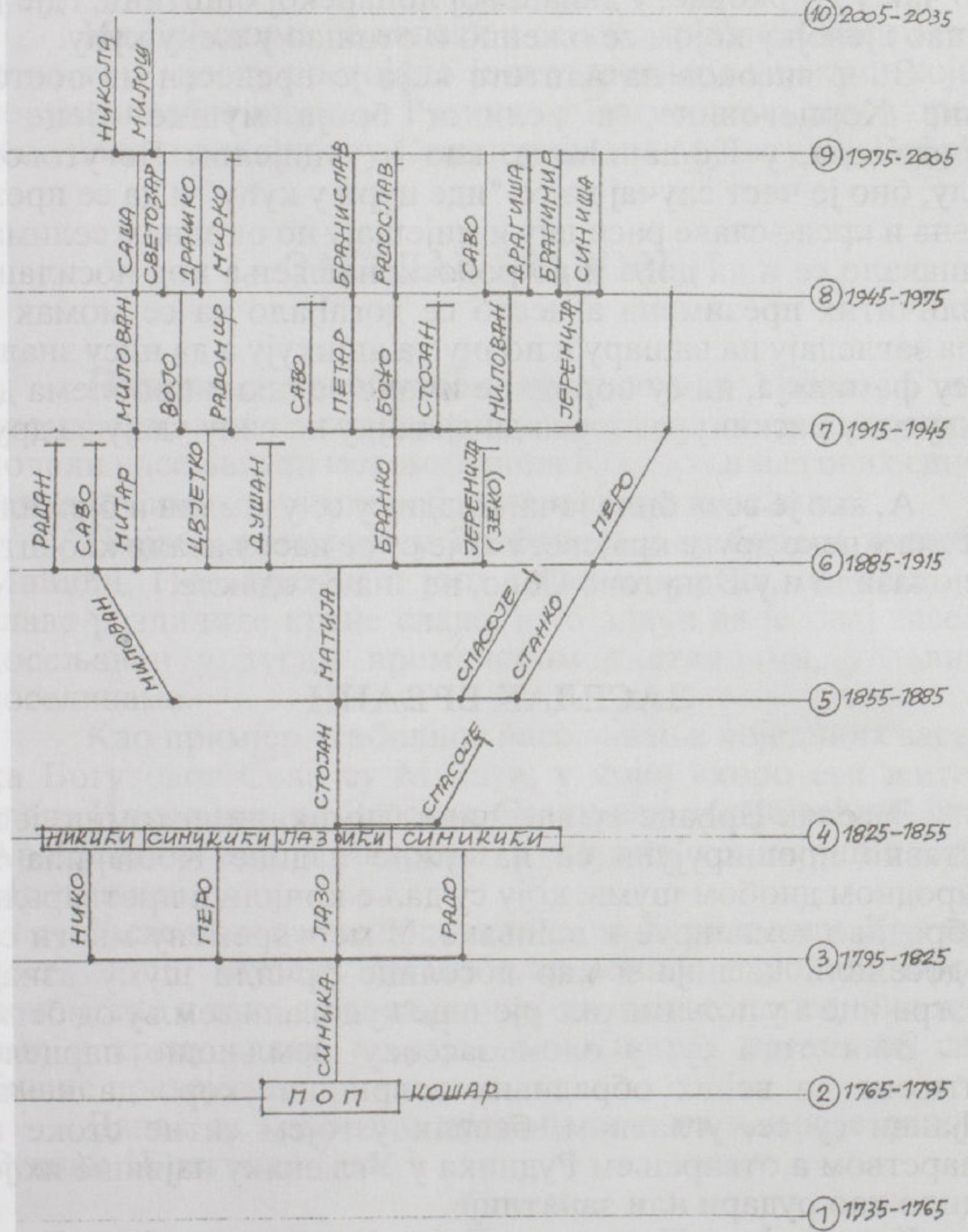
ЗАСЕЛАК КОШАРИЋИ

У Кошариће се први доселио из Херцеговине неки човјек са великим и дугом брадом, који је за себе рекао да је био поп, али да су му Турци побили породицу па је бјежећи дошао у Богутово Село. Ту се у почетку скривао, те је без бегове волье направио кућу од кола и прућа коју је облијепио блатом. Кућа је личила на кошару, по којој су данашњи Кошарићи добили име.

Поп звани Кошар се касније оженио (око 1750. године) и добио сина Симику 1770. године. По Симики се зове лоза Симикића која ће се касније разгранати у Никиће, Лазиће и Периће по синовима Ники, Пери и Лази.

Због тога што су Кошарићи били брдовит заселак, са много добрих извора и шума, али без обрадивог земљишта, многи Симикини потомци су се насељавали у остале засеoke Богутовог Села, али сви и данас славе Мратињдан као крсну славу коју је донио поп Кошар из Херцеговине (СвТ. Стефан Дечански -Мрато).

Према казивању Бранка Лазића, који је живио преко 90 година, и који се из Кошарића преселио у Станковиће, нова презимена у Симикиће увео је аустроугарски попис који је обављен 1882. године и при коме су пописивачи из Сарајева, код бројних породица, уписивали нова презимена по оцу јер су се често у истој породици понављала иста имена, па је од Симикиних синова једино Јанко задржао презиме Симикић а остали су, као што је већ наведено, постали Перићи, Никићи и Лазићи.

Заселак Кошарићи
Породично стабло Лазића

Интересантно је да се због тога што је Јанко имао четири сина , а мало земље, један од синова, Трипун, преселио чак у Пирковце, у данашњој лопарској општини, где је нашао дјевојку којом се оженио и отишао у њену кућу.

Због високог наталитета који је пренесен из постојбине Херцеговине, и великог броја мушких дјеце у породицама, у Кошарићима, као и у цијелом Богутовом Селу, био је чест случај да се "иде цури у кућу" и да се презимена и крсне славе расипају и мијешају по околним селима. Дешавало се и да дође и до родоскрнављења код носилаца различитих презимена а често се догађало да се момак и цура загледају на вашару и почну да ашикују а да нису знали да су фамилија, па су породице имале великих проблема да такву везу раскину, односно да дјевојку на силу удају за другог.

А, ако је веза била јача, млади су се узимали и бежали из села у неке друге крајеве, у које су се насељавали као што су долазили и у Богутово Село, не зна се одакле.

ЗАСЕЛАК БРЂАНИ

Заселак Брђане су населили Симикини потомци, једноставно проширујући се на јужне падине Кошарића и природном диобом шума, коју су даље крчили и претварали у обрадиво земљиште и воћњаке. У међувремену многи су се доселили касније и као доселице крчили шуму изнад Мезграјића а у пољима око рјечице куповали земљу од бега.

Због тога су, у овом засеоку, земљишне парцеле уситњене а већих обрадивих површина скоро да нема. Брђанци су се, углавном, бавили узгојем ситне стоке и воћарством а отварањем Рудника у Угљевику највише их је радило као рудари или занатлије.

Кошарићи, Пркос и Брђани су одувијек били најнеприступачнији дио Богутовог Села, па је до данас сачувана пјесма:

"Нећу више на Брђане ићи
kad се попнем не дају ми сићи"

На Брђанима се налази и сеоско гробље Спасине које је на том мјесту постојало још у средњем вијеку и које је порушене због ширења Рудника у Богутовом Селу и пренесено на три локације: у Станковиће, на Мукату и у Забрђе.

ЗАСЕЛАК ГРАБОВЦИ

Подаци о првобитном насељавању Грбоваца нису пронађени, али постоји мишљење да су га први спонтано почели насељавати потомци попа Кошара и његових синова Јанка и Симице, уз многобројне касније доселице.

Најјаче фамилије у Грабовцима су биле: Симикићи, Мићићи, Новаковићи и још десетак других, од којих сви славе различите крсне славе, што значи да је овај заселак досељаван у дугим временским дистанцима, углавном, доселицама.

Као примјер стабилног насељавања поједињих заселака Богутовог Села су Муката, у којој скоро сви житељи славе Николјдан, па Заселак Станковићи, где већина слави Арлијевдан или Кошарићи у којима се највише слави Мратињдан.

У све те засеоке доселили су се Херцеговци. Као први досељеници заузели су најбољу земљу, изродили бројно потомство и тако до данас сачували име, породично презиме и крсну славу, коју је донио њихов предак из своје бивше постојбине.

Данас су Грабовци прекопани и на њима је отворен Рудник "Богутово Село".

ЗАСЕОЦИ ГОРЊИ И ДОЊИ ВУЧЈАК

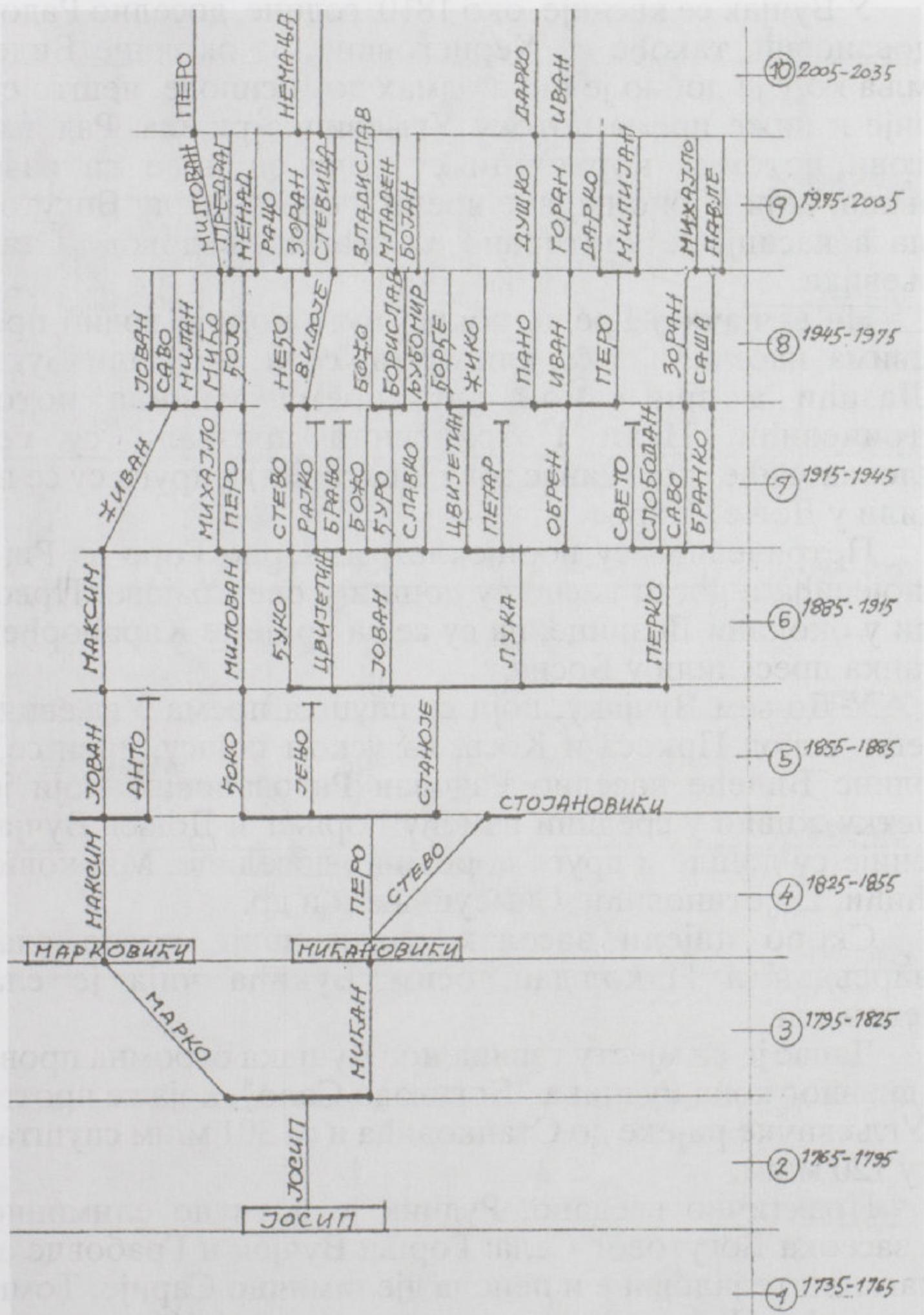
Насељавање засеока Вучјак текло је слично као код засеока Муката: негдje око 1750. године доселио се из Херцеговине Јосип, чије презиме је непознато. Населио се на земљишту, на самом врху Горњег Вучјака, на коти 300 м/нм. Кућу је направио покрај пута који је водио из Угљевика узбрдо, па преко Вучјачког превоја ка центру села преко Грабоваца. На тој парцели се, до отварања рудника, налазила кућа Теше Марковића - Казана. Испред куће је постојао извор питке воде.

Земља коју је Јосип закупио обухватала је цијелу источну падину Вучјака, од самог врха до Угљевичке ријеке и Мићића потока, што окомито низ падину износи близу један километар. Земља се граничила са сусједним селом Угљевиком а са сјеверне стране ишла је до великог врела званог Бањица. На врху овог комплекса су биле: шума зvana Гајеви а у доњим дијеловима оранице и воћњаци. У средини имања био је извор звани Сантрач. То је, у ствари, био копани бунар са ћермом који је збор ћерма добио име.

Јосип је имао два сина: Мићана и Марка и донио је из Херцеговине крсну славу Никољдан. По његовом сину Мићану настало је презиме Мићановић, а по Марку, Марковић. Сви славе славу својих предака.

Пошто Мићанов син Стево није имао мушки дјеце, пустио је зета Илију Стојановића из Сарија у кућу, па се та грана Мићановића данас назива Стојановић, тако да су на бившој Јосиповој земљи у Вучјаку до отварања Рудника "Богутово Село", углавном, живјели Јосипови потомци Мићановићи, Марковићи и Стојановићи.

Занимљиво је да су Мићановићи и Марковићи дуговјечни и да сви живе преко 90 година. Најдуже је живио Перо Мићановић (110 година), па његов син Станоје (96) и унуци Лука и Цвијетин по 92 године као и њихове сестре које су доживјеле исту старост. Тако су: Перо, син му Станоје и унук Лука живјели скоро 300 година.

Заселак Горњи Вучјак Породично стабло Мићановића

У Вучјак се касније, око 1810. године, доселио Радован Радовановић, такође из Херцеговине, из околине Билеће. Земља коју је добио је била одмах до Јосипове, нешто сјеверније и ниже према потоку Угљевичка ријека. Радован и његови потомци користили су воду за пиће са извора Бањица, који је био најјаче врело у овом дијелу Богутовог Села а касније је каптирано за градски водовод Старог Угљевика.

На вучјачкој Греди, покрај пута који је водио према гајевима, населили су се, или унутар села, раселили Ђукићи и Лазићи а при самом дну, према Мићића потоку, Петричевићи. Неки Петричевићи презвали су се у Миловановиће (које данас зову Цваткићи) а други су се преселили у Доње Забрђе.

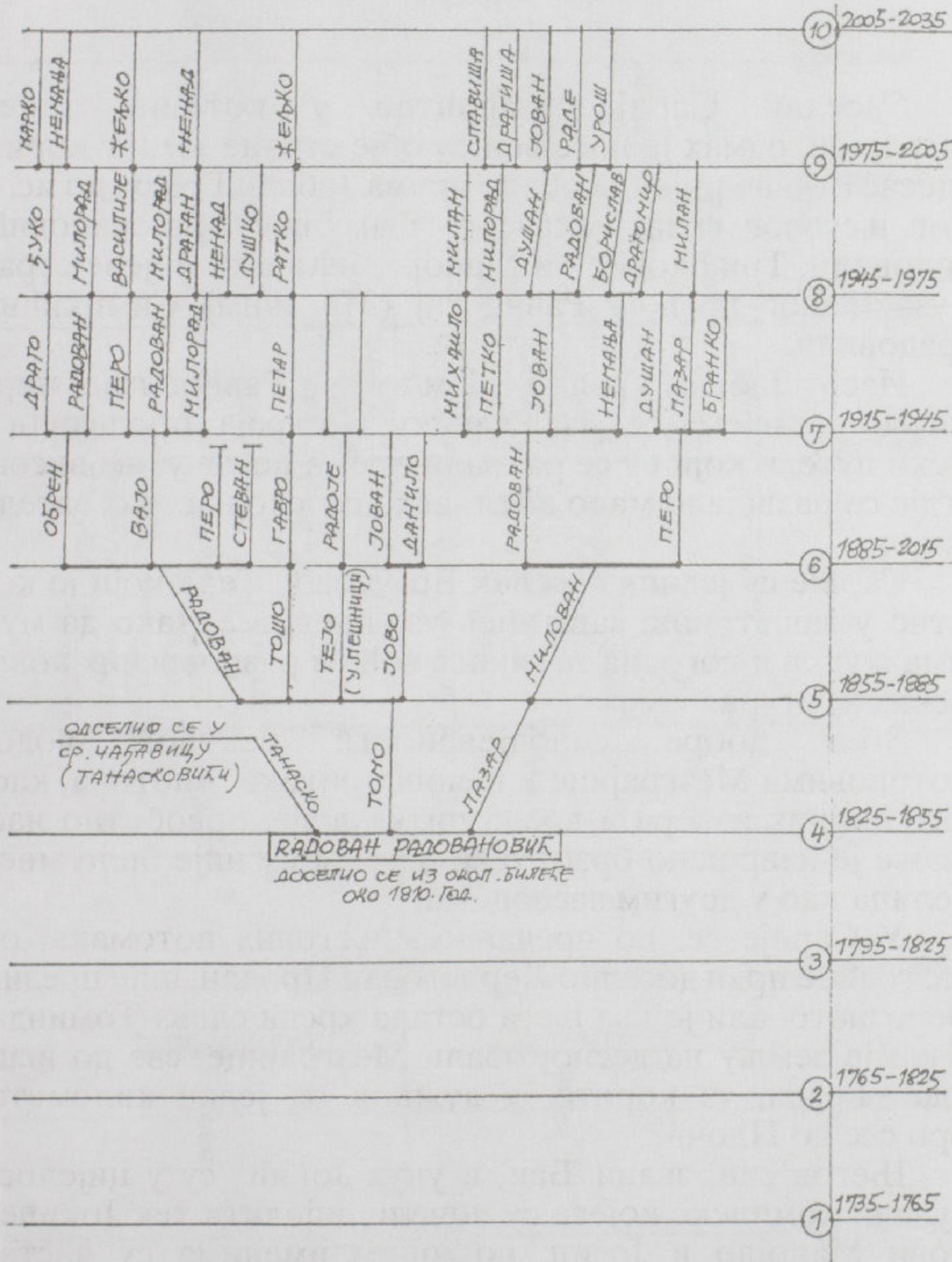
Петричевићи су поријеклом из Црне Горе из Ријеке Црнојевића и доста касно су дошли у ове крајеве. Прво су били у околини Лознице, па су се за vrijeme Карађорђевог устанка преселили у Босну.

У Доњем Вучјаку, који се спушта према Угљевичкој ријеци, испод Пркоса и Коса, на уском појасу, први се, из околине Билеће насељио Радован Радовановић, који је у почетку живио у средини између Горњег и Доњег Вучјака. Касније су дошле и друге породице, доселице: Мирковићи, Наћићи, Цвјетиновићи, Симеуновићи и др.

Скоро цијели заселак слави двије крсне славе: Лазаревдан и Николјдан, осим Ђукића чија је слава Стјепањдан.

Данас је на мјесту узвишеног Вучјака огромна провал-ија дневног копа Рудника "Богутово Село", која се протеже од Угљевичке ријеке до Станковића и са 301 м/нм спушта на коту 120 м/нм.

Практично гледано, Рудник је потпуно елиминисао два засеока Богутовог Села: Горњи Вучјак и Грабовце а за одлагалиште јаловине и пепела дјелимично Сарије, Томиће и Видовиће. Дубина ископа до данас износи 180 м од некадашње коте брда Вучјак.

Заселак Доњи Вучјак Породично стабло Радовановића

ЗАСЕЛАК САРИЈЕ

Заселак Сарије, смјештен у котлини ријеке Мезграици, одмах је насељен са обје стране њеног корита. Са десне стране ријечне обале према Јаблан Граду, до испод самог његовог врха, налазе се фамилије Миловановићи, Јосиповићи, Трифковићи и Манојловићи а са лијеве стране до узвишеног превоја Равни гај (376 м/нм) Симикићи и Обрадовићи.

Изеђу Јаблан Града (451 м/нм) и Равног гаја, поред Мезграици, према селу и Руднику Мезграја, пролазили су колски путеви који су се рачвали према поменутим висовима где се развијало мало котлинско сеоско насеље, заселак Сарије.

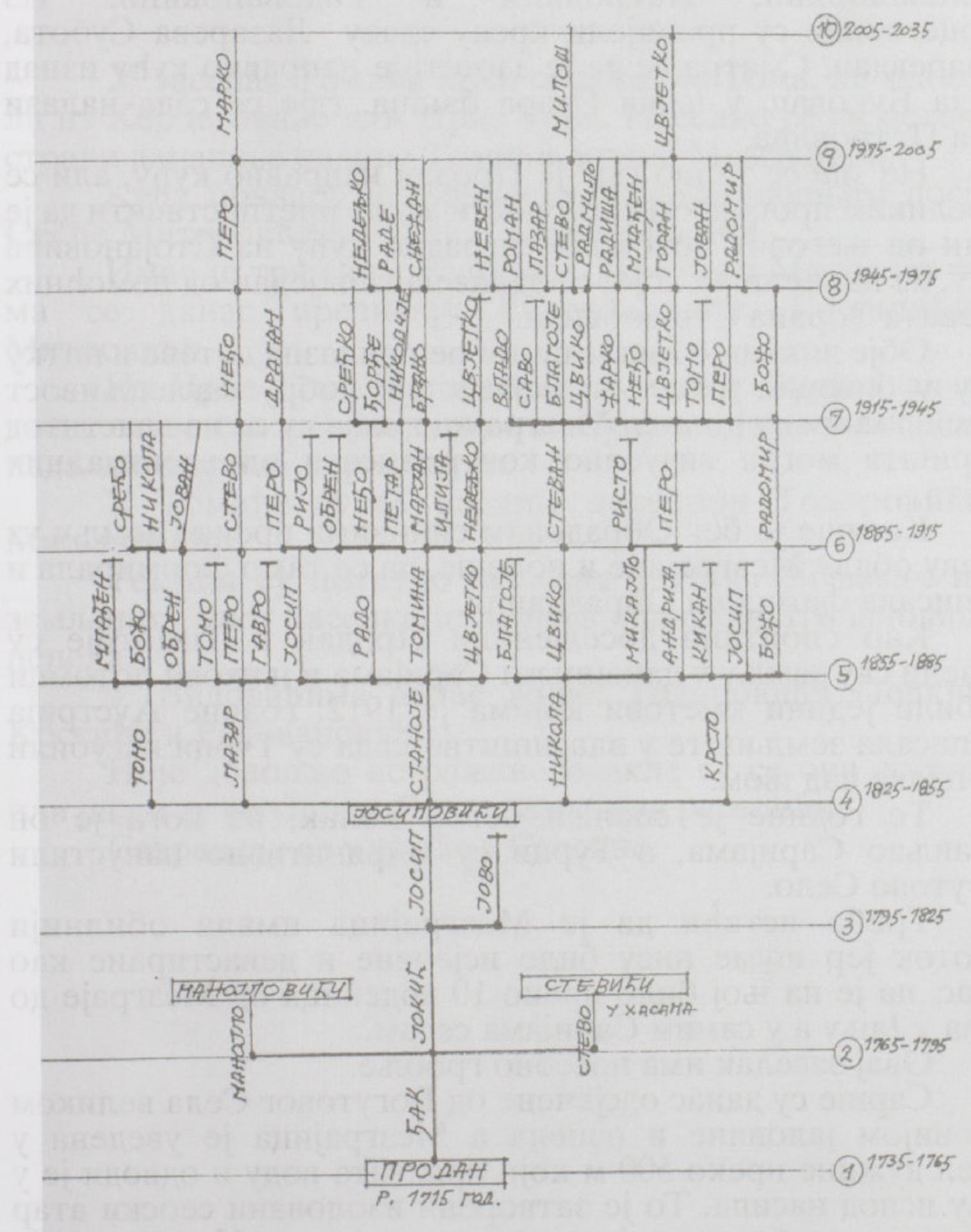
Сарије су једини заселак Богутовог Села који је комплетно у завјетрини, заштићен узвишењима, тако да му је клима жупна и погодна за гајење воћа и разноврсних повртарских култура.

Због добре снабдјевености текућом водом, водотоковима Мезграици и њених притока - потока, као и многобројних извора и врела питке воде, првобитно насељавање је извршено брзо, тако да у њему није било много доселица као у другим засеоцима.

У Сарије се, по предањима његових потомака, око 1755. године први доселио Херцеговац Продан, чије презиме је непознато, али је иза њега остала крсна слава Томиндан. Заузео је земљу на десној обали Мезграици, све до испод Јаблан Града, уз корито, у дужини од један километар, скоро све до Плоча.

Његов син, звани Ђак, и унук Јокић су у цијелости сачували комплекс којега су почели дијелити тек Јокићеви синови Манојло и Јосип, по чијим именима су настала данашња презимена Манојловићи и Јосиповићи.

Манојлова и Јосипова земља се граничила са земљом Тимотија који се у Сарије насељио скоро истовремено када и Продан и који је имао четири сина: Обрада, Петра,

Заселак Сарије

Милована и Радована. По њима ће се назвати Обрадовићи, Миловановићи, Петровићи и Радовановићи. Из Херцеговине су пренијели крсну славу Лазарева Субота, Лазаревдан. Сматра се да је Тимотије направио кућу изнад врела Буковац, у њиви Стара башча, где се сада налази кућа Петровића.

Не зна се тачно где је Продан направио кућу, али се са великим процентом сигурности може претпоставити да је један од његових потомака саградио кућу на Стојановића брду, на парцели на којој се данас налази један од помоћних објеката Зорана Стојановића.

Обје локације имале су добре прилазне путеве и питку воду у близини а што је најважније добру сагледљивост према пољима у долини Мезграјиће, која су се из властитог дворишта могла визуелно контролисати од евентуалних штета.

Касније је бег Обрадовим синовима продао земљу уз лијеву обалу Мезграјиће и повише, па се тамо формирала и груписала фамилија Обрадовићи.

Као спонтани досељеници Продан и Тимотије су заузели сву земљу у данашњим Саријама и њихови потомци су били једини кметови којима је 1912. године Аустрија преписала земљиште у власништво када су Турци изгубили сва права над њом.

Те године је спаљен бегов конак, из кога је он управљао Саријама, а Турци су дефинитивно напустили Богутово Село.

Треба истаћи да је Мезграјица имала обилнији водоток јер шуме нису биле исјечене и девастиране као данас, па је на њој било преко 10 воденица од Мезграје до ушћа у Јању а у самим Саријама седам.

Овај заселак има посебно гробље.

Сарије су данас одсјечене од Богутовог Села великом депонијом јаловине и пепела а Мезграјица је уведена у тунел дужине преко 500 м који прихвата воду и одводи је у Јању испод насипа. То је затворени изоловани сеоски атар коме је потребна помоћ и веза са свијетом. Неопходно је изградити нови прилазни пут овом засеоку или реконструисати постојећи.

ЗАСЕОЦИ ТОМИЋИ И ВИДОВИЋИ

У заселак Томићи први се доселио Тома, не зна се да ли из Херцеговине или Црне Горе. Населио се на источној страни данашње падине Томићи, према Мезграјици.

Кућу брвнару је направио на доскорашњем посједу Среће Митровића, тачније у његовој башчи.

Имао је три сина: Радована, Грујицу и Митра по којима се данас презивају Радовановићи, Грујичићи и Митровићи.

Из Црне Горе је донио крсну славу Ђурђевдан коју данас славе сви његови потомци. Скоро цијели заселак припада овим трима породицама.

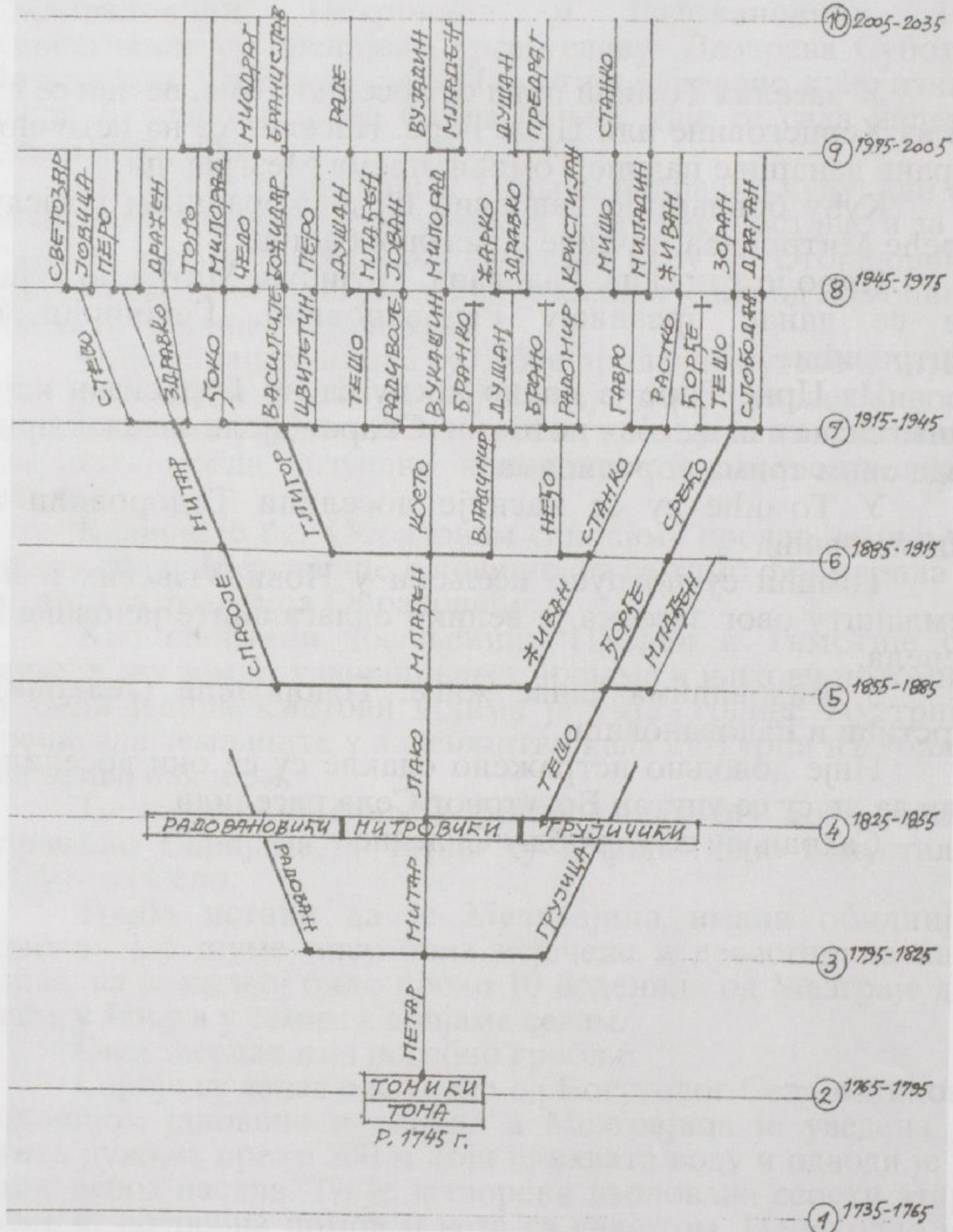
У Томиће су се касније доселили Тодоровићи и Миљановићи.

Томићи су потпуно исељени у Нови Угљевик и на земљишту овог засеока је велико одлагалиште јаловине и пепела.

У Видовићима данас живе: Тодоровићи (Јелкићи), Крстићи и Радовановићи.

Нијеовољно истражено одакле су се они доселили или да ли су се унутар Богутовог Села раселили.

Сахрањују се у гробљу Спасине.

Заселак Томићи Породично стабло Митровића

ПРИВРЕБИВАЊЕ И ПОРОДИЧНИ ЖИВОТ

ПОЧЕТАК И РАЗВОЈ АГРАРНЕ ОСНОВЕ СЕЛА

Код становништва које је досељено почетком и средином XVIII. вијека из Херцеговине и Црне Горе у организацији породичног привређивања кључну улогу представљала су сјећања на начин живота и привређивања у њиховим претходним областима. Традиционални обичаји задружног живота у Херцеговини у и насељима јужнодинарске области, а посебно пивских планина и гатачких поља, пренесени су у Богутово Село.

Први досељеници су дошли на најбољу земљу, углавном, у долини ријеке Јање и Мезграјце коју је било најлакше привести погодности за пољопривредну обраду и која је давала највише приноса. То су била равна поља док је земља која је била под косином коришћена за воћњаке и пашњаке.

Спахије и бегови, који су управљали земљом у име Турске Царевине, тражили су од кметова и раје да сваке године дају на име пореза: земљарину (за земљу), кућарину (за кућу), главарину (по човјеку), тј. трећину у житарицама и стоци (један ован по кући), што је сељаке обавезивало на велики рад до иссрпљења.

Кмету који није могао испунити велике обавезе, Турци су одузимали земљу и давали је другом на обраду. Тако је створен слој сиромашних, беземљаша, надничара и кулчара. Због тога је сељацима закупницима одговарало да имају што више способних руку за рад па су породице имале много дјеце и живјеле у великим породичним задругама. Неке задруге у Богутовом Селу имале су између 20 и 30 чланова домаћинства.

Породица Живана Лукића са Мукате имала је између 1918. и 1933. године у породичној задрузи 23 члана: Живан са женом, три ожењена сина са снахама и петнаесторо унучади.

Исто је било и са задругом Млађена Митровића (20 чланова) из Томића, Симе Симића из Грабовца (16 чланова), Теше Тодоровића из Видовића (преко 30 чланова). За одржавање тако бројне задруге најважнија је била улога

жена из више разлога: прво, ако је жена снажна и здрава, била је у стању да изроди бројну и здраву дјецу а уз то и да редовно обавља све кућне и пољске послове и отхрани своје потомке, а друго, породица може постати и остати бројна ако сва дјеца преживе и оспособе се за тежак физички рад који их је очекивао у животу. Не треба заборавити да у то доба није постојала здравствена заштита жена нити болнице за порађање него су се жене порађале у кући или у пољу, где су се затицале у раду.

У доба Краљевине Југославије, у коме је породично задругарство достигло највиши ниво обраде пољопривредног земљишта, и произведене стоке, уране и осушене шљиве и другог воћа, постигнути су такви резултати у аграрној производњи који су задовољавали потребе становништва Богутовог Села. Обезбеђивали су значајан вишак за продају и извоз, преко Брчког, у европске земље, посебно у Аустрију и Италију, које су биле главни купци ових производа.

Рад на обради земље је унапријеђен, земљиште се орало дубље и боље новим гвозденим плуговима, тзв. превртачима, почело је сијање кукуруза "у редове", са контролом утрошка сјетвеног материјала, сијачицама које су правили домаћи ковачи или су увожене из Мађарске. За кошење травнатих површина коришћене су нове квалитетније косе "варџарке" које су исковане у Mrкоњић Граду од најбољег челика, па се њима брже косило јер су се рјеђе оштриле.

Као радна стока гајени су волови орачи и тегљачи, посебне подолске расе тзв. подолци. То су говеда која имају длаку сиве боје, са великим роговљем снажне мускулатуре, средње величине (500 кг.). Волови подолци су били добри за орање јер су лагани и окретни, али жилави и снажни и што је најважније брзи при ходу и раду и послушни на команде. То је увозна прекосавска раса коју су гајили само богатији домаћини. Они који су имали више обрадиве земље држали су по два до три паре ових волова јер су својим радним потенцијалима давали много боље резултате него ситна босанска раса буша, чија снага и тежина није задовољавала вишенедјељни непрекидни рад у пољу као што су то могли подолци.

У то вријеме у Семберији су гајена квалитетна европска говеда сименталске расе, али су то била крупнија говеда за мајевичка и подмајевичка села и велике путне успоне. Сименталска раса говеда ће постати домаће говече у Богутовом Селу тек након Другог свјетског рата, негдје после 1960. године.

У исто вријеме гајиле су се свиње мангулице које су биле аутохтона раса још у турско доба. То је свињче бијеле или црне коврџаве длаке (сличне овци), чија тежина једва достиже 100 кг. Ове свиње су живјеле у отвореној природи, храниле су се током љетних мјесеци по шумама, где су јеле храстов или буков жир.

У шумама су се париле, често и са дивљим свињама јер су им биле генетски близске. У јесен су се у село из жира враћала крда нових свиња која су се опрасила и нарасла у шумама Бареша, Мировања, Заједница, и Злог Села на Мајевици.

Економија породице је највише зависила од мушких чланова који су радили све теже послове: на обради земље од пролећног орања до јесенег брања и довоза жита у амбаре, сјечења грађе и дрва у шуми, рада са стоком у пољима и њеном храњењу током цијеле године, прављењу ограда и помоћних објеката. Најтежи радови су били: косидба и кулучења на изради и одржавању сеоских путева, крчењу шикара и шума. Мушкарци су радили све послове ван кућног прага док су женама припадали послови у кући и дворишту, а посебно у повртњацима и баштама. Мушкарци никад нису бринули о узгоју цвијећа и цвијетњацима као што се жене никад нису бавиле клањем животиња; нису шуриле свиње и гулиле кожу са оваца и рогате стоке. Зато су вијековима прале веш у паријеницама помоћу луга и вреле воде, па га послије носиле на прање и бијељење у воду ријеке Јање или Мезграјице на посебним моткама за рубље зв. рубињачима.

Послови који су заједнички радили су рад у пољима на копању, жњевењу пшенице и брању кукуруза, прикупљању сијена и осталим лакшим пољопривреним пословима, где је било потребно уложити мање физичке снаге.

Заједнички су током зиме правили планове око свих будућих послова који их чекају у наредној години а скоро никад нису рачунали и планирали колико ће дјеце родити јер је то било у Божјим рукама. Дјеца су се рађала спонтано и неплански.

У турско доба жене су биле неписмене и у власништву мужа и породице тј. задруге. И поред редовних послова у кући око узгајања дјеце и припреме хране за укућане и посленике у пољу, морале су радити бројне, за данашње појмове понижавајуће послове: прати ноге свекру, служити све старије мушки чланове у кући, беспоговорно слушати свекрву у свему и служити је до смрти. Својима у посјету могле су ићи само једном годишње или још рјеђе, само по одobreњу свекра и свекрве. Лијегале су посљедње а устајале прве у рану зору а ако су дјеца била болешљива или немирна, ноћима нису могле спавати.

Ако у браку између мужа и жене није било пажње и љубави него је брак заснован из интереса, тј. брак су претходно договорили њихови родитељи, због земље, великог мираза или један од супружника имао неку физичку ману, мучење другог супружника се повећавало и најчешће жртве биле су жене, без обзира ко је од њих двоје посједовао физичку ману. Ако је ману имао муж, онда је жена морала преузети на себе и дио мужевљевих обавеза, а ако је ману имала жена, морала је да све редовне послове на вријеме одрађује и да стално трпи поруге иувреде због свог недостатка.

Љепота жене није била значајна колико њено здравље, снага и послушност а по неким записима Вука Караџића жена је била дио имовине, као крава или коза, што је значило да је она била власништво мушкарца и без икаквих права.

Ако је жена била лијепа, ту своју љепоту није смјела истицати ни у једној прилици. По кући и у пољу облачила се радно, са дугим прећаним гаћама повезаним испод колјена и дугој кошуљи, а у свечаним данима је носила рубље од беza тако да јој се тијело и ноге нису могле видјети, највише због похотљивих погледа турских аскера и бегових пратилаца који су често долазили у село или пролазили кроз њега.

Према српским женама, посебно су биле насртљиве турске спахије и бегови који су имали право прве брачне ноћи а приликом посјете кметовом домаћинству тражили су да их служе пићем и храном најмлађе снахе из дотичне куће, извoљeвајuhi и дозвољавајuhi себи да их у присуству мужа и најуже родбине додирују и запиткују тражејhi интимности. Земљом Богутовог Села управљали су спахије и бегови из: Тузле, Бијељине, Градачца или Горње Тузле који су због контроле често пролазили кроз село или у њему имали своје конаке.

Дјеца су од најмлађих узраста имала своје обавезе и била су укључена у породично привређивање. Већ од три до четири године морали су у дворишту да чувају квочку са пилићима да врана или јастреб не однесе пиле; са пет до шест година чували су ситну стоку: овце или козе а са десет година радили су у пољу лакше послове: у воћњацима прикупљали воће, посебно шљиве и орахе. Богутово Село било је познато по бројним шљивицима, у којима је одлично рађала најквалитетнија шљива пошто је земљиште имало глиновито - кречњачку подлогу која изузетно погодује узгоју овог воћа.

С обзиром да дјеца у турско доба у Богутовом Селу нису ишла у школе, јер у то доба школа није ни било, била су принуђена на стални физички рад од малих ногу "као стока" па су тадашњи Турци своје поданике Србе држали као теглећу стоку која има право само да ради, да једе и да се размножава.

Тек након побједа и успјеха српских ратника и устаника под Карађорђем, а посебно након Другог српског устанка и великих побједа Милоша Обреновића, турска жестина према Србима у Мајевици и Семберији се смањила, српским сељацима су дата већа људска права, почело се са отварањем школа и просвиђивањем потпуно необразованог и непросвиђеног народа.

Економски је могао добро стајати онај домаћин који је имао доста обрадиве земље и пањака и бројну здраву и вриједну дјецу, која су рано устајала и касно лијегала; која

су била апсолутно привржена и послушна старјешини породице у којој је увијек владао ред и дисциплина.

Код Турака нису били на цијени надничари и сиротиња, њима су се обраћали са омаловажавањем и често погрдним ријечима. То је била раја способна да привређује и ради у надницу, само да преживи.

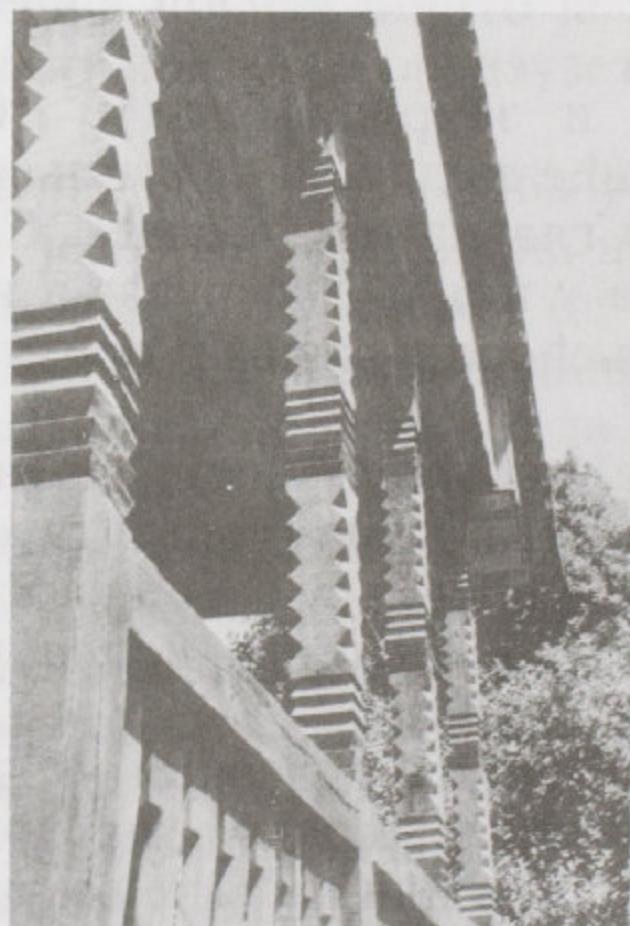
Породичне задруге су посебно ојачале у доба аустроугарске управе Босном и Херцеговином па се овај начин организовања заједница одржао и у доба Краљевине Југославије, све до Другог свјетског рата и доласка нове власти која је дефинитивно укинула овај облик породичног живота, одузевши земљу богатим породицама и додјељујући је беземљашима. Касније од тих комплекса формиране су сељачке радне задруге које никада нису могле достићи квалитет и ниво производње породичних задруга.

ПОРОДИЧНЕ ЗАДРУГЕ

Глава куће и задруге био је обично најстарији мушкарац а најчешће дјед, чији су ожењени синови, њихове жене и дјеца били главна радна снага. Сви су имали одговарајућа задужења у пољу, око чувања и исхране стоке, у воћњацима, у пролеће код садње и орезивања и у јесен код убирања плодова.

Кућни домаћин није никад излазио на њиву са посленицима нити је са њима било шта уговарао већ су то чинили одрасли синови који су организовали, контролисали извршење задатака и вршили исплату надница након завршеног посла.

Често су посленици одлазили у "зајам", тако да су мушки чланови ишли у косидбу, на вршај, на мобу код изградње куће комшије или пријатеља, појединачно или са запрегом, код орања, сијања, у сјечу дрва у шуми док су жене тзв. женскиње, радиле у пољу на копању као жетеоци пшенице, ражи, лана или конопље.

Најстарији дрвени објекти у Мукати
израђени крајем XIX вијека

У женскиње су рачунате и дјевојчице изнад 12 година и све удате радно способне жене осим најстарије домаћиње која је била као мајка породице и о свему се бринула и за све се питала. Редуша се старала о свакодневној припреми свеже хране и исхрани кућне чељади и посленика. Редуша је могла бити нека од снаја или синовљевих супруга.

Ако је организовано копање или моба са преко 15 копача, број копача се тако подешавао да се комплетно окопавање њиве обавезно заврши за један дан, али је зато повећаван број редуша у кући које су биле обавезне да припреме по три оброка у току дана: ујину, ручак и вечеру. Прва два оброка обављала су се на њиви а вечера код домаћинове куће. Тога дана се на огњишту пекло више хљебова и кувало неколико котлова хране, припремале разне салате, пите од сира, кајмака и сл. да се породица не обрука.

Породичне задруге нарочито су ојачале крајем XIX и почетком XX вијека када је одузимањем земље Турцима и предајом бившим кметовима у власништво (грунтовно превођење у власништво Србима) становништво Богутовог Села стекло потпуну сигурност и када се започело са организованом производњом и сигуријом продајом на пијацама у Бијељини и Брчком.

Нова аустроугарска власт ријешила је питање власништва над земљом у корист српских кметова а отварањем и јачањем луке на ријеци Сави у Брчком, омогућили извоз житарица, живе стоке, резане грађе, сушеног воћа и ракије на њено и европско тржиште а тиме и повећану производњу.

Сеоске задруге нарочито су ојачале у доба Краљевине Југославије, тј. између два свјетска рата, али су се све погасиле до 1938. године, диобом задружне браће након смрти главе задруге а посебно у току Другог свјетског рата.

У том периоду по засеоцима у Богутовом Селу постојале су сљедеће задруге:

На Мукати: Задруга Живана Лукића, који је имао пет синова, четири снаје и петнаестеро унучади

и сви су живјели у једној кући, саграђеној 1895. године у којој и данас, са породицом свог сина, станује Стана Лукић, удата за Петра Ђокића. Живан је имао 580 дунума земље и око 200 грла крупне и ситне стоке. Задруга се распала 1934. године диобом Живанових синова након његове смрти.

У Станковићима: Задруга Радована Гајића који је са двије жене изродио дванаестеро дјеце. Сви су живјели у једној кући која је саграђена 1918. године. Био је богат и имао комплекс од 300 дунума земље.

У Томићима: Задруга Млађена Митровића имала је 19 чланова домаћинства: Млађен са женом, три сина и три снаје и једанаестеро унучади. Није имао велики земљишни посед. Задруга се угасила 1936. године након његове смрти.

У Грабовцима: Задруга Симе Симића, у којој је живјело 16 чланова домаћинства: домаћин са женом, три сина и три снаје са дјецом. Није био велики земљопосједник.

У Видовићима: Задруга Теше Тодоровића, који је имао шест синова, шест снаја и једанаестеро унучади. Синови су се подијелили 1936. године када се задруга распала. Није имао велики земљишни посјед, око 330 дунума.

ОТВАРАЊЕ РУДНИКА И ИЗГРАДЊА РУДАРСКОГ НАСЕЉА УГЉЕВИК

Историјски гледано највиши допринос развоју Богутовог Села дало је отварање рудника мрког угља на самој граници села са сусједним селом Угљевик и изградња рудничког насеља Угљевик које се данас зове Стари Угљевик, односно Мајдан.

Из полузаосталог аграрног села, чија се привреда заснивала на турско-феудалном концепту привређивања и веома упроштеном начину рада, где се све богатство стицало голим повећањем физичког обима производње, без борбе за нови квалитет, што значи да су бројније породице више привређивале ако су имале већи посјед а квалитет производа код свих је био исти, становништво је прешло на рударење, па су се младићи запошљавали у Руднику и добијали мјесечну плату.

У Руднику је организовано ископавање угља на отвореном копу покрај Мићића потока, простим откопавањем површинског слоја јаловине, која је одлагана на страну а када се дошло до угљоносног слоја, пијуцима и крампама су одваљивани слојеви и извлачени на плато са којега су запрежним колима одвозjeni до потрошача, углавном у Бијељину, где се угаљ употребљавао за ложење.

Угаљ се претходно сортирао тако што су се ручно цијепали и одвајали већи комади а ситнији су се утоварали вилама и лопатама у кола, коњске или воловске запреге и одвозили са депоа.

Прве 1899. године произведено је 4.500 тона а сљедећих година производња је стагнирала и кретала се између 2.000 до 3.000 тона годишње, па је до 1908. године укупно произведено 26.537 тона. Наредних 10 година, тј. до 1918. године, произведено је 36.000 тона иако је буктао Први свјетски рат, у коме су били мобилисани многи Богутовци а радна снага се осула.

Одласком аустријске власти након Првог свјетског рата и настанком Краљевине СХС, 1921. године, изграђена

Уверење .)

Сас којим се уверава од супротне сеоске
сторије што не Кнеза Милошевића обезбеди
да Рудар Драгутин из Бујановачког села Кн. је
18. и полде уједио Рударко 145000 р. ф. 1911. год.
и Кнезар један 1921. год; и Кнезар један
рођ. 1908. год. овома се Уверење издаје да
Бујановачки Рудар један је срасован да је уређе
којој рудничкој ког Мајданашке управе у
Чачку

Бујанова село 23 II 1923

ПРЕД ВОЈВОДАСКИМ
ЧИЛОВАН ДАРИЋ

Горе: Потврда сеоског кнеза за "гибиру" (помоћ у храни)
Доле: Дирекција Рудника на Мајдану

је ускотрачна жељезничка пруга од Бијељине до Угљевика, са продужетком до Раче на ријеци Сави, где се цјелокупна производња угља из Рудника "Угљевик" одвозила транспортом низ Саву до потрошача.

Највећи потрошачи су били жељезнице, пароброди, властита механизација (багери и утоваривачи) и домаћинства. У овој трећој деценији (1918-1928. године) произведено је, уз помоћ парне механизације и жељезнице, 188.000 тона, што је био добар резултат за ову једину привредно -индустријску дјелатност у сјеверној Подмајевици, од чега су Богутовци имали велике користи.

Треба знати да је Рудник угља "Угљевик" од свог оснивања радио као погон тузланских рудника Крека, али се 1920. године осамосталио и постао Државни рудник "Угљевик" и организационо је припадао Централној дирекцији државних рудника у Сарајеву, у чијем саставу су били сви државни рудници државе СХС од Словеније до југа државе.

Од почетног капацитета, у првој деценији производње, један вагон угља дневно - дошло се скоро до десетоструке производње, уз стално ширење отворених копова са западне и источне стране Мићића потока. Пошто је овај поток граница између Богутовог Села и села Угљевик, а само рударско насеље се налазило заједно са жељезничком станицом, на угљевичкој страни, Рудник и новоизграђено рударско насеље звали су се Угљевик а сам рудник је био и богутовачки.

Овако повећана производња омогућена је уз сталну употребу експлозива и нове, у то доба савремене рударске опреме и механизације, што се веома повољно одразило на укупну економији Богутовог Села и његових житеља јер су многи били запослени у Руднику или су из својих шума Рудник снабдијевали дрвном грађом, коју је Рудник трошио у великим количинама.

Из истраживања која је на Мајевици изводио Фридрих Кацер 1921. године видљива су на сјеверној страни Мајевице, три подземна депоа угља: угљевичко-богутовачки, мезграјски

Најстарији Мукаћани

Горе: Новак Лазић са супругом, живио 100 година

Доле: Стеван Лукић са женом, живио 86 година

и прибојски, од којих је по количини угља највећи први и чија експлоатација је у то вријеме била у пуној снази.

Године 1938. из Тузле је далеководом доведена електрична енергија до Угљевика и даље према Бијељини и Брчком, отворен нови дневни коп у Мезграји и изграђен крак жељезничке пруге од станице Модран, кроз центар Богутовог Села до Мезграје, како би се новом пругом превозио угљ у Бијељину и даље у Југославију. Изградња ове пруге је препородила Богутово Село. Те године запослено је много Богутоваца на њеној изградњи, посјечено много шуме за пружне прагове а што је најважније само село и околина су директно повезани са главним трговачким и занатским центром Бијељином и преко ње са осталим дијелом Југославије, њеним тржиштем, школама и културом.

Уочи Другог свјетског рата Богутово Село је привредно и економски било јако; подигнут је темељ православног храма на Мајдану; много младих је ишло у школе у Бијељини и Југославији; многи су били питомци војних школа и академија; породичне задруге су биле у највећем успону; на ријеци Јањи изграђено је неколико воденица (Лукића вдн., Лазића вдн., Ђокића вдн. и друге); земљишни посједи у породичним задругама су били највећи па је једна породична задруга обрађивала и уживала 500-700 дунума земље: ораница, воћњака и шума са бројном крупном и ситном стоком. Богатији домаћини су се звали газде.

Из богатих газдинских кућа дјевојке су се удавале са преко 50 дуката (златника) и великим миразом, свака кућа имала је најмање једну воловску запрегу а неке више, коње за тимарење и јахање, комплетно вучно оруђе за обраду земље, више стаја за крупну и ситну стоку, амбаре, пушнице за сушење шљиве, качаре, чардаке за кукуруз и др.

У доба уочи Другог рата, најјаче породице у селу су биле: Живана Лукића са Мукате, Радована Гајића из Станковића, Млађена Митровића из Томића, Симе Симића из Грабоваца, Теше Тодоровића из Видовића и Матије Лазића из Кошарића.

У периоду између два свјетска рата бројни младићи из Богутовог Села ишли су на школовање:са Мукате Гимназију у Бијељини и Трговачку академију у Брчком 1930. године завршили су Недељко и Јанко Лукић, синови Живанови; Петар Радовановић, син Гаврин из Вучјака, а Војну школу Станко Тодоровић из Видовића, Јеремија Лазић из Кошарића и Душан Митровић из Томића, који су као свршени подофицири били на служби у краљевој војсци. Избијањем Другог свјетског рата и распадом Југославије, војни питомци су се опредијелили за четнике у чијим јединицама ће заузимати високе војне функције а Јеремија Лазић Зеко ће постати командант четничке бригаде. Један од значајних четничких комandanata ће бити и Перика Тешић, замјеник команданта Зеке из Богутовог Села.

Међутим, током Другог свјетског рата и ратне усташке државе уништена је привреда у нашим крајевима, па и у Богутовом Селу.

Након рата извршено је одузимање земље земљопосједницима, као и сав вишак преко 10 хектара. Пољопривреда се није могла опоравити стварањем сељачких радних задруга. Тако и Богутово Село постаје сиромашно и настаје период дугогодишње стагнације.

БОГУТОВО СЕЛО У ДРУГОМ СВЈЕТСКОМ РАТУ (1941 - 1945)

ПОЧЕТАК УСТАНКА НА МАЈЕВИЦИ

Избијањем Другог светског рата и окупацијом Краљевине Југославије од стране фашистичке Њемачке, 1941. године, започело је велико страдање становништва Богутовог Села и разградња његових економских потенцијала.

Распадом Краљевине Југославије и капитулацијом краљеве војске многи активни, резервни и мобилисани младићи су се вратили кућама а у Босни је успостављена нова усташка власт: Независна држава Хрватска.

За српско становништво Мајевице и Семберије настају тешки ратни дани пуни хапшења, прогона у логоре, највише у Јасеновац, ратовање са Нијемцима и усташама а што је најгоре и ликвидација Срба међусобно као припадника четничких и партизанских јединица. Практично, први пут у историји, ударио је, у општем рату против туђина, и брат на брата.

Током четворогодишњег рата скоро све становништво Богутовог Села учествовало је у ратним збивањима и разарањима. Највише су страдали као жртве фашистичког терора тако да је број жртава био изузетно висок и међу највишима у цијелој Подмајевици.

А како је почело...?

Нова окупациона власт је дотадашњу општину Забрђе пренијела из Забрђа у Угљевик тако да је од 16.06.1941. године радило Опћинско поглаварство Забрђе са сједиштем у Угљевику.

Да би се објаснила страдања Богутовца у овом рату, треба знати да је кључну улогу у масовним ликвидацијама и депортацијама Срба из овог села одиграо бивши накупац дрвене грађе Стјепан Смодиш, који је прије рата живио у овим крајевима и који се наоружан појавио са њемачком окупационом војском као усташа, припадник усташко -

домобранске команде у Угљевику. Смодиш се одмах повезао са познатим усташом из Корјаја Бурхом Бегићем који је често пролазио кроз Богутово Село, са својим усташким кабадахијама, чинећи злодјела становништву. Тако се Богутово Село нашло између усташа Смодиша у Угљевику и Бухре Бегића у Корјају и његови житељи су били најбројније жртве у овом рату јер је територија овог села представљала главну комуникацију за усташке патроле, које су опет, као у турско доба, ишли низ Јању ка главном усташком логору у Бијељини. Овог пута олакшано, јер је почетком рата жељезницом и пругом, која је пролазила кроз село, одвозен угљ из Мезграје у Бијељину и таоци за Јасеновац.

Усташка команда је у почетку била у Забрђу а жандармерија у Угљевику, али је њен командант Ђуро Бижић убрзо напустио Угљевик и отишао у Србију. У то вријеме, при успостављању нове НДХ власти, мајевички Срби су остали без икакве заштите, изложени сваковрсним нападима, великој несигурности, хапшењима и прогонима.

У Угљевику су стациониране усташке и домобранске јединице и да би се обезбиједиле од евентуалних напада околног становништва, цијело насеље Мајдан и околина су ограђени бодљикавом жицом а на појединим мјестима су ископани ровови и постављена стражарска мјеста. Унутар опасаног Угљевика смјештени су митраљези и три топа, који су бранили овај ограђени дио нове НДХ државе од спољних непријатеља, тј Срба Богутовог Села и Угљевик Села.

Границе овако опасаног Мајдана пењале су се у Богутово Село до врха Вучјака, испод Мићановића кућа, а топовске цијеви су биле окренуте према брдима Нијемцу на Прокосу и Баљку у Угљевику. Изузев рударских радника у овако утврђени Угљевик, Богутовци су ријетко силазили а ако су ишли, онда су то чинили по позиву или из велике нужде.

Угљевичке усташе су, по Смодишевом налогу, 1. и 2. августа 1941. године, на превару ухапсиле и у логор у Бијељину одвеле многе Богутовце и раднике запослене у

Руднику и даље их прослиједили у Јасеновац, одакле се нико жив није вратио.

Ухапшени су и интернирани: Петар-Пећа Радовановић, Петар Мићановић, Божо Мићановић, Жико Томанић, Илија Хајдуковић, Никифор Милошевић, Вукашин Ранкић, Светозар Гашић, Срећко Петковић и други од којих је највише било Богутоваца. Смодиш је имао компетне спискове за хапшење Срба из Богутовог и околних села Подмајевице.

Ђуро Бижић, бивши командант угљевичке жандармерије, вратио се средином 1941. године из Србије и почeo да скupља и врбује српске патриоте и устанике како би се одупрли новој усташкој власти и сачували српско мајевичко становништво од погрома. Мјесто окупљања било је у Ројкића кући у Чађавици, где су се добровољно јављали младићи који су одмах добијали оружје.

У децембру 1941. године, код команданта Ђуре Бижића, дошла су тројица свршених војних краљевих питомаца, наредника из Богутовог Села и изразили жељу да се прикључе устаницима: Јеремија Лазић, Станко Тодоровић и Душан Миљановић. Одмах су укључени у устаничку организацију и добили су нова конспиративна имена: Јеремија је по шубари коју је носио назван Зеко, Душан -Мицко а Станко-Вујадин по старцу Вујадину из народних пјесама. Сам командант Ђуро добио је надимак Високи.

Истовремено командант Ђуро Бижић именовао је Јеремију Лазића Зеку и Душана Миљановића Мицка за командира чета а Станка Тодоровића Вујадина оставио је у своме Штабу као ађутанта.

Нешто касније ће се укључити Перика Тешић, Тејо Ђукић, Љубо Николић, Рајко Тодоровић, Љубо Гајић, Pero Миловановић, Жарко Пајић и многи други. Из фамилије Пајић из Прокоса било је највише устаника-четника као и из фамилија Тешић и Тодоровић.

Скоро истовремено, у јулу 1941. године, у кући Михајла Кaje Миливојевића, у засеоку Вучјак у Богутовом Селу, Цвијетин Мијатовић Мајо, члан Обласног партијског

руководства КПЈ, одржава састанак са партијским руководиоцима бијељинског, брчанског и тузланског среза с циљем подизања устанка против новог окупатора и НДХ власти на Мајевици, Семберији и Посавини.

Одмах се започело са диверзијама, сјечењем поштанских веза, нападањем на усташке постаје.

Ови устаници су водили интернационалну политику са југословенским патриотизмом, што се од почетка мимоилазило са српским патриотизмом и српском националном одбраном коју је заступао Ђуро Бижић и његови устаници-четници.

Међутим, почетком рата, а нарочито у цјелокупном ратном периоду 1941-1945. године, припадност појединим структурама се стално мијењала, па су поједини партизани прелазили у четничке јединице или обрнуто: четници у партизанске. Чак су и цијеле формацијске јединице мијењале опредељење, па је четнички командант Вукашин Суботић првео цијелу своју борбену четничку јединицу у партизане.

Заједнички циљ и четника као српских патриотских бораца и партизана као интернационалних јединица у почетку је био пружање оружаног отпора окупаторским њемачко-усташким оружаним снагама и спасавање мајевичког и семберског српског становништва од погрома и потпуног уништења, што су ови чинили свакодневно, патролирајући кроз српска села и убијајући и одводећи Србе у ропство.

Први масовни погром српског становништва учиниле су усташко-домобранске групе, под вођством Бурхе Бегића, нападом на сусједно српско село Тутњевац, новембра 1941. године, којом приликом су побили и поклали око 80 недужних људи, жена и дјеце. Корајске усташе су вршиле злочине и по другим околним српским селима, па су у августу 1941. године у Лукића пољима, поред ријеке Јање, убили осамнаестогодишњег Петра Лукића, који је чувао стоку и није им отпоздравио на усташки поздрав. Петар Лукић је први Богутовац кога су усташе убиле у овом селу.

Због сталне несигурности становништва партизанска и четничка команда су се договориле о заједничком нападу

против усташко-домобранске посаде у Корају како би онемогућиле злочиначко дјеловање против Срба. Акција је изведена новембра 1941., али је Бурх са својом пратњом успио да побјегне.

Након овог напада на Корај, дошло је до отвореног мимоилажења између четника и партизана око процјене резултата напада јер је вођа усташа побјегао и циљ напада није остварен.

Због различитих схватања циљева оружане борбе, сукоб између партизана и четника све се више заоштравао, али су појединци на обје стране настојали да сукобе изгладе јер обични борци и патриоте нису видјели никакве друге разлоге осим отпора усташко-домобранској сили и њеној отвореној тежњи да уништи Србе.

Партизанима није одговарало да се нападају утврђена муслиманска мајевичка села јер су у својим редовима и руководству имали знатан број Муслимана и Хрвата који нису били за то да се против њихових сународника борбено дјелује. На бројним састанцима партизанских и четничких штабова око тога се много полемисало, али се мишљења нису могла усагласити и разлике су се стално повећавале. Често су се завршавале пријетњом оружјем и потпуним разлазом.

Свим овим догађајима претходио је напад усташко-домобранских муслиманских јединица из Теочака, Челића и Кораја на устанички (четнички) штаб у Тобуту 11.новембра 1941.године када је покушана ликвидација српске одбране од усташког геноцида на Мајевици. Борбе на Мајевици су у то вријеме биле сталне, а посебно око Лопара, када су устаници напали лопарску касарну настојећи да осујете усташко-домобрански геноцид према Србима на Мајевици.

Октобар и новембар 1941. године био је изузетно тежак за мајевичке Србе јер су усташе стално атаковале на устанике и незаштићена српска села па су устаници одлучили да ликвидирају главни центар и матицу ових напада Бурху Бегића и његову усташко-домобранску постају у Корају, о чему је већ било говора.

Кључни догађај дефинитивног разлаза подијељених устаника био је четнички напад на партизански Штаб у Вукосавцима, 20. фебруара 1942. године, када је овај штаб ликвидиран а тиме и даља сарадња и заједничка борба против непријатеља.

Овом трагичном разлазу претходила је партизанска конференција, која је одржана у Власеници 16. новембра 1941. године и на којој је донесен закључак о прекиду заједничких борбених акција са четницима и наставку одвојених, искључиво под партизанском командом.

Након овог догађаја четнички утицај на Мајевици је ојачао а партизански ослабио. Четници су се залагали за самосталну одбрану Срба од усташко-домобранског геноцида.

Насупрот свему томе партизани су се окупљали око интернационалног комунистичког програма равноправности нација и народа, чије су вође били атеисти и образовани интелектуалци, радници и занатлије. То су, углавном, били шпански борци и њихови слједбеници, рударски радници и сиромашнији сељаци који су у бившој Краљевини били незадовољни тадашњим режимом и прије рата се окупљали у синдикалне организације и водили борбу против режима који је почивао на капиталистичким принципима, тј. на принципима друштвене и имовинске неједнакости и експлоатације.

Партизани су се у почетку окупљали тајно по кућама својих симпатизера, али се партизански покрет ипак развио. У томе је доста помогла и претходна заједничка борба са четницима и подјела на равне части заробљеног оружја у борбама против усташко-домобранских окупатора.

Међутим, заједничка борба четника и партизана је прекинута и они су се окренули једни против других. У тим српско-српским борбама изинули су многи Срби, а та идеолошка разједињеност ће много година послије рата раздавјати људе и дијелити их на подобне и неподобне.

Највећа несрећа је задесила мајевичке Србе када су се међусобно сукобили у великој Малешавачкој бици која се

одиграла између партизанских и четничких јединица 28. новембра 1942. године у селу Малешевци, подно Мајевице, у непосредном сусједству Богутовог Села.

Мајевички партизани, потпомогнути сремским јединицама, извршили су напад на штаб Ђуре Бижића, коме су дошли у помоћ четници са Озрена и Требаве, опколили четнички штаб и разбили га. У центру напада је опет био правац преко Богутовог Села и долином ријеке Јање како је то од турског доба па до тада увијек било.

Овај кланац је практично током цијеле историје био ратни коридор за све војске које су било где ратовале а у којима су учествовали Срби.

У овој бици погинуо је велики број четника и партизана, па и сам четнички командант Ђуро Бижић као и скоро сви чланови његовог штаба. Велики број четника је заробљен и демобилисан а неки су прешли у партизане. Партизани су то сматрали одмаздом: Малешевци за Вукосавце. У овој бици учествовало је с обје стране око 1.500 а погинуло је укупно скоро 150 бораца. Знатан број погинулих је био из Богутовог Села.

У току рата већ је схваћено да српском народу, ако четници изгубе, предстоји уништење православне вјере и српског духа и традиције што је у бити сваког Србина светиња и завјет, на чему је опстајала породица и будућност потомства. Зато су многи вјеровали четничима, подржавали их и ишли уз њих. Други су остали у партизанским јединицама.

Послије битке на Малешевцима и смрти Ђуре Бижића, за команданта тзв. Ђурине бригаде долази Богутовац Јеремија Лазић Зеко а сама јединица добија име: уместо Дрински четнички батаљон; Прва семберска четничка бригада, која је обухватила цио сјеверни подмајевички простор од Бијељине, преко Чађавице, Угљевика, Богутовог Села до Малешеваца.

Командант Зеко је припадао групи најзначајнијих комandanata мајевичких четника коју су чинили: Војвода Керовић, Леко, Ђуро и Зеко. Код партизана су у истом

рангу од Срба били: Мајо (Мијатовић) Стево (Поповић) и Вељко Курјак. Први су вјеровали у Краља и Дражу а други у Тита и Стаљина. Увјерења су била огромна и непремости-ва, енергија и људски потенцијали су се расипали и уништавали, што се негативно одразило на популациони развој укупног српског корпуса на Мајевици и у Семберији. Значајан партизански командант био је Јово Радовановић-Села.

Најзначајније четничке јединице на Мајевици и Подмајевици, у којима су се борили Богутовци су биле: Мајевичка четничка бригада, чији је вођа био војвода Радивоје Керовић, Семберски четнички одред под коман-дом Ђуре Бижића и Прва семберска четничка бригада, којом је командовао Јеремија Лазић Зеко. Изнад свих је био Стево Дамјановић Леко као командант корпуса и Четничког покрета отпора.

Најпознатије партизанске војне јединице, са евидент-ним учешћем богутовачких бораца, биле су: Шеста источнобосанска ударна бригада, чији је комесар био Цвијетин Мијатовић Мајо и Седамнаеста мајевичка брига-да, чији је командант био Вељко Лукић Курјак.

Сви набројани и најзначајнији команданти на обе стране били су Срби Мајевчани и сви су погинули у рату, осим Цвијетина Мијатовића и Јове Радовановића који су преживјели.

Најтрагичније ратно вријеме било је за Богутовце у пролеће 1944. године, током Седме фашистичке офанзиве на Мајевици када је преко Саве дошла 13. СС "Ханџар" усташко-домобранска дивизија у свом злочиначком налету колући, убијајући све цивилно становништво у Посављу и Подмајевици.

Најистуренија јединица ове дивизије се стационирала у Богутовом Селу, на Гаврића Брду на Мукати, одакле су у марту и априлу 1944. године вршене ликвидације цивилног српског становништва и рањених бораца. Партизани су запосјели околне мајевичке висове и грчевито их борили и стално нападали непријатељска утврђења на Гаврића Брду и Кошарићима.

У тим дананоноћним борбама, које су се одвијале на простору Богутовог Села, изгинули су многи сремски партизани јер су Мајевицу браниле, углавном, војвођанске партизанске јединице које су у великом броју прешли ријеку Саву, тражећи спас од фашистичког погрома у Срему и Војводини, уз пјесму:

"Кад су Сремци кренули преко реке Саве
угледаше Мајевицу брда јој се плаве".

У пролеће 1944. године у Богутовом Селу је побијено 20 становника а само у кући Николе Лукића на Мукати је 13.04.1944. године побијена је цијела његова породица и комшије, укупно 10 недужних лица а кућа је запаљена. Једини су преживјели десетогодишњи Николин син Живан*, који је тада чувао говеда одмах иза куће и дјевојчица Даница Лукић са девет рана на тијелу. Исто се десило и у кући Пере Лукића, у којој су били рањени партизани: сви су побијени а кућа је запаљена.

Из овог рата Богутово Село је изашло са највећим бројем погинулих, умрлих и несталих људи од свих села подмајевичке регије, што се најбоље види исписано на споменику подигнутом на брду Ђетениште на Мукати 1982. године.

Партизани су на крају рата били побједници јер су рат добиле савезничке снаге које су у своје редове преузеле партизане, а четнике одбацили.

Титови партизани су умарширали у Београд а Дражине јединице се разбјежале по шумама или у иностранство. Многи су се живи предали и одробијали своје увјерење, други су осуђени и ликвидирани а многе су ОЗНА и УДБА поубијале приликом "чишћења терена" послије рата.

Заједничким увјерењима и заблудама споменик су подigli партизани, а тек много година касније споменута су имена погинулих четника у књизи Љубе Керовића.

Најтврђи партизани ће касније своје "увјерење" платити дугогодишњим робијањем на Голом Отоку као инфорбировци, а многи се нису живи вратили својим кућама.

*Живан Лукић данас живи у Бијељини као пензионисани професор и директор Основне школе "Свети Сава".

СПИСКОВИ ПОГИНУЛИХ БОГУТОВАЦА

Интернирана лица из Богутовог Села у Јасеновачки логор
1941. године

Презиме и име	Рођен - погинуо
Ђокић Б. Михајло	1890 -1941.
Грујичић Обрен	1891 -1941.
Игњатовић Божидар	1920 -1941.
Костић Цвијетин	1885 -1941.
Лазић Матија	1888 -1941.
Лазић Перо.	1878 -1941.
Мићановић Божидар	1915 -1941.
Мићановић Петар	1922 -1941.
Миловановић Ђорђе	1886 - 1941.
Миловановић Ристо	1917 - 1941.
Нађић Милинко	1902 - 1941.
Новаковић Петар	1905 - 1941.
Новаковић Станко	1905 - 1941.
Обрадовић Јован	1890 - 1941.
Обрадовић Недељко	1912 - 1941.
Новаковић Михајло	1909 - 1941.
Радић Цвико	1923 - 1941.
Радовановић Цвико	1900 - 1941.
Радовановић Петар	1913 - 1941.
Радовановић Велимир	1919 - 1941.
Симић Перо	1890 - 1941
Станојевић Василије	1921 - 1941.
Тодоровић Лазар	1896 - 1941.
Тодоровић Панто	1890 - 1941.
Тодоровић Радован	1894 - 1941.

Партизани погинули у антифашистичком рату 1941-1945. године

Презиме и име

Рођен - погинуо

Божић Божица	1920-1945.
Цвјетиновић Ђоко	1920-1944.
Ђирић Бранко	1910-1945.
Деспотовић Милорад	1922-1944.
Деспотовић Томо	1923-1943.
Деспотовић Жарко	1925-1944.
Ђукић Андрија	1922-1944.
Ђукић Чедомир	1919-1943.
Голубовић Радован	1921-1943.
Голубовић Симо	1920-1943.
Грујичић Божица	1926-1944.
Грујичић Милорад	1923-1944.
Грујичић Радован	1920-1945.
Грујичић Светозар	1927-1944.
Јосиповић Божо	1914-1943.
Јосиповић Никола	1918-1943.
Лукић Сока	1923-1944.
Лукић Спасоје	1923-1945.
Манојловић Благоја	1926-1944.
Манојловић Бранко	1920-1943.
Марковић Божо	1922-1945.
Мијић Велимир	1929-1945.
Миловановић Перо	1910-1944.
Миљановић Цвјетко	1927-1943.
Миљановић Станко	1921-1944.
Митровић Лазар	1923-1945.
Митровић Милорад	1924-1945.
Николић Цвјетко	1923-1944.
Николић Радомир	1920-1943.
Николић Саво	1916-1943.

Новаковић Крсто	1923-1943.
Обрадовић Бранко	1926-1945.
Обрадовић Јован	1913-1943.
Обрадовић Обрад	1923-1944.
Пајић Пајо	1925-1945.
Пајић Василије	1926-1942.
Павловић Лазар	1925-1945.
Петричевић Светозар	1920-1945.
Радовановић Саво	1922-1942.
Симеуновић Лазар	1924-1944.
Симикић Џвјетко	1910-1944.
Станојевић Pero	1924-1944.
Стевановић Бранко	1925-1944.
Стевановић Светозар	1927-1943.
Стевановић М. Светозар	1923-1944.
Стевановић Василије	1926-1944.
Стевић Џвијан	1920-1944.
Стојановић Илија	1923-1944.
Стојановић Недељко	1926-1944.
Тодоровић Pero	1905-1942.
Тодоровић Василија	1896-1943.
Тодоровић Владо	1923-1944.
Вићић Млађен	1926-1943.
Лазић Ђоко	1924-1943.
Лазић Јован	1903-1941.

Жртве фашистичког терора Богутовог Села

Презиме и име

Цвјетиновић Радо
 Ђирић Рајо
 Деспотовић Перо
 Ђокић Цвија
 Ђокић Млађен
 Гајић Неђо
 Јосиповић Крсто
 Јосиповић Радован
 Крстић Мара
 Лазић Митра
 Лазић Петар
 Лукић Јанко
 Лукић Митар
 Лукић Петар
 Марјановић Босиљка
 Марјановић Д. Босиљка
 Марјановић Божо
 Марковић Рајко
 Мијић Живан
 Миловановић Божо
 Миловановић Цвијета
 Миловановић Јован
 Миловановић Петра
 Миловановић Ружа
 Миловановић Спасоја
 Миловановић Стево
 Мирић Јово
 Мирић Вид
 Начић Цвјетко
 Николић Крсто
 Новаковић Перка

Рођен-погинуо

1918-1944.
 1912-1944.
 1911-1945.
 1890-1941.
 1888-1941.
 1926-1944.
 1910-1942.
 1906-1942.
 1890-1944.
 1911-1944.
 1935-1941.
 1909-1941.
 1926-1944.
 1924-1941.
 1900-1944.
 1901-1944.
 1914-1941.
 1925-1944.
 1892-1944.
 1905-1941.
 1923-1944.
 1900-1944.
 1887-1944.
 1900-1944.
 1905-1941.
 1925-1944.
 1880-1944.
 1909-1943.
 1923-1944.
 1918-1944.
 1923-1942.

Новаковић Pero	1885-1941.
Новаковић Петра	1913-1944.
Новаковић Саво	1920-1944.
Перић Јован	1890-1944.
Перић Pero	1894-1941.
Петровић Божица	1905-1942.
Петровић Митар	1888-1942.
Петровић Ристо	1921-1944.
Радовановић Божо	1918-1941.
Радовановић Петра	1903-1942.
Радовановић Томка	1940-1942.
Симић Јоцо	1923-1941.
Симић Pero	1902-1941.
Симикић Алекса	1900-1942.
Симикић Десанка	1902-1944.
Симикић Живана	1924-1942.
Станојевић Цвијетин	1919-1941.
Станојевић Неђо	1903-1941.
Станојевић Тодора	1880-1942.
Станојевић Василија	1919-1944.
Тешић Гоја	1919-1942.
Тодоровић Божидарка	1924-1942.
Тодоровић Бранко	1910-1942.
Тодоровић Драго	1918-1941.
Тодоровић Pero	1870-1944.
Перић Спасоја	1897-1943.
Петричевић Саво	1892-1944.
Лукић Милорад	1893-1944.

**Четници Богутовог Села погинули у
Другом свјетском рату 1941-1945.**

Презиме и име

Рођен-погинуо

Божић Цвијетин	1915-1943.
Гајић Љубо	1926-1944.
Голубовић Петар	1925-1943.
Ђокић Душан	1923-1944.
Ђокић Ђојо	1921-1945.
Ђокић Живан	1910-1942.
Ђокић Јоцо	1925-1945.
Ђукић Тејо	1898-1943.
Зеленовић Јоцо	1925-1945.
Игњатовић Лазо	1923-1943.
Јосиповић Никола	1918-1943.
Крстић Божо	1927-1945.
Крстић Рајко	1914-1945.
Лазић Јеремија	1914-1945.
Лазић Јован	1903-1941.
Лазић Цвјетозар	1922-1944.
Мијић Јован	1903-1945.
Миловановић Душан	1920-1945.
Миловановић Ђојо	1925-1945.
Миловановић Неђо	1906-1942.
Миловановић Перо	1900-1945.
Миљановић Душан	1916-1945.
Мићић Лазар	1916-1943.
Мићић Саво	1921-1943.
Наћић Цвјетко	1924-1944.
Никић Милорад	1920-1945.
Никић Перо	1923-1943.
Никић Цвјетко	1915-1943.
Николић Љубо	1920-1943.
Новаковић Перо	1910-1945.

Павловић Матија	1909-1942.
Пајић Ђојо	1915-1941.
Пајић Жарко	1917-1946.
Пајић Живан	1910-1945.
Пајић Јово	1922-1942.
Пајић Пајо	1925-1945.
Пајић Панто	1923-1943.
Пајић Радо	1923-1945.
Пајић Рајо	1915-1945.
Петровић Васо	1923-1945.
Петровић Јован	1912-1945.
Радић Бранко	1925-1942.
Радић Саво	1923-1945.
Радовановић Бранко	1927-1945.
Радовановић Димитрија	1918-1944.
Радовановић Душан	1918-1944.
Радовановић Жарко	1918-1945.
Радовановић Саво	1922-1942.
Сименуновић Павле	1923-1944.
Симикић Алекса	1900-1941.
Симикић Јован	1910-1941.
Симикић Саво	1925-1945.
Симић Војо	1920-1942.
Спасојевић Неђо	1910-1942.
Станкић Лазар	1915-1945.
Стевановић Божо	1912-1943.
Стевановић Крсто	1928-1943.
Стевановић Млађан	1920-1942.
Стевановић Светозар	1923-1945.
Стевић Бошко	1917-1944.
Стевић Живан	1919-1943.
Стевић Јоцо	1912-1944.
Стевић Миро	1921-1943.
Стевић Мићо	1918-1942.
Тешић Брањо	1914-1944.

Тешић Гавро	1890-1943.
Тешић Милорад	1924-1944.
Тешић Симо	1892-1944.
Тешић Срећо	1919-1945.
Тодоровић Димитрија	1920-1944.
Тодоровић Драго	1918-1941.
Тодоровић Јоцо	1915-1945.
Тодоровић Лазар	1922-1942.
Тодоровић Мило - Малчик	1925-1945.
Тодоровић Цвијетин	1911-1945.
Трифковић Јеремија	1880-1943.

**Групна страдања - стратишта Богутовог Села
погинулих 1944. године од 13.СС "Ханџар" дивизије**

Презиме и име	Рођен-погинуо
Лукић Никола	1905-1942.
Лукић Божидарка	1939-1944.
Лукић Ђука	1910-1944.
Лукић Мара	1941-1944.
Лукић Смиљка	1872-1944.
Лукић Н. Смиља	1940-1944.
Драгичевић Милорад	1888-1944.
Драгичевић Аница	1900-1944.
Драгичевић М. Госпава	1942-1944.
Драгичевић Ружа	1936-1944.
Драгичевић Вукашин	1931-1944.
Радовановић Ђуко	1903-1944.
Радовановић Јован	1925-1944.
Радовановић Јованка	1916-1944.
Радовановић Љепосава	1920-1944.
Радовановић Михајло	1889-1944.
Радовановић Милорад	1940-1944.
Радовановић Никола	1887-1944.
Радовановић Славко	1942-1944.
Радовановић Здравко	1941-1944.

БОГУТОВО СЕЛО У АВНОЈСКОЈ ЈУГОСЛАВИЈИ

Богутово село је у саставу општине Јагодина, у Јужнобанатском округу, у Аутономној Покрајини Војводини, Република Србија.

ПОСЛИЈЕРАТНИ ЖИВОТ У СЕЛУ

Све становништво Мајевице, Подмајевице и Семберије изашло је из Другог свјетског рата десетковано, са веома умањеним бројем житеља, без средстава за рад и привређивање, са уништеном привредом, ливадама зараслим у коров и шикару, без сточног фонда и са веома умањеним бројем запрега, тако рећи без икаквих средстава за рад и обраду земљишта.

Та судбина је задесила и Богутово Село. Ратна дјејства су посебно погодила ово питомо и разуђено подмајевичко сеоско насеље, које је претрпјело највеће уништење људских потенцијала, са великим бројем погинулих и несталих лица, у најбољим продуктивним и репродуктивним годинама. Много кућа и пратећих објеката је уништено и запаљено, њиве су биле необрађене, сточни фонд је скоро потпуно нестао а мржња међу подијељеним људима се про-дубила на идеолошкој основи. Сви прочетнички симпатизери су послати у затвор и на робијање, народ је био гладан, без средстава за живот и развој породице.

Нова, народна власт, је настојала да се село поново организује, да дјеца крену у школе, да се обнове некадашњи воћњаци, посебно шљивици. Сеоски путеви су били веома запуштени јер нису годинама одржавани. Углавном су били меки польски, ниједан километар није био пошљунчан нити калдрмисан, па се по кишним данима и у јесен кроз село тешко пролазило. Људи су били немотивисани, сиромашни, скоро сви су до касне јесени ишли боси, (од мраза до мраза), лоше одјевени. Ходали су по селу закрпљене одјеће, недовољно заштићени од невремена и хладноће.

Због неисхрањености, харакале су заразне болести, посебно туберкулоза. Здравствена заштита становништва скоро да није ни постојала.

Све у свему, послијератна биједа и јад.

Прорадила је жељезничка пруга, која је пролазила кроз Богутово Село и повезивала Рудник Мезграју са Бијелином.

Рудник мрког угља "Угљевик" је обновио производњу, па су се неки изгледи за опоравак села ипак јављали, јер су се становници почели запошљавати у Руднику као и на дневном копу у Мезграји. Сељаци Богутовог Села опет постају радници-рудари а мушка дјеца полазе у Рудник на изучавање заната и разна школовања за потребе Рудника и његову обнову и развој.

Нова држава Федеративна Народна Република Југославија донијела је Аграрну реформу, којом је одузета земља богатим сељацима, тј. вишак преко 10 хектара. Вишак земље је додијељен сељацима беземљашима, тј. "онима који је обрађују", што је значило бившим надничарима, односно онима који су током рата били у партизанским редовима, па су због тих заслуга добили туђу земљу без накнаде.

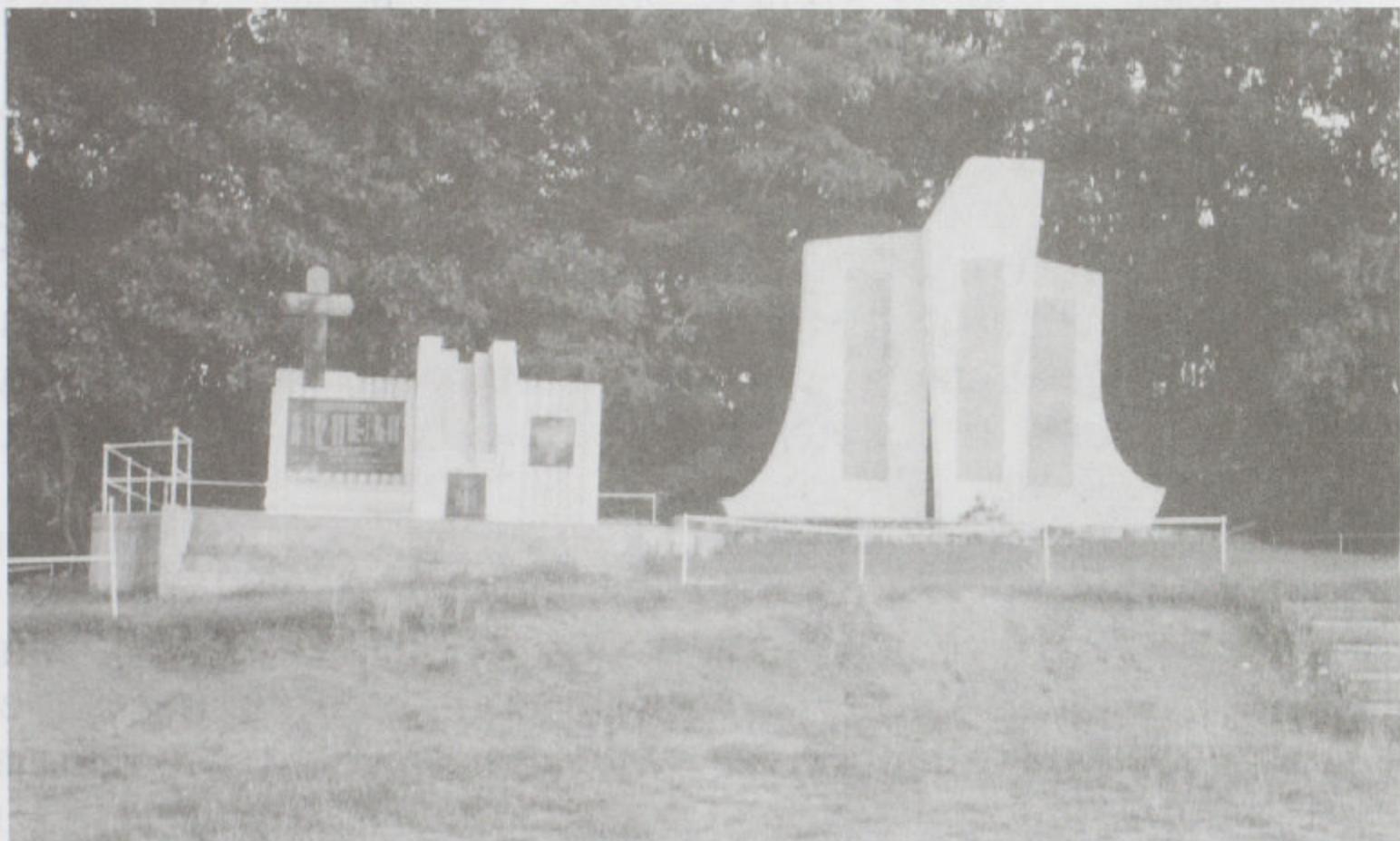
Међутим, земљиште је и и даље остајало неуређено и необрађено, јер нови власници нису имали радне стоке нити оруђа за обраду добијене земље, па су је почели продавати, што је нова власт дозвољавала.

Да би се у Богутовом Селу одузета земља некако привела обради, 1949. године основана је Сељачка радна задруга, чије сједиште је било на имању Каје Савића у засеоку Вучјак. Предсједник Задруге био је Милорад Лазић.

Међутим, сви покушаји да се рад у Задрузи организује и унаприједи нису успјели, па је Задруга већ 1952. године ликвидирана.

Након рата власт је организована посредством Мјесних народних одбора, па је тада формиран Мјесни народни одбор Угљевик, коме је организационо припадало Богутово Село. У то вријеме отворено је и једно одјељење Основне школе у кући Боже Перића на Брђанима док школа у Грабовцима није обновљена и оспособљена за наставу.

У селу је радио неколико ковачких радњи чији су власници: Тешо Лукић на Мукати, Млађен Перић у Барама, Обрен Мићановић у Вучјаку и др. који су обављали најважнију дјелатност покивање алата и поправку оруђа за

Споменици палим борцима и жртвама у II свјетском рату
и ослободилачком рату 1992-1995. на Мукати
Читаоница на Мукати (изграђена 1968-1969. године)

обраду земље, израду кола и запрежних возила од дрвета које су окивали жељезним оковом.

Године 1952. формиране су четири општине: Доње Забрђе, Угљевик, Теочак и Доња Трнова. Богутово Село је припадало општини Угљевик као самостална Мјесна заједница, какав статус је сачувала до данашњих дана. Све проблеме унутар села, који се односе на разне активности за одржавање и уређивање села, и њихових заједничких комуникација, водили су предсједници Мјесне заједнице, који су се смјењивали сваке 2-4 године.

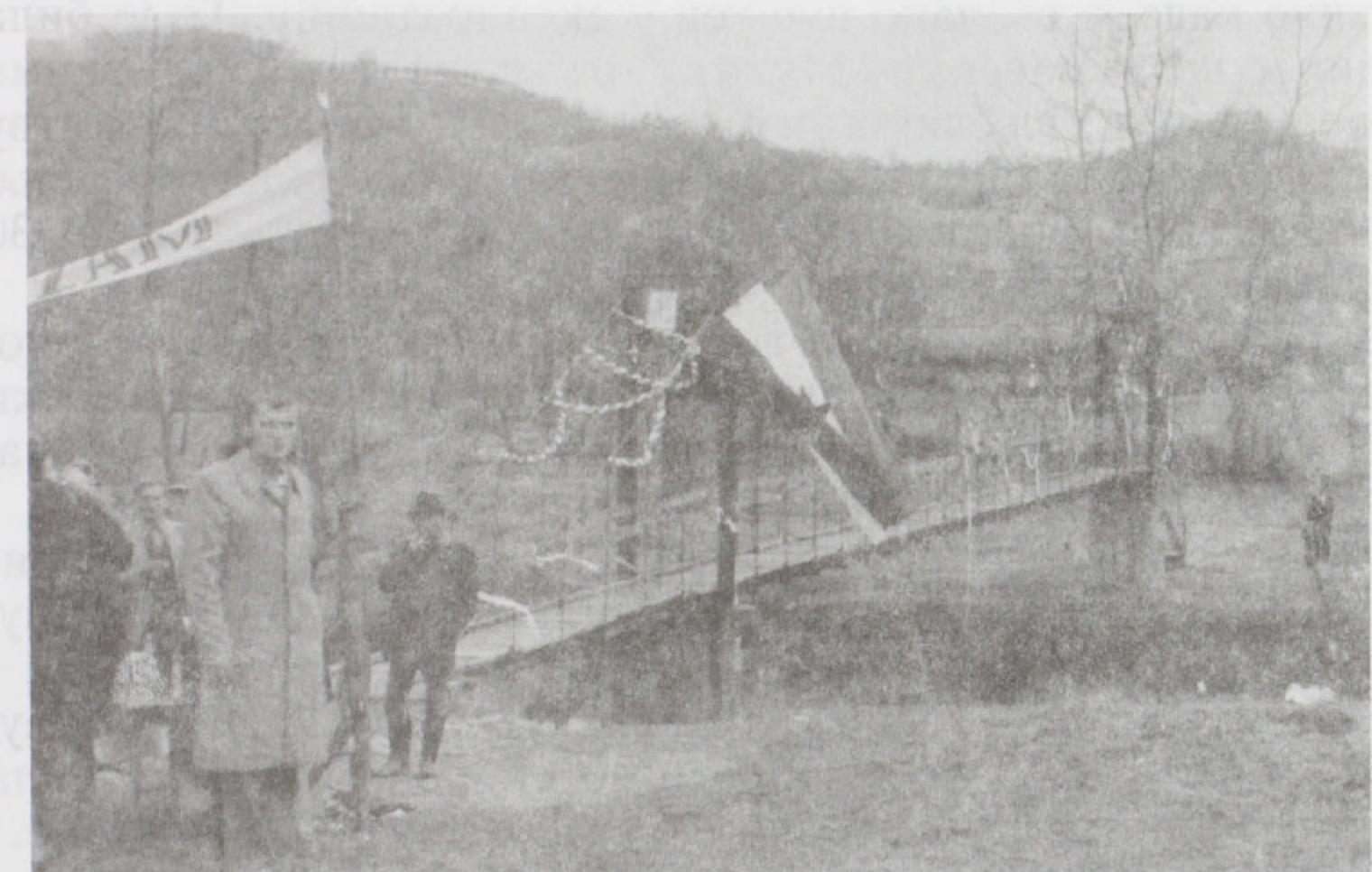
Веће инвестиционе активности су започеле тек 15 година након рата, тј, послије 1960. године.

Прво је 1948. године обновљена четвроразредна школа у Грабовцима. Године 1963. започело се са развођењем ниско-напонске електро мреже тзв. акција: електрификација села. Обављане су интензивне поправке и калдрмисања путне мреже, изграђен је дрвени колски мост на ријеци Јањи испод Брђана.

Године 1969. изграђена је нова школа на Барама а нешто раније, тачније 1964. године, изграђена је Читаоница од тврдог материјала на Мукати. То је прва читаоница у општини Угљевик а изградили су је становници овог села без ичије помоћи са стране. Читаоницу је пројектовао и грађио аутор овог рада као помоћ селу свог поријекла. Треба споменути да су прве тракторе у Богутовом Селу купили 1970. године Срећо Перић са Брђана и Радивоје Мићић са Мукате а први камион Иван Гајић из Станковића.

Крајем шездесетих година почела је изградња викенд насеља покрај ријеке Јање на Мукати а у исто вријеме је започела изградња магистралног пута Бијељина -Тузла, који пролази самом сјеверозападном ивицом Богутовог Села, непосредно уз корито ријеке Јање. Пут је завршен 1972. године.

Уз помоћ мјештана , архитекта Слободан Лукић је пројектовао и изградио висећи пјешчани мост преко Јање који повезује Мукату и Малешевце и нови ауто-пут за Бијељину. Мост је челични, на сајлама, и изграђен је 1976.

Нови мост преко ријеке Јање на Мукати
висећи мост за пјешаке изграђен 1976. године
Колски мост изграђен 1991.

године када је свечано пуштен у експлоатацију. То је била једина веза засеока Муката са сусједним градовима Бијељином и Угљевиком и била је неопходна становништву због одласка на пијаце, у здравствене установе на лијечење и дјеци због одласка у школе. Распон моста је скоро 30 метара са једне обале Јање на другу.

Између 1970. и 1980. године Богутово Село је ојачало, изграђени су, калдрмисани и шљунком насuti сви сеоски путеви и нови колски бетонски мост на Јањи, испод Брђана, на мјесту постојећег дрвеног, који је уклоњен.

У овом периоду извршена је комплетна електрификација села, свака кућа је добила електричну енергију, изграђене су многе нове зидане куће, неке и на спрат.

Бројни Богутовци су нашли посао у иностранству, животни стандард у селу се уздигао, скоро сва дјеца су ишла након основних у средње школе а многа су их завршавале.

Карактеристична сељачка ношња

Горе: Тихомир Лукић са снајом Радојком и унуцима Славком и Здравком

Доле контрасти: старије Богутовке са дјевојком у савременој ношњи

Богутовци из Томића

Горе: Жене-редуше као испомоћ при весељу
Доле: браћа Митровићи: Тешо, Радивоје и Вукашин
(снимљено на свадби у Томићима 1995).

РАЗВОЈ РУДНИКА "УГЉЕВИК" И ЊЕГОВ УТИЦАЈ НА ПРОСПЕРИТЕТ ОКОЛНИХ СЕЛА И НАСЕЉЕ "СТАРИ УГЉЕВИК"

Површински и јамски ископ мрког угља у јамама и откопима у Старом Угљевику и Мезграји крајем 70-тих година двадесетог вијека ближио се крају, производња се смањивала јер је понестало угља у плићим откопима а средства за нова улагања у откуп земљишта, више није било. Није више финансиран тај облик производње пошто је постао нерационалан, па се кренуло у оживљавање идеје о изградњи великог погона термоелектране, у којој би се цјелокупна производња спаљивала и тако производила електрична енергија.

Претходно треба истаћи значајне резултате у производњи угља у периоду 1945-1975. године, чија количина је произашла из унапређења производње, планских резултата и повећаних потреба босанске и југословенске привреде за угљем као важним енергентом, без којега се у цјелокупном периоду развоја Босне и Југославије не би могао остварити значајан напредак и индустријски развој какав је био остварен у овом тридесетогодишњем периоду.

Године 1945. произведено је 10.297 тона (радила само јама Угљевик), 1946. године производња се удвостручила на 22.211 тона. Сваке наредне године производња се повећавала тако да се 1950. године попела на 139.097 тона (заједно са погоном у Мезграји, који је почeo са радом 1947. године).

У наредној деценији је дошло до интензивног развоја Рудника тако да се производња скоро сваке наредне године удвостручавала, посебно послије модернизације оба рудника, када се са парних машина прешло на дизел моторне погоне. Набављени су нови багери и утоваривачи, нове локомотиве на дизел погон, са много већим учинцима и брзином рада. Све то, уз нову модернију организацију рада

и већи број запослених радника, дало је значајне резултате. У овој деценији десила се нова квалитетна трансформација кадровске инжењерско-техничке струке када је у Рудник дошло много младих инжењера и техничара, који су одмах примјењивали стечена знања. То су први домаћи угљевички и богутовачки кадрови који ће у наредном периоду, својим знањем, потпуно препородити Рудник у Угљевику и Мезграји.

Те, 1960. године са 1.300 укупно запослених радника произведено је и продато 300.000 тона угља.

Кривуља успона креће нагоре тако да 1964. године Рудник достиже свој максимум када се производи око 400.000 тона мрког, сепарисаног и ораног угља, што је био највећи дomet у историји овог рудника. Међутим, у наредној деценији, производња стагнира, долази до отпуштања радника, државним мјерама се фаворизује нафта као погонско средство у привреди, потреба за угљем се смањује и Рудник заостаје у развоју.

Привредном реформом, промовисаном 1965. године у Југославији, дошло је до замјене угља нафтом и нафтним дериватима, што је трајало све до 1970. године. Долази до затварања погона Богутовац, тј. копа који се налазио у Богутовом Селу. Године 1967. затвара се Јама Слатина која је била најјачи погон на Руднику. Број радника се смањује на око 700 а производња једва достиже 200.000 тона, уз огромне трошкове откривке јаловине, која се приближава цифри од 900.000 м³, што је изузетно поскупјело производњу а то је довело у питање укупну рентабилност оваквог начина производње и даљи опстанак Рудника.

Године 1970. ниво производње угља у Руднику "Угљевик" пада на почетну количину од 120.000 тона, колико је произведено давне 1950. године, тј. нешто мање него те године.

Даља перспектива Рудника постаје безнадежна. Руководство и радници, како је већ речено, виде једини излаз у другачијем начину рударења, тј. схвататају да је спас у производњи угља за познатог купца, тј. Термоелектрану,

која ће конзумирати комплетну производњу на лицу мјеста и чији власник ће бити држава.

Наредне двије године проведене су у покушајима спасавања рудника од потпуног пропадања и затварања, у чему се и успјело, највише захваљујући усвајању инвестиционог програма о изградњи новог Рудника "Богутово Село" и Термоелектране "Угљевик".

Пратећи цјелокупни развој Рудника кроз његову скраћену историју, може се констатовати да дио територије Богутовог Села припада самом Руднику као и да је велики број радника у њему из овог села.

Много је значајније да се у послијератном периоду развоја Рудника развијало и насеље Стари Угљевик а са њиме и Богутово Село, на чијој територији је изграђена и велика осморазредна Основна школа, у којој је ишколовано више стотина малишана из овог села, који су наставили школовање у средњим школама у Бијељини и на факултетима широм тадашње Југославије.

Након школовања већина се запослила у Руднику у Угљевику. А најзначајније је то што су се у тридесетогодишњем периоду експанзивног развоја Рудника истовремено развијала и околна сеоска насеља, а посебно Богутово Село, из кога је у Руднику "Угљевик" радило десетине житеља овог села, истовремено доприносећи успешном успону и Рудника и самог Богутовог Села.

Полудрвена Вићића
кућа у
Станковићима

ИЗГРАДЊА РУДНИКА "БОГУТОВО СЕЛО" И ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ "УГЉЕВИК"

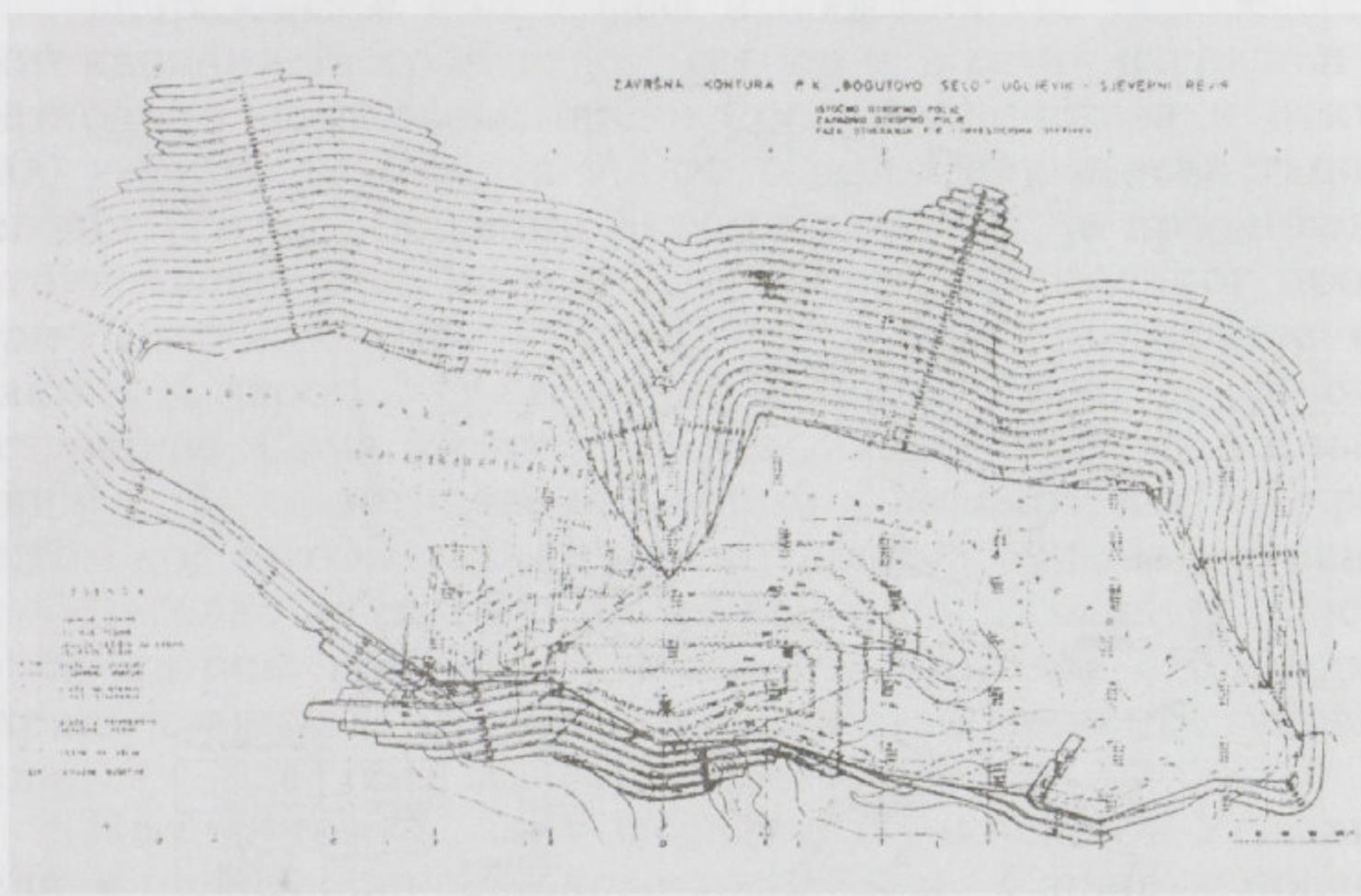
Промјеном државне политike, која је произашла из схватања да производња угља за непознатог купца и опште тржиште, као огревног ресурса, није рентабилна као што је његова експлоатација за потребе производње електричне енергије на лицу мјеста, у тадашњој Босни и Херцеговини изграђени су пројекти за изградњу двије термоелектране: једне у Херцеговини, у Гатачком Пољу, Термоелектране "Гацко" а друге на сјевероистоку Босне, на обронцима Мајевице, у Угљевику.

Вишегодишњим истраживањем угљених потенцијала сјеверног мајевичког ревира утврђено је да постоје велике резерве: преко 300 милиона тона које се за ову намјену могу користити више деценија или чак преко 100 година. Овај подatak је веома охрабрио будуће инвеститоре да крену у израду студија површинског копа Богутово Село и Термоелектране "Угљевик", капацитета 300 мегавата, која се налази непосредно уз сам Рудник, тј. практично на њему.

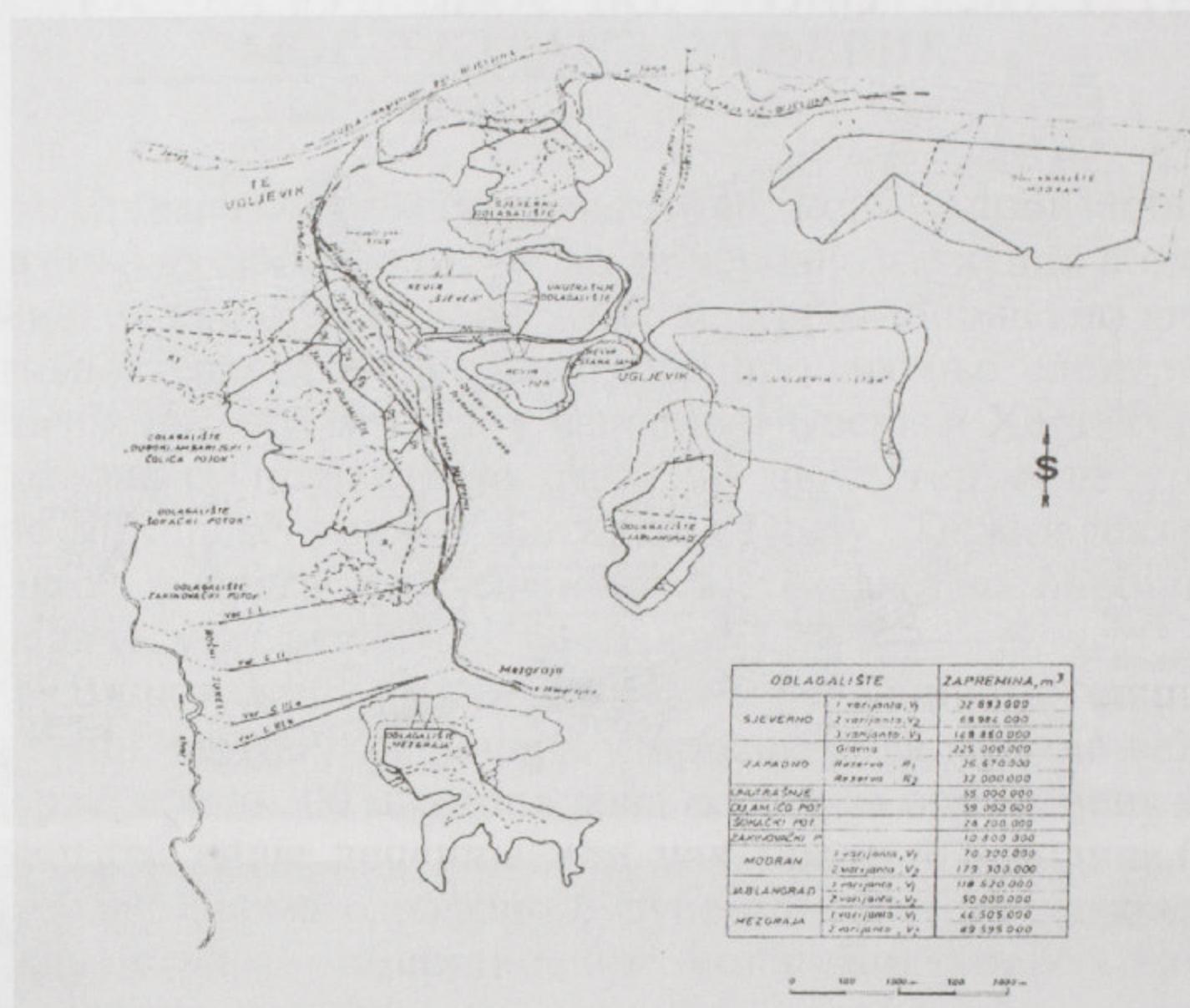
Због кратког и крајње оптималног унутрашњег транспорта угља из Рудника у котлове термоелектране, који се обавља гуменом траком у дужини од око један километар, производња електричне енергије је изузетно рентабилна.

Проблем хлађења турбина водом је, такође, решен на најбољи начин, изградњом вјештачког језера на ријеци Јањи у Сњежници, са акумулацијом од 23 милиона м³ чисте ријечне воде која се самим коритом Јање доводи у погон Термоелектране "Угљевик" на даљу припрему и употребу.

Овако импресивни подаци су заинтересовали и инвеститоре далеко од овог подручја, Словенце, да понуде учешће у изградњи Термоелектране како би за своје потребе обезбиједили сигурну електричну енергију као дионичари и сувласници овог великог погона.

План каскадног ископа угља у Руднику
 Доле: прве године отварања Рудника

Отворени Рудник мрког угља "Богутово Село"

Истраживање потенцијала и пројектовање термоенергетских капацитета трајало је 10 година а самој изградњи је претходило исељавање преко 200 домаћинстава и откуп 7.000 хектара земљишта у Богутовом Селу и девастација његовог језгра. Планским актом практично је предвиђено потпуно уништење источне половине овог великог просторно широког села а то значи његове територије од границе Старог Угљевика до средине села, до ријеке Мезграица. Сама Мезграица је каналисана у тунел и њен бивши усјек се затрпава јаловином и шљаком као нуспродуктом код сагорјевања угља у котловима Термоелектране.

Заселак и брдо Вучјак и Грабовци се "скидају" заједно са старим гробљем Спасине, у коме се стольећима сахрањује више од половине умрлих становника Богутовог Села.

На простору између заселака Станковићи и Угљевик Села, у правцу Запад - Исток и Брђани - Сарије, у правцу Сјевер - Југ, је отворен површински коп новог Рудника површине 3,0 пута 2.50 км а то износи око 7,50 км². Висока кота брда Вучјак 300 м/нм, спушта се ископом и скидањем јаловине до дубине од 170м/нм. а даље се врши ископ угљоносног слоја следећих пет етажа, тј. 50,0 м у дубину, што значи да је планирана дубина ископа преко 180 м на највишој тачки у засеоку Вучјак.

Ријечна котлина Мезграица, по пројекту, је планирана за одлагалиште ископане земље, јаловине и пепела. За исте намјене је предвиђена и котлина у Прокосу (одлагалиште Модран) и западно одлагалиште у Видовићима (Дубоки, Амбаријски и Чолића поток) као и одлагалиште Јаблан-град.

Укупна количина ископане и премјештене јаловине на Руднику "Богутово Село" износи само у првој фази рада преко 250 милиона кубика. Заједно са пепелом, на одлагалишта ће се депоновати преко 300 милиона кубика , што ће створити потпуно нову орографију и просторни изглед села у ћелини.

Пројектним рјешењима предвиђено је да се пепео

затрпава ископаном лапоровитом глином и глином сијаницом тако да ће се цјелокупни простор, након извршене експлоатације угљене руде, поново засадити дрвећем и створити шумски комплекси и пашњаци.

Пројектом се постојеће корито ријеке Јање, која према Забрђанском Пољу тече вијугаво, исправља и усмјерава у каналски правац који тече паралелно са Ауто-путем "Тузла-Бијељина" а погон Термоелектране се спасава од поплаве јер се корито проширује и продубљује.

Треба констатовати да се овим хидротехничким рјешењима снабдијевања Термоелектране чистом ријечном водом из Сњежничког језера цио простор у ширини од преко 20 км еколошки потпуно штити од загађења на потезу Прибој-Угљевик. На овај начин се годишње, за 6.000 сати рада Термоелектране, обезбеђује 7,2 милиона м³ воде за хлађење турбина.

Термоелектрана као значајан загађивач ваздуха отпадним пепелом и хемијским агенсима, депонује непрекидно отровна једињења на околну тле и уз помоћ киша и других атмосферских падавина, земљиште се закисељава, па су потребне сталне мјере заштите од даљег загађења. Термоелектрана планира посебне програме за елиминацију ових негативних утицаја на ужу и ширу околину: тренутно то чини електрофилтерским постројењима.

Термоелектрана производи око 300 милиона киловата електричне енергије у првој фази, чиме се сврстава у највећи погон за производњу струје у Републици Српској и у Босни и Херцеговини.

Као изузетно велики производни систем, који запошљава око 1.800 радника, већином из Подмајевице и Семберије а највише из Богутовог, и осталих села угљевичке општине, Термоелектрана "Угљевик" представља главну економску матицу и једину сигурну базу у којој су своју егзистенцију пронашли многобројни житељи овога краја, радећи у њој или за њу.

Рад на Термоелектрани "Угљевик" и површинском копу Рудника "Богутово Село" започео је по етапама најприје 1975. године истраживањем лежишта и пројектовањем Рудника. Избушена је 41 бушотина, на растер мрежи 200 X 200 м, и утврђена количина од 172 милиона м³ јаловине коју треба ископати и превести на депонију. На тај начин обезбеђује се годишњи капацитет 1.630.000 тона угља за производњу од 1.650 милиона kw електричне енергије.

Утврђено је да су резерве угља у Богутовом Селу довољне за тридесетогодишњи непрекидни рад Термоелектране с тим да се за другу фазу мора отворити нови рудник "Угљевик исток".

Изградња Рудника и Термоелектране трајала је око пет година и све је пуштено у погон 1982. године, што значи да експлоатација траје преко 20 година.

Истраживањем је утврђено да у цијелом угљевичко-прибојском басену постоје угљене резерве од 320 милиона тона угља, које се могу експлоатисати и наредних сто година, са изграђене још три фазе од по 300 мегавата годишње производње. Садашња прва и започета друга фаза гарантују 600 мегавата, што представља изузетан капацитет за Републику Српску и много шире подручје.

Дрвена ћуприја на Јањи у Лукића пољима

БОГУТОВО СЕЛО У ОДБРАМБЕНО - ОТАЦБИНСКОМ РАТУ 1992 - 1995. ГОДИНЕ

Распад социјалистичке Југославије и силом наметнути рат Србима у Босни и Херцеговини поново је створио тешко стање у Богутовом Селу јер је становништво масовно учествовало у овом рату бранећи своје куће, земљу и имања и штитећи стечене слободе и отаџбину од новог поробљавања и исламизације.

Ратна дјејства су се одвијала на Мајевици, у непосредној близини Богутовог Села, на свега десетак километара од његове јужне границе. У рату се формирала линија фронта на врховима Мајевице између сукобљених српских и муслиманских јединица. Српске јединице су држале сјеверну страну Мајевице а муслиманске јужну, са мобилизационим и логистичким центрима у Бијељини и Зворнику. Центар за муслиманске јединице био је у Тузли.

Почетком одбрамбено-отаџбинског рата, Рудник "Богутово Село" и Термоелектрана престали су са радом. Радници ових погона, Срби, узели су оружје у руке и кренули у одбрану националних српских права и интереса , као што су то учинили и остали Богутовци.

У току рата формирана је Прва мајевичка бригада са сједиштем команде у Угљевику, у којој су значајан дио војничког и старешинског кадра били Богутовци. Поред ове бригаде, борци из Богутовог Села су учествовали и у другим јединицама војске Републике Српске и ратовали на многим ратиштима диљем своје отаџбине.

Основана маја 1991. године Прва мајевичка бригада највише је ратовала на самоме врху Мајевице чувајући линију: Релеј Столице, Сува Чесма, Велика и Мала Јелица са истуреним положајем на Лисачи. На овим положајима

борбе су биле сталне и ту је погинуло највише бораца, међу којима је био и знатан број из Богутовог Села.

Према евиденцији Борачке организације Угљевика у овоме рату погинула су 44 Богутовца а много их је и рањено. Једни су излијечени а други су остали трајни инвалиди са признатим заслугама за своје храбро држање у четврото-дешњим непрекидним борбама. Из погинулих су остала дјеца сирочад и многе самохране мајке.

Први командант Прве мајевичке бригаде био је мајор Љубомир Јокић а посљедни потпуковник Душан Танацковић. Командант ове бригаде био је пуковник Милан Јовић који је погинуо у том својству у жестоким борбама на Мајевици 09. 02.1993. године.

У штабу ове бригаде, међу командантима батаљона и нижих борбених јединица, било је укупно 17 Богутоваца. Највиши ранг су имали: Pero Мићановић, потпуковник, начелник Штаба и помоћник команданта бригаде, Радомир Лазић, мајор, командант трећег батаљона и Гојко Деспотовић, капетан, командант Другог батаљона који је погинуо 25.08.1992. године.

О овоме рату и распаду Југославије свој дефинитивни суд треба да да будуће вријеме и квалификује историчари тек након деценцијске историјске дистанце и сагледавања ширих глобалних политичких интереса на Балкану, у Европи и у свијету.

Писац ове монографије је евидентирао чињенице без улажења у политичку страну ових значајних историјских догађаја.

Међутим, чињеница је да су се богутовачки Срби, у овоме рату показали достојни својих славних предака, исказујући патриотизам, храброст и борбеност у свим судбоносним догађајима, па и у овим.

Рат је био жесток и суров и трајао је четири године.

Завршио се Дејтонским мировним уговором, склопљеним у Сједињеним Америчким Државама, између зараћених страна. Мировни уговор су потписали Слободан Милошевић у име српског народа, Фрањо Туђман у име хрватског народа и Алија Изетбеговић у име мусиманског (касније бошњачког) народа, уз присуство предсједника највећих држава Европе, Русије и Америке. Босна је подијељена на Републику Српску и Хрватско - мусиманску федерацију.

У садашњем послијератном времену становништво Богутовог Села настоји да се опорави од ратних страдања, али се посљедице рата не могу заборавити због огромних штета нанесених српском народу.

Споменик палим борцима у Одбрамбено-ослободилачком
рату у Угљевику

Пројектант споменика архитекта Слободан Лукић

**ПОГИНУЛИ БОРЦИ ОДБРАМБЕНО-ОТАЦБИНСКОГ
РАТА (1992 -1995) ГОДИНЕ, ПОРИЈЕКЛОМ
ИЗ БОГУТОВОГ СЕЛА**

Божић, Петка, Божо	26.10.1964.	11.05.1992
Вићић, Душана, Драган	17.11.1959.	02.09.1992.
Гајић, Душана, Мићо	10.06.1972.	10.05.1992.
Гајић, Радована, Јоцо	20.02.1942.	01.08.1992.
Деспотовић, Алексе, Гојко	21.04.1950.	25.08.1992.
Деспотовић, Алексе, Радивоје	14.07.1944.	22.10.1994.
Драгић, Ивана, Миленко	03.03.1973.	26.03.1993.
Ђокић, Јовице, Миладин	11.07.1972.	14.04.1995.
Ђокић, Косте, Михајло	20.01.1965.	27.06.1994.
Ђурић, Томе, Недељко	28.08.1955.	03.12.1993.
Јовић, Џвјетка, Мирослав	25.05.1967.	22.04.1992.
Крстић, Крсте, Радоје	05.03.1964.	03.12.1995.
Крстић, Крсте, Рајко	05.01.1961.	13.11.1992.
Лазић, Бранка, Божо	04.01.1951.	13.04.1995.
Лазић, Василије, Срећо	14.03.1955.	03.12.1993.
Лазић, Ђорђије, Божидар	09.09.1973.	13.05.1994.
Лазић, Јована, Саво	12.05.1954.	08.10.1992.
Лукић, Пере, Јован	19.01.1943.	28.08.1995.
Лукић, Милорада, Џвико	13.11.1964.	30.06.1992.
Манојловић, Ваје, Душан	13.01.1953.	19.07.1994.
Манојловић, Јована, Славко	25.11.1955.	29.08.1992.
Марковић, Ђоке, Божо	09.10.1955.	03.12.1993.
Мијић, Михајла, Ђорђе	20.11.1972.	12.05.1993.
Мићановић, Пере, Дарко	14.08.1974.	21.06.1994.
Митровић, Ратка, Живан	15.12.1963.	30.11.1993.
Митровић, Џвијетина, Пере	14.09.1962.	27.05.1992.
Никић, Јована, Пере	27.04.1957.	07.08.1992.
Остојић, Недељка, Пере	30.05.1975.	14.09.1995.
Пајић, Милована, Недељко	15.10.1941.	18.10.1992.
Петровић, Петра, Гавро	28.08.1951.	.15.07.1992

Радовановић, Јовица, Сретен	21.08.1968.	22.08.1992.
Радовановић, Лазара, Милован	22.01.1962.	25.07.1992.
Радовановић, Михајла, Слободан	13.11.1945.	14.10.1992.
Радовановић, Пере, Слободан	13.11.1945.	18.10.1992.
Радовановић, Слободана, Ђорђе	30.09.1964.	01.05.1995.
Ристић, Цвјетка, Јовица	09.03.1960	04.09.1992.
Симић, Благоја, Стево	14.03.1937.	24.07.1995.
Симић, Недељка, Славко	25.04.1960.	26.03.1993.
Симић, Лаке, Пано	08.08.1959.	14.12.1993.
Станојевић, Алексе, Цвијетин	14.07.1938.	18.10.1992.
Стевановић, Марка, Светозар	21.08.1946.	27.06.1994.
Стојановић, Томе, Слободан	18.05.1941.	18.10.1992.
Тододровић, Пере, Здравко	02.02.1952.	26.03.1993.
Тодоровић, Цвијетина, Станко	03.10.1946.	08.05.1992.

ТЕРИТОРИЈАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА БОГУТОВОГ СЕЛА

У турско доба Богутово Село је припадало Зворничком санџаку Босанског пашалука, а најдуже: демату (општини) Тутњевац све до доласка Аустро-Угарске Монархије на ово подручје 1878. године, која успоставља нову административну подјелу Босне: Тузла постаје окружје, Бијељина котар а Забрђе, опћина којој територијално припада Богутово Село.

Послије Првог светског рата формирају се бановине, па се нова административна подјела успоставља тако да Бијељина постаје срез, Забрђе општина, што је трајало од 1918. до 1943. године, у ком периоду Богутово Село припада општини Забрђе, са селима: Коренита, Тутњевац, Мезграја, Угљевик, Доњи Угљевик и Српски Јањари (Равно Поље).

У току Другог светског рата сједиште општине Забрђе је, од стране окупационе НДХ власти, 1943. године било пренесено у Угљевик тако да је до 16.06.1943. године било "Опћинско поглаварство Забрђе" са сједиштем у Угљевику.

Након завршетка рата 1945. године формира се мјесни народни одбор Угљевик са сједиштем у Угљевику. Тај одбор постоји све до 1952. године када се трансформише у Општину Угљевик. Срез Бијељина и Богутово Село, заједно са Угљевиком, и околним селима, припадају општини Бијељина.

Данас Богутово Село припада Општини Угљевик и подијељено је на два дијела: Вучјак-Брђани и Муката-Станковићи јер је по средини пресјечено отвореним дневним копом рудника угља и транспортним системом Термоелектране, којим се допрема угља у погон на спаљивање.

Административно сједиште општине пренесено је из Старог Угљевика у Нови Угљевик 1978. године када је започето са изградњом првих објеката у новом насељу Угљевик који је данас сједиште општине и припада му двадесетак околних села.

СЕОСКА МЈЕСНА ЗАЈЕДНИЦА

Од свога постанка мајевичка села имала су своју друштвену заједницу - сеоску заједницу, којом су раније управљали сеоски кнезови а данас предсједници мјесне заједнице. Сеоске кнезове, у турско доба, постављала је тадашња турска власт и они су били прва спона помоћу које су у села спровођене наредбе, убиран порез; трећина и главарина.

Мање сеоске заједнице биле су по засеоцима, у којима су се људи окупљали, домаћини договарали око радова на поправци заједничких путева и путних прилаза, мостова на потоцима или изградњи неког заједничког објекта за потребе засеока.

Аустроугарска власт је задржала турски облик сеоске заједнице са сеоским кнезом на челу села, с тим што се звање кнеза стицало одговарајућим заслугама, што се продужило и у Краљевини Југославији. Данас се сеоска заједница зове мјесна заједница и она има предсједника који се бира сваких 2-4 године.

Мјесна заједница Богутовог Села била је, у периоду 1945. - 1990. године стално активна на организацији послова на уређењу села: увођењу струје, изградњи читаонице, школе, мостова на ријеци Јањи, калдрмисању сеоских путева, њиховом пошљунчавању и одржавању и изградњи спомен-обиљежја палим борцима и жртвама фашизма у Другом свјетском рату. Сеоски зборови су се одржавали разним поводима а посебно у периоду када су долазили избори, гласање и изјашњавање грађана за избор представника на вишим нивоима управљања: општином и државом, у вишестраначким надметањима и демократској борби за освајање власти.

Контакте између власти и села спроводили су сеоски кнезови а у данашње доба спроводе предсједници мјесних заједница.

У аустроугарско доба сеоски кнезови у Богутовом

Селу били су: Ранко Перић, Михајло Лукић, Милован Лазић и Јово Зеленовић. Сви су имали завршену основну школу, то значи да су били писмени. Између I и II свјетског рата сеоски кнезови у Богутовом Селу су: Спасоје Перић, Пајко Перић, Лако Марић и Гавро Тешић.

Најстарији Богутовац Лука Мићановић (1882-1973)
из Горњег Вучјака испред своје куће

ФАМИЛИЈЕ И ДОМАЋИНСТВА БОГУТОВОГ СЕЛА (стане 2000. године)

У аустријској доби сеоски кнези су Богутовима

Типична народна ношња

Горе: Станко Николић. хармоникаш и сеоски момци

Доле: Стари и млади Мукаћани

Стара и нова градња на Мукати: кућа Јоке Николић (горе)
Породична кућа Живана Лукића на Мукати (доле) изграђена 1896. г.

ЗАСЕЛАК МУКАТА: фамилије

- ЛУКИЋИ: Доброслав (5), Јанко (4), Јован Др (2), Милан
Др (3), Милан Р. (6), Душан (1), Спасоје (2),
Пелка (1), Желько (2), Јован Ст. (1), Вајко (6),
Саво (3), Данка (1)
Крсна слава Николјдан
- НИКОЛИЋИ: Крсто (5), Јока Ст. (1), Јока Цв. (1) Живка (1)
Крсна слава Николјдан
- ЂОКИЋИ: Цвико(5), Срећо (5)
Крсна слава Николјдан
- ГОЛУБОВИЋИ : Милан (2), Благо (5), Симо (4), Вело
(2), Душан (2), Станко (2)
Крсна слава Аранђеловдан
- НИКОЛИЋИ : Љубо (5), Цвијета (1), Ђорђе (4)
(Стеванићи) *Крсна слава Јовањдан*
- ЂИРИЋИ: Радивоје (6), Радослав (3), Радоје (1),
Даница (5), Роса (1)
Крсна слава Јовањдан
- ТОДОРОВИЋИ: Срећко (4), Миливоје (2)
Крсна слава Арлијевдан
- СПАСОЈЕВИЋИ: Радо (2), Петар (4), Зоран (4), Лазар
(5), Радомир (5)
Крсна слава Јовањдан

МИЛИЋИ: Велимир (4)
Крсна слава Мратињдан

МИЋИЋИ: Радивоје (Чанак) (2)
Крсна слава Никољдан

УКУПНО: *фамилија: 12, становника: 156, кућа: 51*

ПРЕСЕЛИЛИ СЕ У УГЉЕВИК:

ЛУКИЋИ: Бошко (4), Сретен (3), Душко (4)

УКУПНО: *фамилија: 1, становника: 11, куће 3*

ЗАСЕЛАК СТАНКОВИЋИ: фамилије

ГАЈИЋИ: Душан (2), Срећо (5), Радивоје (4), Гајо (2), Митар (3), Млађен (1), Ненад (3), Иванка (2)
Крсна слава Никољдан

РИСТИЋИ: Ђоко (4), Василија (7)
Крсна слава Ђурђиц

ЛАЗИЋИ: Петра(1)
Крсна слава Мратињдан

МИЛИЋИ: Светозар (4), Недељко (2), Јово (2),
Михајло (2)
Крсна слава Тројице

- ПЕРИЋИ: Душан (5), Pero (2), Божо (4), Цвјетко(2)
Крсна слава Тројице
- ЛАЗИЋИ: Мило (4), Стана (1), Петра (3), Петар (3)
Крсна слава Мратињдан
- ТОДОРОВИЋИ: Алекса (3), Цвијетин ((4), Светозар (4)
Крсна слава Арлијевдан
- КРСТИЋИ: Илија (3)
Крсна слава Николјдан
- ВИЋИЋИ: Божо (3), Вићо (5), Радивоје (4), Панто (2),
Крсна слава Арлијевдан
- ПАЛИЋИ: Србо(4)
Крсна слава Тројице
- МАРКОВИЋИ: Милан (5), Пано(6), Ђоко (5)
Крсна слава Арлијевдан
- ПАВЛОВИЋИ: Недељко (2), Благо(4), Ненад (5)
Крсна слава Илино
- МИЛИЋИ: Pero (3), Саво (3), Ненад (2), Саво (4)
Крсна слава Илино
- РИСТИЋИ: Петра (1), Стјепан (4) Цвијетин (2)
Крсна слава Јовањдан
- ЂОКИЋИ: Цвјетко (3), Стево (4), Љубо (2), Којо (3),
Душан (5), Јовица (2) Славко (2) Душан (3)
Крсна слава Јовањдан

ВИЋИЋИ: Милан (5), Вићо (3), Душан (2)
Крсна слава Тројице

РАДОВАНОВИЋИ: Рајко (5), Цвијетин (2), Славко (3),
Лазар (3), Љубо (4), Крсто (6), Бранко
(4), Саво (4), Радојка (5), Јовица (3),
Љубо (2), Јулка(5)
Крсна слава Лазаревдан

УКУПНО: *фамилија: 17, становника: 236, кућа: 68*

ПРЕСЕЛИЛИ СЕ У УГЉЕВИК

РИСТИЋИ: Зоран (4), Драго (4), Стана (1)

УКУПНО: *1 фамилија, 9 становника, 3 куће*

ЗАСЕЛАК ВИДОВИЋИ: фамилије

КРСТИЋИ: Божо (5), Крста (2), Радо (5), Љубо
(2), Цвико (5) Ратко (6)
Крсна слава Николјдан

РАДОВАНОВИЋИ: Жико (3), Марија (1), Милка (2), Нећо
(2), Вукашин (10), Радивоје (2)
Крсна слава Николјдан

ЛУКИЋИ: Божо (2)
Крсна слава Николјдан

ТОДОРОВИЋИ: Цвјетко(2), Перо (3), Драган (3)
Крсна слава Николјдан

КРСТИЋИ: Ната (1)
Крсна слава Никољдан

УКУПНО: **фамилија: 5, становника: 64, кућа: 17**

ЗАСЕЛАК ВИДОВИЋИ: фамилије (преселили се у Угљевик)

ТОДОРОВИЋИ: Милан (10), Саво (3), Драго (4), Живана (5),
(Јелкићи) Радивоје (2), Ненад (4), Нено (4), Здравко
(4), Млађен (3), Ненад (4), Драган (3)
Крсна слава Никољдан

ЛАЗИЋИ: Перо (2)
Крсна слава Ђурђиц

МИРИЋИ: Ђоко (5), Саво (4), Брањо (4), Светозар (5)
Крсна слава Никољдан

МАРЈАНОВИЋИ: Цвијан (4), Здравко (2), Драго (4) Перо (2),
Радо (2), Милица (1), Рада (1) Ратко (3)
Крсна слава Никољдан

МИЛОВАНОВИЋИ: Лазар (1), Нено (4), Цвија (1)
Крсна слава Никољдан

УКУПНО: **фамилија: 5, становника: 96, кућа: 27**

ЗАСЕЛАК ТОМИЋИ: (преселили се у Угљевик)

ТОДОРОВИЋИ: Србо (6), Pero (4), Душан (5), Милорад (6), Цвјетко (2) Ђурђија (6)
Крсна слава Аранђеловдан

МИЉАНОВИЋИ: Спасоја (5), Миладин (1), Жико (1), Радомир (2), Млађан (5), Цвјетко (3), Перика (3) Милорад (4)
Крсна слава Аранђеловдан

МИТРОВИЋИ: Радивоје (3), Тешо (1), Млађен (4), Душан (3), Вукашин (2), - у Тобуту, Милорад (4), Цвијетин (2), Божидар (5), Милорад (3), Чедомир (5), Здравко (6), Здравко (4), Ратко (2), Ђорђе (2), Бранко (2), Зоран (2)
Крсна слава Ђурђевдан

РАДОВАНОВИЋИ: Андрија (2), Вајо (4), Чедо (4), Драган (5), Миладин (4), Мирко (2), Душко, (2), Ружица (1)
Крсна слава Ђурђевдан

ГРУЈИЧИЋИ: Светозар (5), Радослав (4), Гаврило (4), Цвјетко (3), Милан (2), Божо (3), Јован (5), Слободан (4), Крсто (4), Недељко (4), Илија (6), Иван (3)
Крсна слава Ђурђевдан

УКУПНО: фамилија: 5, становника: 190, кућа: 52

ЗАСЕЛАК ГРАБОВЦИ: фамилије (преселили се у Угљевик)

СИМИЋИ: Војо (4), Радивоје (4)
Крсна слава Аранђеловдан

Живан (5), Мићо (6), Милан (6), Саво (4)
Крсна слава Јовањдан

ЈОВИЋИ: Чедо (5), Добро (5), Џвјетко (4),
Илија (1), Мило (4), Живан (4)
Крсна слава Аранђеловдан

СТАНОЈЕВИЋИ: Душан (4), Цвијетин (4), Душан (2)
Крсна слава Аранђеловдан

РАДОВАНОВИЋИ: Срећо (3), Џвјетко (4), Живан (4), Стеван (3), Јовика (2), Милан (4), Михајло (3)
Крсна слава Јовањдан

ВИЋИЋИ: Јовика (6), Боро (4), Радомир (4), Зоран (4)
Красна слава Бурђевдан

ЛАЗАРЕВИЋИ: Милан (2)
Крсна слава Никољдан

СТЕВАНОВИЋИ: Лазар (2), Коста (4), Неђо (4), Светозар (4), Марко (4), Млађан (4), Божидар (2)
Крсна слава Лучиндан

СИМИКИЋИ: Јово (2), Милан (3), Миливоје (3)
Крсна слава Мратињдан

ЂУКИЋИ: Млађен (4), Ђоко (3), Мићо (3), Здравко (4), Стеван (4), Јован (3), Бранко (4)
Живан (4)

Крсна слава Јовањдан

ТОДОРОВИЋИ: Лазар (4), Илија (4), Неђо (4), Цвјетко (5), Неђо (4), Томо (5)
(Кајганићи)

Крсна слава Јовањдан

УКУПНО: **фамилија: 10, становника: 173, кућа: 45**

ЗАСЕЛАК КОШАРИЋИ. фамилије (преселили се у Угљевик)

ОБРАДОВИЋИ: Неђо (4), Вако (6), Марјан (4), Миленко (4), Неђо (4), Бранко (3)

Крсна слава Лазаревдан

СИМИКИЋИ: Неђо (6), Мило (4), Драго (5), Брањо (8),
Боро (5), Томо (5), Алекса (3), Душан (4),
Радивоје (5), Војко (5), Милан (4),
Милорад (6), Миливоје (3), Јово (4),
Василија (3), Петра (5), Марија (3), Петар
(1), Бошко (5), Стево (5), Неђо (5), Божо
(6), Слободан (1), Нено (4), Миливоје (3),
Неђо (4), Војо (3), Милорад (6), Јово (4)
Крсна слава Мратињдан

РАДОВАНОВИЋИ: Саво (3), Јово (4), Михајло (3), Драган
(4), Брањо (3), Милан (4), Јовика (4)
Крсна слава Михољдан

ЂОКИЋИ:	Ђоко (3), Божо (2) <i>Крсна слава Мратињдан</i>
ДОКИЋИ:	Ђоко (5) <i>Крсна слава Мратињдан</i>
ТЕШИЋИ:	Радивоје (4), Мило (8), Вишња (1) <i>Крсна слава Мратињдан</i>
ЛАЗИЋИ:	Перо (4), Цвико (6) <i>Крсна слава Мратињдан</i>
БОЖИЋИ:	Илија (3), Саво (5), Рајко (5), Перко (2) Драго (2) <i>Крсна слава Мратињдан</i>
ПАЈИЋИ:	Крсто (6), Ристо (5), Ђоко (3), Радо (6), Бојо (4), Ацо (4) <i>Крсна слава Тројице</i>
БЕНОВИЋИ:	Томо (4), Томислав (5) <i>Крсна слава Тројице</i>
ПЕТРОВИЋИ:	Ђојо (5) <i>Крсна слава Мратињдан</i>
ЛАЗИЋИ:	Ђојо (4), Перо (4), Михајло (5), Милица (3), Светозар (6), Душан (1), Цвијетин (5) <i>Крсна слава Стјепањдан</i>
НОВАКОВИЋИ: (Јефтићи)	Жарко (1), Цвјетко (2), Мира (3), Слободан (4) <i>Крсна слава Стјепањдан</i>

МИЛИВОЈЕВИЋИ: Душан (3), Блашко (4), Божо(3), Жико (5),
(Савићи) Стојан (4) Слободан (4), Стјака (1)
Крсна слава Јовањдан

УКУПНО: **фамилија: 14,** **становника: 347,** **кућа: 87**

ЗАСЕЛАК БРЂАНИ: фамилије

ПЕРИЋИ: Божо (2), Срећо (3), Мара (1), Срећо (2),
Лазо (4), Алекса (5), Срећо (3), Петра
(1), Цвјетко (2), Драго (4)
Крсна слава Јовањдан

СИМИЋИ: Аница (1), Лако (4), Душан (4), Анђа (2),
Цвијета (2), Божо (4)
Крсна слава Јовањдан

ПАЈИЋИ: Вајо (2)
Крсна слава Тројице

ЂУРИЋИ: Ђојо (4), Иван (5), Перо (4), Будо (6),
Цвико (1), Живан (2), Брањо (2),
Пантелија (2), Томо (5)
Крсна слава Јовањдан

ВИЋИЋИ: Милош (4), Милутин (2)
Крсна слава Јовањдан

СТАНОЛЕВИЋИ: Драган (4), Никола (5)
Крсна слава Аранђеловдан

ТОДОРОВИЋИ: (Кајганићи) Лазар (3), Илија (3), Драго (5), Анка (1),
Неђо (6)
Крсна слава Јовањдан

ПЕРИЋИ:	Лазар (2) <i>Крсна слава Јовањдан</i>
МИЛУТИНОВИЋИ:	Перо (2) <i>Крсна слава Јовањдан</i>
МИЋИЋИ:	Славко (2), Душан (1) <i>Крсна слава Јовањдан</i>
РАДОВАНОВИЋИ:	Мићо (2) <i>Крсна слава Јовањдан</i>
НОВАКОВИЋИ:	Нено (3), Драго (1), Радо (2), Вујо (1) <i>Крсна слава Јовањдан</i>
ЛУКИЋИ:	Ристо (1), Милка (1), Пано (2), Срећо (4), Душанка (1), Цвјетко (5), Божидар (4), Љубо (2) <i>Крсна слава Јовањдан</i>
НИКИЋИ:	Јово (1) <i>Крсна слава Мратињдан</i>
УКУПНО:	фамилија: 14, становника: 140, кућа 51

ЗАСЕЛАК САРИЈЕ: фамилије

ЈОВАНОВИЋИ:	Ђојо (10) <i>Крсна слава Николјдан</i>
ВИЋИЋИ:	Перо (6) <i>Крсна слава Лазаревдан</i>

- СТОЈАНОВИЋИ: Зоран (5)
Крсна слава Никољдан
- РАДОВАНОВИЋИ: Неђо (3), Боро (3)
Крсна слава Никољдан
- ПЕТРОВИЋИ: Бранко (3), Вако (4), Душан (4),
Милан (3), Петар (2)
Крсна слава Никољдан
- ЈОСИПОВИЋИ: Милија (1)
Крсна слава Томиндан
- МИЛОВАНОВИЋИ: Саво (2), Зоран (3), Мишо (3), Јока (1)
Крсна слава Никољдан
- МАНОЈЛОВИЋИ: Гавро (3), Чедо (2), Јока (1)
Крсна слава Никољдан
- ДЕСПОТОВИЋИ: Неђо (4), Перика (4)
Крсна слава Ђурђевдан

УКУПНО: *фамилија: 9, становника: 67, кућа: 20*

ЗАСЕЛАК САРИЈЕ (ПРЕСЕЉЕНИ У УГЉЕВИК)

- ВИЋИЋИ: Цвијан (6), Јово (5)
- СТОЈАНОВИЋИ: Мићо (6), Неђо (4), Неђо (2), Владо (5)
- ПЕТРОВИЋИ: Мило (4)
- ЈОСИПОВИЋИ: Цвјетко (4), Срећко (5), Ђорђе (4)
- МИЛОВАНОВИЋИ: Зоран (4), Зора (1), Радо (3), Мило (4)
Илија (5), Петра (3)

МАНОЈЛОВИЋИ: Јован (7), Ђоко (7), Војо (5), Урош (4), Драган (4), Благоје (4), Мирослав (4), Ђорђе (2)

ДЕСПОТОВИЋИ: Мило (3). Ђојо (4), Ђојо (1)

УКУПНО: фамилија: 7, становника: 100, кућа: 25

ЗАСЕЛАК ГОРЊИ ВУЧЈАК (пресељени у Угљевик)

МАРКОВИЋИ: Живан (5), Милан (3), Петар (2), Бранко (2), Мићо (4), Душан (6), Бошко (2)
Крсна слава Николјдан

СТЕВАНОВИЋИ: Обрен (3), Радован (4), Раденко (3), Радо (3), Светозар (4), Бранко (4), Невенка (2)
Крсна слава Стјепањдан

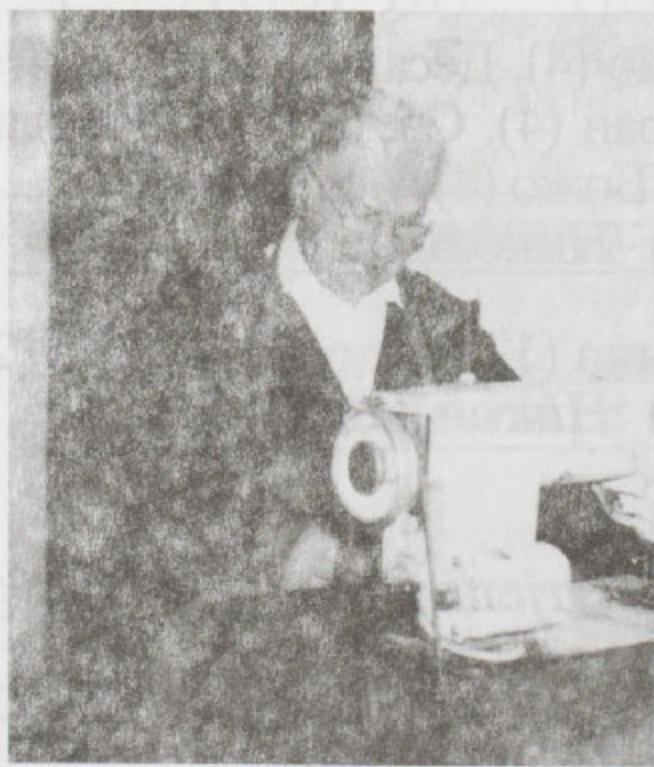
МИЋАНОВИЋИ: Ђојо (3), Жико (4), Десанка (1), Перо (3), Иван (5), Зоран (4), Свето (1), Слободан (2), Ђуро (2), Божо (4), Борислав (3)
Крсна слава Николјдан

СТОЈАНОВИЋИ: Ђоко (2), Анка (1), Чедо (3), Илија (2)
Крсна слава Николјдан

ЛАЗИЋИ: Ружа (1)
Крсна слава Стјепањдан

ЂУКИЋИ: Слободан (4), Предраг (4), Саво (4)
Крсна слава Стјепањдан

МИЛОВАНОВИЋИ: Славко (5), Триво (3), Петар (3), Сретен (4), Зоран (3)
Крсна слава Ђурђевдан

Цвијетин Мићановић са супругом - горе
Богутовачке занатлије: кројач Радивоје Митровић и
ковач Обрен Мићановић - доле

ТОМИЋИ:	Боро (2), Ацо (3), Благоје (4) <i>Крсна слава Лазаревдан</i>
ИГЊАТОВИЋИ:	Ђорђе (3), Јован (3), Слободан (3) <i>Крсна слава Никољдан</i>
ЂУРИЋИ:	Мило (2), Мишо (3), Момир (3) <i>Крсна слава Лучиндан</i>
ПЕТРИЧЕВИЋИ:	Обрад (4) <i>Крсна слава Ђурђевдан</i>
УКУПНО:	фамилија: 11, становника: 146, кућа: 48

ЗАСЕЛАК ДОЊИ ВУЧЈАК: фамилије

РАДОВАНОВИЋИ:	Драго (2), Pero (6), Радо (1), Божица (1) Немања (2), Петар (2), Михајло (2), Душан (4), Радован (6) <i>Крсна слава Лазаревдан</i>
БАБИЋИ:	Цвјетко (1) <i>Крсна слава Савиндан</i>
НАЋИЋИ:	Мићо (2) <i>Крсна слава Никољдан</i>
ЦВЈЕТИНОВИЋИ:	Ђоко (3), Божо (3), Милева (1), Томка (3) <i>Крсна слава Никољдан</i>
ТОМИЋИ:	Драго (2) <i>Крсна слава Ђурђевдан</i>

СТЕВИЋИ: Стојан (5), Светозар (5), Ратко (4),
Слободан (3), Милован (2)
Крсна слава Лазаревдан

СИМЕУНОВИЋИ: Драго (2), Радоје (3)
Крсна слава Лазаревдан

НОВАКОВИЋИ: Марина(2)
Крсна слава Лазаревдан

МИРКОВИЋИ: Јован (1), Павле (3), Илија (2), Драго (2)
Крсна слава Лазаревдан

ЂУКИЋИ: Босиљка (4), Јована (2)
Крсна слава Стјепањдан

ПЕТРОВИЋИ: Анича (1), гавро (2)
Крсна слава Стјепањдан

УКУПНО: *фамилија: 11, становника: 80, кућа: 32*

ЗАСЕЛАК ДОЊИ ВУЧЈАК: пресељени у Угљевик

ПЕТРОВИЋИ: Ђорђе (2), Боро (2)
Крсна слава Стјепањдан

ЂУКИЋИ: Жарко (6), Цвјетко (1), Госпа (1), Дамјан (7)
Крсна слава Стјепањдан

РАДОВАНОВИЋИ: Ђуко (4), Душан (4), Милорад (5), Боро (4)
Крсна слава Лазаревдан

МИРКОВИЋИ: Миладин (4), Љубоје (4)
Крсна слава Лазаревдан

СИМЕУНОВИЋИ: Чедо (2)
Крсна слава Лазаревдан

УКУПНО: **фамилија: 5, становника: 33, кућа: 10**

ЗАСЕЛАК ПРОКОС: фамилије

НИКИЋИ: Ацо (2), Мићо (1), Душан (4), Млађен (4), Миливоје (3), Боро (7), Јован (5), Бранко (2), Јока (1), Цвијета (1), Ђоко (2), Вишња (2), Војин (6), Никола (5)
Крсна слава Мратињдан

ПАЛИЋИ: Драган (6)
Крсна слава Тројице

ДРАГИЋИ: Иван (3), Саво (4), Слободан (4), Гаврило (4), Петар (3), Радован (4), Зора (1), Љубо (2), Јово (2), Миладин (4), Николија (1), Станислав (3), Симана (3)
Крсна слава Тројице

МИТРОВИЋИ: Цвијетин (5)

ЛАЗИЋИ: Душан (4), Нено (2)
Крсна слава Мратињдан

УКУПНО: **фамилија: 5, становника 100,**

ЗАСЕЛАК ПРОКОС: исељени у Угљевик

НИКИБИ:

Ратко (5), Ања (1)

СИМИКИЫ:

Неђо (4), Нено (4), Слободан (2), Божо(5),
Петар (1)

НОВАКОВИЋИ:

Милан (4), Жарко (4), Перо (3),
Цвјетко (2)

ПАЈИЋИ:

Пано (3), Неделько (4) Пајо (4), Милан (5)

УКУПНО: фамилија: 4, становника : 45,

ФАМИЛИЈЕ И СТАНОВНИШТВО БОГУТОВОГ СЕЛА КОЈИ ЖИВЕ У СЕЛУ

Заселак	Фамилије	Куће	Становништво
Муката	12	51	156
Станковићи	17	68	236
Видовићи	5	17	64
Брђани	14	51	140
Сарије	9	20	67
Доњи Вучјак	11	32	80
Прокос	5	31	100
УКУПНО:	73	270	843

ФАМИЛИЈЕ И СТАНОВНИШТВО БОГУТОВОГ СЕЛА КОЈЕ СЕ ПРЕСЕЛИЛО У УГЉЕВИК

Заселак	Фамилије	Куће	Становништво
Томићи	5	52	186
Грабовци	11	51	189
Сарије	7	23	95
Горњи Вучјак	11	32	112
Доњи Вучјак	5	10	33
Прокос	4	15	45
Брђани	5	9	34
Станковићи	1	3	9
Муката	1	3	11
Видовићи	5	27	96
Кошарићи	14	87	347
<hr/>			
УКУПНО	69	328	1.191
<hr/>			
СВЕГА Б.С.	142	598	2.034

ДРУШТВЕНИ И ДУХОВНИ ЖИВОТ

ДРУШТВЕНИ ЖИВОТ

Друштвени живот у Богутовом Селу у турско и аустроугарско доба одвијао се према традиционалним формама сеоског начина живота, у коме су носиоци прогреса, економског развоја и контакта са тржиштима били највећи произвођачи: сеоске породичне задруге на челу са њиховим старешинама.

Чланови задруга су обављали промет роба и производа на пијацама у Бијељини и Брчком; накупцима и велетрговцима продавали су и испоручивали своје пољопривредне производе и набављали у већим количинама нову и савремену женску и мушку одјећу и обућу, накит за дјевојке, со, шећер и гас.

Као најбогатији слој становништва диктирали су односе и понашање у селу, приређивали сијела и забаве и били центар окупљања а њихове куће и дворишта су била главна друштвена база села, у којима су одржаване бројне забаве: преље, стругаље, сијела.

У највећим собама окупљала се омладина у вечерњим сатима, нарочито у зимском периоду, када се у пољима није радило а ноћи су биле дуге. Момци и дјевојке су једва чекали да се код неког домаћина организује сијело па да се окупе, те уз музику, пјесму и игру, покажу себе и нову гардеробу, а дјевојке своје богатство и своју спрему за удају.

Момци су се хвалили одјећом, највише чојаним одијелом, добрым коњима и новом орном, својим вјештинама и знањима у косидби, резању грађе, личној снази и причали о успјесима код дјевојака а посебно су се надметали у колу, у коме су доминирали као вјешти играчи и коловође.

Момак из богатије куће био је најбоље обучен, највише пута је током вечери био коловођа јер је могао да плати музику и имао је највећи број дјевојака са којима је "стајао" и ашиковао. Сиромашни момци су посматрали са стране и учествовали у игри и пјесми према могућностима, уз највеће поштовање домаћину, његовој породици и фамилији.

Доласком аустроугарске власти започело се са школовањем дјеце, што се наставило у Краљевини Југославији, па су се у село враћали момци у грађанској ношњи и са другим стеченим навикама а најатрактивнији су били војни питомци у својим испегланим и дотјераним униформама.

За старији свијет мјесто окупљања било је молитвиште у центру села, у засеоку Баре, код Радовановог крста, (Радован Гајић), где се једном годишње, сваке пете недјеље по Васкрсу, окупљало становништво Богутовог Села. Ту је свештеник држао службу, палиле су се свијеће и обављана је молитва.

У периоду Нove Југославијe молитва (у сусједној Србији молитва се зове заветина), се одржавала и код старе школе у Грабовцима, па је прерасла у сеоски вашар уз весеље, игру и пјесму до самог мрака.

Данас се молитва прославља као редовна сеоска слава по кућама, слично као и крсна слава, на коју обавезно долазе кумови и пријатељи а посебно тазбина и зетови из сусједних села, којима је то једина прилика да посјете своју својту, поготову ако славе исту крсну славу. Код прославе молитве, свештеници не иду по кућама, изузев као гости.

Најважнија слава у селу је домаћинова крсна слава која се, такође, слави једном годишње. То је слава рода, фамилије, породице и домаћина куће на коју долазе сви: кумови, својат и пријатељи. На крсну славу се иде "у зајам", тако да је домаћин обавезан да посјету узврати својим гостима и да им дође на њихову славу а ако то не уради два пута, посјете славама се трајно прекидају јер је то највећа увреда за домаћина ако му не дођу стални и обавезни гости.

Друштвени живот код богутовачких Срба одвијао се у наведеним оквирима: за младе ноћу сијела, а за старе сеоска молитва и крсне славе. На вашаре се ишло у сусједна села у којима су постојали годишњи црквени вашари. У Забрђу је то био Петровдански вашар, у Прибоју Арлијевдански, у Загонима на Прокоповдан а најважнији је био на Велику

Госпојину у манастиру Тавна, на који се вијековима одлази на тродневни вашар.

У Богутовом Селу нема сакралног објекта нити је Православна црква икада била изграђена, па због тога у њему није било ни вашара, осим за молитву.

Вашари су обично организовани у црвеном дворишту, порти, уз музику и игру сеоске омладине која се за ту прилику најљепше и најсвечаније облачила, а дјевојке су се китиле дукатима које су са поносом истицале на грудима и који су означавали њихов статус како у породици тако и у друштву у цјелини. Дјевојке из богатијих породица имале су више дуката (понека и преко педесет великих) и биле су пожељнија прилика за удају од сиромашних без дуката.

Лијепе дјевојке, богато и складно обучене и окићене накитом и дукатима, представљале су украс породице, фамилије и самог вашара и свуда су радо примане и дочекиване, изазивајући највећу пажњу, посебно момака који су на све могуће начине настојали да им се приближе и ступе с њима у контакт.

У садашње вријеме овакав начин облачења је нестало, дјевојке са села се облаче исто као и у граду, а најчешће носе фармерке и блузе. Мјесто окупљања су кафићи у граду, куда често одлазе и проводе слободно вријеме у поподневним и вечерњим сатима.

СРОДСТВО И ПОРОДИЧНЕ ЛИНИЈЕ

Досељавање становништва у Богутово Село обављало се са разних страна и из више херцеговачких подручја, али, углавном, из различитих братства. Становништво је, углавном, остајало у својој матици, а популациони "вишак" је одлазио у њима до тада непознате крајеве. Због тога су нови досељеници добро памтили своје поријекло, крсну славу и обичаје.

Да би свако памтио и пратио своје поријекло, у породичној традицији је чувана мушки линија сродства (Патрилинеарна филијација), а мање и женска (Матрилинеарна филијација), јер су мушки главе преносиле породичну традицију, крсну славу и чувале кућно огњиште док су женске одлазиле удајом у друге породице и губиле наследна права.

Да би се објаснила ова наследна права, треба знати шта значе појмови: братство, лоза, род и фамилија и шта је својат.

Братство

је најшири појам за обиљежавање најстарије племенске припадности, из које се издвајају нижи хијерархијски редови: лоза, род итд. Припадност неком братству у Херцеговини и Црној Гори је представљало основно обиљежје у породичном стаблу од памтивијека до данас.

Лоза

Код мајевичких Срба је сродство по мушкијој линији, углавном ,везано за првог досељеника и по њему, или његовом донесеном презимену, рачуна се цијела наследна линија.

Тако се на Мукату доселио Теко Гаговић, из познатог пивског братства Гаговића, од кога води лоза становника овог засеока. Пошто су његови унуци промијенили презимена у Лукиће, Лазиће и Трифковиће по именима својих

очева, Текиних синова: Луке, Лазе и Трифка, то су настали нови родови: Лукићи, Лазићи и Трифковићи. Када се на путу поздраве два Богутовца са: "Здраво роде!" "Ђе си роде?", одмах се зна да су истог презимена и фамилијарно блиски. Сви славе исту крсну славу.

Род

Из наведеног примјера се одмах види шта означава ријеч род а много шире се подразумијевају све претходне породичне везе и по томе роду се препознају породичне задруге, поједини дијелови самог села и сви они који носе исто презиме и крсну славу. Више родова чини лозу, а више фамилија род, чији припадници најчешће имају различита презимена, али славе исту крсну славу и међусобно се не орођавају нити окумљују. То тако траје најмање у шест генерација и не памти се да га је неко нарушио, јер се то сматра гријехом. Увијек носе исто презиме.

Људи истог рода се међусобно веома уважавају и поштују, са највећим поносом носе своје презиме и свуда га радо истичу.

Фамилија (родбина)

Фамилија је грана једног рода који се расирио у више праваца, па се често и фамилија назива родом јер се популационим ширењем фамилије умножавају и временом прерастају у род, што је посљедица генерацијског удаљавања сродника.

Фамилија је најближи род, ужи род (Gens) и њу представљају сродници до четвртог колена, тј. до чукундједа. Фамилија је одмах изнад породице и често се назива: ужа фамилија или шира породица, што је општепознато јер је тај појам укоријењен и везан за кућну традицију, међусобно испомагање у радосним и жалосним дogaђajima, узимање полазника за Божић, непосредно сусједство и заједничка дворишта, баште и ливаде.

Четири генерације су фамилија: дјед, отац, син и унук и сви најчешће живе цио живот у једној кући. Фамилија је

основна друштвена база села а ријеч род у фамилији означава најближе сродство изнад ње. Најпознатије фамилије у Богутовом Селу су: Лукићи из Мукате, Гајићи из Станковића, Перићи са Брђана, Лазићи из Прокоса, Мићановићи из Вучјака и др.

Према правилима и упутствима "Матице српске" из Новог Сада, наследни редови и колјена се рачунају по сљедећем реду уназад: 1. отац, 2. дјед, 3. прадјед, 4. чукундјед, 5. наврнџед, 6. аскурђел, 7. кунђел, 8. курлебало, 9. сукурдов а унапријед син, унук, праунук и бијела пчела.

Породица

Породицу сачињавају отац, мајка и дјеца. Породица представља основну ћелију друштва и без ње друштво пропада и нестаје. Отац породице преноси на потомке презиме и крсну славу. Ако се при женидби оде цури у кућу, носи презиме, али преузима крсну славу дома у који је дошао а своју славу преславља.

Својат

је увијек женина фамилија. Својат не представља род и за њу не важе правила везана за фамилију и род. Човјек сам бира својат и кума, а род и фамилију наслеђује. Својат су: пунац, пуница, шуре, свастике и сви њихови потомци.

Пријатељи су: породица у коју се удала кћерка.

КАКО СУ НАСТАЛА ПРЕЗИМЕНА

Наука о настањању презимена (Ономастика) у српској језичкој култури проучава начин настања личних имена (Антропонимија) и презимена и то: лична имена, имена по оцу, имена по мужу и презимена.

Презимена настала по оцу (патронимска) настају тако што се на очево име дода "ић" у смислу тепања (деминутив) као нпр: Душко-Душкић (мали Душко), Лука -Лукић; по мајци (матронимска) на исти начин Зора:Зорић, Стана-Станић и сл. Презимена по мајци настају када жена остане без мужа-самохрана па сама одгоји дјецу. На Мукати је познато да се породица Николићи називају и Зорићи, по мајци Зори којој је момак дошао у кућу.

У Богутовом Селу богатије породице имају презимена још из 18. вијека јер су због сталних контаката са трговцима и занатлијама у Бијељини и Брчком, због препознатљивости и пословне сигурности, морали имати поред имена и презиме. Првобитна херцеговачка презимена су мијењана у следећој генерацији по патронимској линији. Лазини синови се презивају Лазићи, Тодорови Тодоровићи, Лукини Лукићи итд.

Иначе у турско доба спахије и бегови су кметове називали по имену и очевом имену, нпр: Симо Петров или по дједу Симо Петра Јовановог и на тај начин пратили умножавање својих кметова. Ако је кмет добар, звао га је по имену, а ако није био послушан, обраћао му се подругљиво са : "Ђафире".

За оне који нису имали презиме, аустријски пописивач је (приликом пописа кућа и становништва 1880. године) питao:

- Name (име)?
- Милорад
- Familiennname (презиме)?
- Немам!
- Vatername (име оца)?

-Петар!

-Familiennname: Петровић!

-Презиваш се Петровић!

У пописну листу уписан је Милорад Петровић.

Након овога пописа све породице су добиле презимена која се и данас формирају на исти начин.

ПОПИС СТАНОВНИШТВА БОГУТОВОГ СЕЛА

Тачна датација настанка Богутовог Села и његовог садашњег имена није прецизно утврђена јер се током разних историјских периода оно мијењало. Често је село било потпуно пусто, па није било старинаца који би у вези с именом пренијели било шта новонасељеном становништву а понекад су име спонтано давали.

Ако се у средњем вијеку звало Богутово по Богуту (предање говори о три брата који су живјели на Јаблан Граду као чувари овог дијела Подмајевице и Семберије: Угљеши, Богуту и Малешу - Угљевик, Богутово Село и Малешевци), у доба турске окупације Босне звало се Лаб Дереси, што значи Долина ријека.

Адем Ханџић је погрешно ово име дао Угљевику. А као што се зна Угљевик Село је брдско и село под косином, без иједне ријеке, али је граничило са Богутовим Селом које пресијецају многе рјечице и потоци: Јања која га окружује са запада и сјевера, Угљевички поток са истока а рјечица Мезграјица тече тачно по средини села.

Због бројних ријечних долина звало се у почетку Лаб Дереси, али се каснијим насељавањем поново вратило старо средњовјековно име Богутово Село. Чак се једно вријеме звало и Вучјак, по свом највећем засеоку Вучјаку, у чијим су шумама и гајевима обитавали велики чопори вукова и других звијери.

Први насељеници су имали бројно потомство, па се од 1735. године до првог аустријског пописа 1880. развило у велико село:

Година пописа	Број домаћинстава	Број становника	Напомена
1880.	140	800	Аустријски попис
1913.	226	1.433	Изјава кнеза Ранка Перића Епархији
1940.	364	2.356	Митрополит Тузлански Нектарије
1971.	915	3.568	Званични попис
1981.	560	2.088	Званични попис
1991.	175	503	Преостали дио села након исељавања
1991.	148	461	Муката и Станковићи
2000.	270	843	Евиденција аутора

Из ових пописа може се закључити како се Богутово Село развијало у последња два вијека и да је по броју домаћинстава и становника било велико село.

Село је било добро насељено са густином од 3,8 становника по кући. Највећи број је износио 6,47 становника по дому при попису из 1940. године. У том периоду није било никаквог исељавања јер је економија села била добра, а наталитет висок.

Данас се Муката - Станковићи називају заједно Богутово Село док су остали засеоци задржали своје постојеће називе и представљају засебне мјесне заједнице: Сарије и Брђани-Прокос. Нова ситуација је настала урушавањем центра села и задржавањем постојећег имена за његов најзначајнији дио Мукату и Станковиће.

ИЗГРАДЊА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У БОГУТОВОМ СЕЛУ

Прва основна дворазредна школа изграђена је 1922. године у Грабовцима на земљишту Млађена Тешића, покрај пута који се са Вучјака спушта у Баре, на простору који је служио као молитвиште и вашар за сеоску молитву. Школа је током Другог рата запаљена, али је обновљена 1948. године. Сама се због клизишта срушила 1969. године.

Нова школа у Барама је направљена исте године, имала је двије учионице и стан за учитеља. У њој су ђаци похађали наставу до 1979. када је због потребе отварања Рудника срушена. Тако је Богутово Село дефинитивно остало без основне школе. Џеца са Мукате иду у школу у Малешевцима а из преосталих заселака у осмогодишњу школу у Новом Угљевику.

Ријека Мезграјица се често, код великих љетних киша, излијевала и плавила школско двориште па се настава у тим данима прекидала.

Школа у Барама је имала велико школско двориште и дviјe учионице увијек пуне ђака са 2-4 учитеља од којих су брачни учитељски парови становали у стану који је намјенски изграђен за ту намјену.

Школско двориште и сама школа у Барама била је центар окупљања омладине цијelog Богутовог Села осим Мукате која је имала изграђену читаоницу и просторије за сва друштвена збивања, вечерње забаве и приредбе и спортска такмичења.

Поплављена Основна школа у Богутовом Селу
Ђаци са учитељицом Драгицом Симић 1970. године

Школа у Барама је поред просветне имала и друштвено - забавну улогу у вечерњим часовима, посебно зими.

За исту намјену је 1985. године изграђена и читаоница у Саријама на Плочама.

УЧИТЕЉИ КОЛИ СУ РАДИЛИ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ У БОГУТОВОМ СЕЛУ У ПЕРИОДУ 1946 - 1979. ГОДИНЕ

Вера Ђојић	учитељица	1946 - 1947. године
Тришо Радановић	учитељ	1946 - 1947. године
Тимка Пријић	учитељица	1947 - 1948. године
Драгица Мијић	учитељица	1948 - 1949. године
Исмет Чепало	учитељ	1949 - 1950. године
Љубо Марковић	учитељ	1949 - 1950. године
Јово Новаковић	учитељ	1950 - 1960. године
Дојчило Бобић	учитељ	1953 - 1958. године
Госпава Бобић	учитељица	1954 - 1958. године
Милена Крајчиновић	учитељица	1956 - 1958. године
Радован Симић	учитељ	1958 - 1974. године
Драгица Симић	учитељица	1958 - 1974. године
Јелена Поповић	учитељица	1960 - 1961. године
Јока Томић	учитељица	1973 - 1974. године
Љубо Цвјетиновић	учитељ	1974 - 1979. године
Мица Цвјетиновић	учитељица	1974 - 1979. године

ОМЛАДИНСКА СПОРТСКА ДРУШТВА

Прве спортске активности у Богутовом Селу започеле су оснивањем Друштва "Соко" у Угљевику тридесетих година XX вијека, чији су оснивачи и први вјежбачи били: Петар Радовановић и Вукашин Рањкић из Вучјака и браћа Неђо и Јанко Лукић са Мукате, сви као школарци у Бијељини и Брчком. Неђо Лукић је припадао Брчанској соколској друштву јер је био ћак у Трговачкој академији и као одличан гимнастичар учествовао је на Спартакијади у Прагу.

Касније, накод Другог рата, богутовачки ђаци који су се школовали ван села, донијели су прву фудбалску лопту, кожну, напумпану, и почели са играњем по сеоским ливадама и испасиштима уз ријечна корита и заравни. На Мукати то је била ледина Милаћа, поред Јање, и зараван Штирц на Мајдану, који је касније поравњен и претворен у право фудбалско игралиште, на коме су се играле званичне утакмице. Око 1950. године основан је Фудбалски клуб "Рудар" у Угљевику који се данас такмичи у Републичкој лиги Републике Српске.

У "Рудару" су играли многи Богутовци: Ђорђе Петричевић, Бранко Лазић, Ристо Мијић, Жико Лукић, а касније и многи млађи момци све до 1958. године када је основан Фудбалски клуб "Младост" као клуб Богутовог Села. Први састав Ф.К. "Младост" сачињавали су момци из Вучјака: Перо Мићановић, Бранко Миливојевић, Здравко Лазић, Ђорђо Мићановић, Обрен Стевановић и други. Клуб је био активан у сеоским такмичењима па је 1964/65. освојио прво мјесто.

Све до 1992. године за такмичење су користили игралиште "Рудара" на Мајдану и на њему освајају више првих мјеста у међуопштинским лигама и прелазни трофеј у Семберској лиги.

У току Одбрамбеног отаџбинског рата 1992 - 1995. године погинуло је у јединицама ВРС седам фудбалера

Недељко-Неђо Лукић, члан соколског друштва у Брчком питомац школе резервних официра Краљеве војске 1930. год.

Отварање Фудбалског стадиона "Младост"
у Југовику 2001. године

"Младости". Успомену на њих Клуб чува организовањем такмичења а у њихову славу и спомен подигнута је плоча на клупској згради са именима: Мићо Гајић, Гојко Деспотовић, Рајко Крстић, Радоје Крстић, Мирослав Јовић, Дарко Мићановић и Здравко Тодоровић.

У првим данима слободе пришло се изградњи новог фудбалског игралишта и клупских просторија у Новом Угљевику. Уз велико разумијевање Општине помоћ грађана и уз ентузијазам појединача стадион је завршен и 22.08.2001. године одиграна је прва утакмица на њему на којој је "Младост" побиједила "Јединство" из Рођевића са резултатом 2:1.

У међувремену "Младост" на спортском пољу и даље постиже значајне успјехе и побједе, прво у општинској, затим у IV лиги подручја "Семберија - Мајевица - Бирач" и у кратком року прелази у још виши ранг такмичења - III лигу фудбалског савеза Републике Српске.

Фудбалски клуб "Младост", данас је један од најбољих клубова III лиге и освајач купа ОФС за 2004. годину. Боје овог клуба до сада је бранило око 420 фудбалера, а сада Клуб има 60 регистрованих играча, сврстаних у сениорски (први) тим који је на прагу II лиге ФС РС и екипу млађих категорија који, такође постиже запажене резултате у свом рангу такмичења.

У евиденцији Клуба води се 120 помажућих чланова и пријатеља клуба који, са Управом и другим органима Клуба, чине ослонац у постојању и раду овог спортског колектива путем добровољног обезбеђења материјалних и финансијских средстава.

Клуб има своју Скупштину од 25 чланова и Управни одбор од 7 чланова од којих су: Перо Мићановић-предсједник, Бошко Лукић-потпредсједник и чланови одбора: Ђорђе Манојловић, Светозар Стевановић, Ђорђе Јосиповић, Предраг Ђукић и Обрад Петричевић.

ИЗВОРНА НАРОДНА КОЛА И ПЛЕСМЕ

Заселак Муката, и на њој Ђетениште, одувијек су имали најбоље свираче, играче и пјеваче а само Ђетениште је било најчувеније мјесто за игру, забаву и весеље, што траје од 18. вијека, од досељавања.

На овој највишој мукатској коти, шездесетих година, изграђена је читаоница, у којој су се током године, а посебно зими, одржавале разне културне манифестације и забаве које су се завршавале пјесмом и игром у читаоничком дворишту, тј. напольу, под ведрим небом и мјесечини док не сване нови дан.

Ту су се вијековима скupљали млади, оно је било синоним и центар забаве за сва околна, сусједна села и сјеверни дио Мајевице.

Почетком XX вијека на Ђетеништу су се играла кола: босанчица, тројанац, баба, мандовско, преко ноге, четворак, Нећино коло и шесторак, а данас се играју: Жикино коло, чарлама, чачак и гарава.

Коло се игра по принципу затвореног кружног кола са коловођом на челу и чуваром кола, кецима, на крају који пази да се коло не прекида.

Коло се код Срба увијек води са лијеве стране удесно а коловође су најбољи играчи до којих се хватају они који добро играју. Добар коловођа током игре шири коло и не дозвољава улазак у спиралу испред кеца а свирачи иду за коловођом, подешавајући брзину и ритам кола и пјевајући пригодне пјесме, које подржавају музиком и стварају запаљиву атмосферу.

Код доброг коловође коло може да постигне пречник преко десет метара и унутар њега не смије бити нико ко не игра, па се изнутра играчи добро виде и истовремено уживају у заједничкој игри. У добром колу истовремено игра стотину играча.

Неискусне коловође најчешће коло смотају у спиралу и затворе га, па музичари прекидају са свирком.

Најпознатије богоуговачко коло је коло "Ђетениште". Игра се брзо: четири напријед, два назад; брзо и динамично, ноге се преплићу и укрштају; игра се заноси и тијелом. Брзина кола се смирује услед замора када играчи прескачу тактове. Коло "Ђетениште" се игра уз пјесму чанталицу:

"Све ћу дати што гарава иште
само не дам моје Ђетениште.
Нема нигде Богутовог Села
таквих цура и таквијех прела.
Кад засвира ситно виолина,
у колу је играти милина."

Данас се тај ритам игра уз пјесму "Гарава", чија је основа управо преузета из некадашњег кола "Ђетениште", а музичари не прате коловођу, свирају под озвучењем не мијењајући мјесто, на тај начин се губи неопходна интимност између музике и игре јер недостаје лични стимуланс свирача и играча.

МУЗИЧАРИ И ПЛЕВАЧИ

Богутово Село је одвијек имало добре свираче и пјеваче без којих се није могло замислiti никакво весеље: сијела, свадбе и вашари. Млађи свијет је са великим радошћу очекивао неко весеље на коме је уз музику, игру и пјесму уљепшавао своје тегобне дане посвећене само раду и привређивању.

Музички талентовани појединци били су народни љубимци јер су им својим умијећем пружали највећа задовољства а пјесмом и музиком им стварали илузију идеалних људских и љубавних веза и односа. Музика и пјесма су

у животе људи увијек уносиле радост и највеће задовољство.

Најстарији инструменти су били: гусле које су насељени Херцеговци донијели са собом приликом досељавања, тамбуре, свирале и двојнице, којима су се највише служили чобани, испробавајући на њима своју музичку даровитост.

Прави музичари и забављачи су виолинисти и хармоникаши који су истовремено били и одлични пјевачи. Најчешће су свирали у тројкама: двојица виолиниста и добошар или два хармоникаша и добошар.

Свирали су и пјевали искључиво изворне народне пјесме у брзом ритму тзв. двојке. Знали су по 30 изворних брзих кола и пратећих пјесама чиме су задовољавали све жеље играча. Најпознатији виолинисти у Богутовом Селу су били: Цвијетин Мићановић, Ђорђе и Неђо Лазић из Вучјака, Станко Тодоровић-Вујадин и Душан Тодоровић из Томића, као и Срећко Радовановић из Сарија, Панто Ђурић-Зук и Неђо Стевановић.

Хармонике су се појавиле доласком аустроугарске управе у Босну а у Богутовом Селу након Првог свјетског рата, углавном мале дворедне, на којима су свирали: Милко Николић, Михајло Николић Кајо, Милорад Николић, Јован Лукић, Станко Николић из Мукате. Касније су се употребљавале италијанске хармонике а на њима су свирали: Драго Деспотовић из Сарија, Пано Мићановић из Вучјака и Бошко Лукић из Мукате, који су у Богутовом Селу музичирали у периоду 1960-2000. године.

Данас је активан музички састав Бошка Лукића из Мукате који наступа под именом "Плаве очи" и представља прави професионални ансамбл више чланова и два пјевача, од којих је један обавезно шеф Бошко, иначе професор.

Од пјевача родом из Богутовог Села највећу славу постигао је Митар Мирић, интернационални умјетник народне пјесме, са више од двадесет снимљених албума у Босни и Србији.

ДУХОВНИ ЖИВОТ

Духовни живот становника Богутовог Села везан је за православну вјеру од самог његовог оснивања и насељавања становништвом из јужних динарских крајева из Херцеговине и Црне Горе половином XVIII вијека. Сви припадају српском етничком елементу и других етничких група и нација у њему није било нити их сада има, али ипак и поред тога недостаје православна црква.

У доба турске окупације о изградњи православног храма у Богутовом Селу није се могло ни говорити јер турска власт то није дозвољавала пошто је постојала већ изграђена црква у Горњем Забрђу, чији свештеник је истовремено био богутовачки парох.

Доласком нове аустроугарске власти створени су бољи услови за изградњу, али се вјерска служба и даље обављала у другим парохијама, тј. у православном храму у Горњем Забрђу - на Трпези.

Само село је територијално пространо, дугачко око 6 км и постављено на једној долини и два узвишења: Мукати и Вучјаку, па је због велике разбијености и удаљености кућа једне од друге, свештеницима посао био веома отежан. Мукаћани су у више наврата тражили да се њима помогне да изграде православни храм на Ђетеништу, али су становници Вучјака и Сарија били против, јер им је то било превише удаљено од њихових кућа.

С обзиром да је село у вези с тим питањем било подијељено и да се локација у средишту села није могла наћи, село се жалило Тузланско-зворничкој епархији и тражило да се овај проблем ријеши, тј. да се формира посебна парохија Богутово Село, јер је до тада била заједничка парохија Забрђе и Богутово Село, у којој је било 611 домаова и 3.845 становника.

На заједничкој сједници парохијана Забрђа и Богутовог Села, одржаној 11. децембра 1912. године, одлучено је да се из заједничке парохије издвоји посебна

парохија Богутово Село која се дијели на два дијела тако да дио парохије Муката, Станковићи и Брђани припадају парохији Забрђе а други дио Вучјак, Грабовци и Сарије парохији Угљевик.

На темељу овог заједничког закључка, Епархијски црквени суд Српско - православне митрополије зворничке у Тузли, на сједници одржаној 21. фебруара 1913. године, донио је рјешење о овом раздвајању тако да Богутово Село припада двјема парохијама: Забрђанској и Угљевичкој. Рјешење је потписао Митрополит Иларион Радоњић.

Због тога су становници Мукате и Станковића учествовали у изградњи нове камене цркве у Горњем Забрђу, на Трпези. Црква је заједнички изграђена 1913. године за потребе парохијана Богутовог Села и Забрђа.

У доба Краљевине СХС и Краљевине Југославије могућност за изградњу цркве у Богутовом Селу није постојала због ове подијељености села, па су сељани једину могућност за изградњу цркве видјели у поновном спајању у једну парохију Богутовачку. Та тежња се остварила тек уочи Другог свјетског рата 1940. године.

На захтјев парохијана овог села, Одлуком Светог Архијерејског Синода од 6.фебруара 1940. године, одобрава се оснивање нове парохије богутовске у Угљевику, у Архијерејском намјесништву бијелинском а на основу Одлуке сеоског сабора од 20. априла 1939. године. Сједиште парохије је у Угљевику - Мајдану.

Исте године Богутовци су поставили темеље новој богутовачкој цркви у Угљевику, на Мајдану, одмах изнад Колоне, на земљишту које је цркви поклонио солунац Јован Мићановић.(Колоном се звао низ стамбених зграда изграђених за раднике запослене у Руднику.)

По истој одлуци новоснована парохија богутовска сачињава једну Црквену општину у Угљевику на Мајдану. Богутовачку парохију чини цијело Богутово Село са 364 дома и 2.355 душа и она се овим актом издвојила из Угљевичке парохије.

Одлуку је донио Епископ Зворничко-тузлански Нектарије, 13. марта 1940.године.

Православне цркве за Богутовце

Горе: Православна црква у Горњем Забрђу (1913.г.)

Доле: Православна црква у Угљевик селу (1969.г.)

Православни храм Свете Петке у Угљевику(1991-1998)-горе
Руска дрвена црква у Богутовом Селу (1996)-доле

Други свјетски рат , који је почeo 1941. године, прекинуо је благословом Владике, започете радове на изградњи прве богутовачке православне цркве а нова комунистичка власт након рата није, из идеолошких разлога, дозволила наставак изградње ове цркве па су изграђени темељи зарасли у коров.

Грађани су и даље тражили да се наставе радови на изградњи започетих темеља цркве на Мајдану. Овим захтјевима и молбама није услышено, али је постигнут компромис да се уместо изградње овог храма одобри изградња заједничке цркве за Угљевик и Богутово Село, у Угљевику, на брду изнад рударског насеља које се зове Стари Угљевик. Тада је угљевички парох био Милорад Јовановић - Ерговић, свештеник, родом из Пушковца.

Пројекат овог храма послала је Епархија а стручни надзор над изградњом повјерен је аутору овог рада, архитекти Слободану Лукићу. Храм је започет 1967. а завршен 1969. године када је освештан. У изградњи храма, поред Угљевичана, учествовали су и Богутовци из Засеока Вучјак међу којима су се истичали Спасоје Симић из Угљевика и Обрен Мићановић из Богутовог Села.

Међутим, Зворничко - тузланска епархија није се помирила с тиме као ни мјештани Богутовог Села који су увише наврата тражили од нове власти да им одобри изградњу новог храма у њиховом селу.

Занимљиво је да су Богутовци, поред стогодишње жеље да изграде цркву у свом селу, дочекали да им храм саграде Руси. То су урадиле руске мировне трупе, које су у оквиру мировних јединица СФОР-а, стационираних у Богутовом Селу, на комплексу Термоелектране, 1996. године, саградиле малу дрвену цркву, у којој су, поред руских, богослужење обављали и српски свештеници, пароси из Уљевика и Забрђа.

Руска војска напустила је Републику Српску јула 2002.године, а становништву Богутовог Села остао је храм за богослужење.

Изградњом нове велике православне цркве Света Петка Параскева у Новом Угљевику задовољене су све духовне потребе грађана овог градића, чији су становници и многобројни Богутовци, који су се ту преселили након изградње новог рудника у њиховом селу. Тако се десило да пресељени Богутовци имају свој храм на територији на којој живе, а они који су остали у селу немају.

Аутор овог рада имао је срећу и задовољство да пројектује и надзире изградњу храма Свете Петке Параскеве у периоду од 1994-2000. године и као главни надзорни инжењер градње да свој највећи допринос укупној реализацији.

Тим поводом добио је од Зворничко-тузланске епархије ГРАМАТУ ПРИЗНАЊА за исказану љубав, труд и залагање.

Истим поводом од стране Црквеног одбора за изградњу храма проглашен је за ДОБРОТВОРА СВЕТЕ ПЕТКЕ ПАРАСКЕВЕ У УГЉЕВИКУ.

Занимљиво је да је овај аутор, у својој професионалној каријери, дао свој стручни допринос на изградњи два храма за духовне потребе становника Богутовог Села: један у Старом Угљевику, 1969. године а други велики православни храм у Новом Угљевику 2000. године, од којих није ни један на територији Богутовог Села. Такође је занимљиво да су ови храмови започети уочи ратова или у рату, и да је након рата завршен само храм у Новом Угљевику.

Добро би било да се на преосталом дијелу Богутовог Села, на високој мукатској коти, уз помоћ мјештана и добротвора, изгради православна црква која ће истински и стварно просторно и духовно припадати Богутовцима. Овом књигом аутор покреће иницијативу за тај подухват.

СВЕШТЕНИЦИ БОГУТОВОГ СЕЛА У ДВАДЕСЕТОМ ВИЛЕКУ

Као духовни оци богутовачких Срба, православни свештеници Зворничко -тузланске епархије који су обављали вјерске обреде у селу и сами су као људи помало патили због неслоге око изградње цркве у Богутовом Селу, јер су имали потешкоћа при испуњавању својих дужности због величине села и међусобне удаљености поједињих заселака и домаћина у њима.

Због подијељености села на двије парохије: угљевичку и забрђанску и свештеници су имали своје реоне и надлежности, како је то већ објашњено у претходним приказима и описима духовног живота на селу.

У периоду 1900. до 2004. године у Богутовом Селу вјерску службу и обреде обављали су свештеници:

Алекса Глигоревић	1900 - 1916. године	
Ђорђо Лукић	1916 - 1930. године	
Петар Товирац	1930 - 1941. године	(убијен у Јасеновцу)
Константин		
Којо Тодоровић	1930 - 1941. године	(убијен у Јасеновцу)
Брано Радосављевић	1953 - 1965. године	
Милорад Јовановић	1966 - 1970. године	
Стево Влачић	1971 - 1973. године	(Данас старјешина храма СВ. Саве у Београду)
Серафим Љубојевић	1973 - 1980. године	(Игуман манастира Озрен на Озрену)
Митар Крсмановић	1977 - 1985. године	(убијен у Јасеновцу)
Михајло Јовић	1988 - 1992. године	
Мићо Пајкановић	1985 - и данас	
Јован Марковић	1992 - и данас	

Значајно је споменути да су вјерску службу, у једном периоду, тачније од 1970. до 1977. године, као и духовну бригу о вјерницима Богутовцима, обављали монаси Манастира Тавна, данашњи епископи Српске православне цркве: Британско-скандиnavски Доситеј и Канадски Георгије који су поријеклом из ових крајева.

Богутовци који су упознати са овим чињеницама поносни су на то што су њихови духовни оци и учитељи постали епископи и тако високе личности у Српској православној цркви а Стево Влачић старјешина највећег православног храма свих Срба - Храма Св. Саве на Врачару у Београду.

Свештеници који су родом из Богутовог Села:

Петар Лазаревић (1854) објешен у Тузли,
Јеремија Лазић (рођ. 1958), свештеник у Прибоју код Лопара,
Јован Марковић (рођ. 1958) свештеник у Појезини код Дервенте

Поп Петар Лазаревић из
младалачких дана

Петар Лазаревић рођен је 1854. године у Богутовом Селу код Бијељине. Један разред гимназије и два разреда богословије завршио је у Београду. Свештеничку мисију започео је као парох зворничке цркве 1881. године., а 12. јула 1896. године бива премјештен у парохију Загоне код Бијељине где подиже цркву а потом и основну школу. У Козлук долази 1901. године са истим задатком, да сазида цркву. Због нескривене љубави према Србији и династији Карађорђевића Аустро-угарске окупационе власти регистровале су га као опасног по њих. Прва хапшења у зворничком крају нису га мимоишла. Са групом Зворничана у ланцима одведен је у Тузлу где убрзо због недоказане кривице бива пуштен. Видјевши на улицама Тузле на воловским колима велики број рањених војника што му је то био знак побједе српске војске узвикнуо је "Живјела Србија и краљ Петар". Поново бива ухапшен и без суђења одведен на вјешала.

Свештеник Петар Лазаревић из Богутовог Села - горе
(објешен у Тузли од стране аустријске власти 1914. године)
Подизање споменика краљу Александру на Мајдану - доле
(споменик подигнут на крају улице 1930. године)

НАРОДНА ВЛЕРОВАЊА И ПРЕДАЊА У БОГУТОВОМ СЕЛУ

Шта се вальа а шта се не вальа

1. Вальа се да полазник на Божић одмах сједне, па ће кокоши на јајима сиђети.
2. Вальа се за Нову Годину подијелити сиротињи.
3. Вальа се за Нову Годину поновити хаљинама, па ћеш се цијеле године понављати.
4. Вальа се за Благовијести звонити око куће, па неће бити змија.
5. Вальа се на Цвијети цвијећем китити.
6. Вальа се на Ђурђевдан, преко стоке, коју пушку опалити, па неће звијери нападати стоку.
7. Вальа се на Велики четвртак у сваку шљиву метнути по један камен, па неће бити рогача.
8. Вальа се на Ђурђевдан милодувом закитити да те цуре мило гледају.
9. Вальа се када идеш на пратњу (сахрану), грумен земље у гроб бацити.
10. Вальа се на Бадњи дан прије сунца бадњак одсјећи.
11. Вальа се на Божић сваки посао започети да се у вријеме нужде може и на празник радити.
12. Вальа се на Ђурђевдан прије сунца окупати, па ћеш бити здрав читаву годину.
13. Вальа се када се ошишаш, косу метнути у младу шљиву, па ћеш се подмладити.
14. Вальа се убити сваку змију која на јесен не уђе у земљу, јер та мора некога ујести.
15. Вальа се на Ивањдан цвијеће ставити на дувар.
16. Вальа се на Ивањдан плести вијенац од ивањског цвијећа, па метнути где стока и људи пролазе.
17. Вальа се да метнеш ексер у купус, када се риба, да купус буде једар.
18. Вальа се да млада, када дође кући са вјенчања, младожењи испод руке прође, ко ћоја да му увијек буде под јармом.

19. Ваља се да млада баци вјенчић на неудату дјевојку па ће се та дјевојка брзо удати.
 20. Ваља се да млада прво јутро прије сунца устане.
 21. Ваља се младом јагњету или телету свезати око врата црно плетиво да га нико не урекне.
 22. Ваља се уочи младе недеље бијелим луком намазати па неће вјештице нападати.
 23. Ваља се да дарујеш мало дијете када га први пут видиш.
 24. Ваља се на младу недељу три пута обићи око пшенице, па на њој неће бити снијети.
 25. Ваља се када пада град избацити напоље машице да град престане.
 26. Ваља се гатари дати нешто када затражи јер неће бити фајде од гатања.
 27. Ваља се за младог мјесеца имати новца у цепу, па ћеш га имати цијelog мјесеца.
 28. Ваља се уочи Петровдана преко ватре прескакати.
 29. Ваља се звонити кад велика олујина запријети.
-
30. Не ваља се када пођеш на пут поново враћати у кућу.
 31. Не ваља се да се свадба са вјенчања врати кући истим путем, јер ће се млада вратити својој кући.
 32. Не ваља се држати за металну кваку када грми, може гром да удари у кућу.
 33. Не ваља се ходати где су керови изгребали, може се добити сугреб (шугу).
 34. Не ваља се прескакати преко дјечије бешике јер дијете неће нарасти.
 35. Не ваља се на свечани дан радити са алатом и у пољу.
 36. Не ваља се када кокош у кокошињцу закукуриче јер то не слути на добро.
 37. Не ваља се када црна мачка пређе пут, десиће се баксузлук.
 38. Не ваља се када гавран загракће изнад куће, десиће се неко зло.

КРАТКЕ ИЗРЕКЕ:

1. Ко ћоја	- Кобајаги
2. Анате га мате!	- Ма немој, ко би рекао
3. Бјежи болан!	- Није вальда!
4. Ђутуруме један!	- Неспособњаковићу матори!
5. Не до ти Бог	- Немој никако!

ЈЕЗИК, ГОВОР И ОБИЧАЈИ

Становништво Богутовог Села је српско, па су језик, говор и обичаји везани за општа правила српског етноса чија је једина религија одвијек била византијско-православна вјера, утемељена у ортодоксној источновизантијској хришћанској провинијенцији. Зато су језик и говор, са одређеним регионалним варијететима изговора као екавски или ијекавски и посебним начином наглашавања поједињих ријечи, потпуно разумљиви свим Србима ма где живјели. У употреби је штокавски дијалекат ијекавског изговора. То је говор источне Херцеговине који су пренијели у досељене крајеве а који је Вук Караџић дефинитивно усвојио.

Ријечи које се данас употребљавају у Херцеговини и Црној Гори и начин њиховог изговарања, а посебно наглашавања у склопу реченице, данас се не могу на исти начин изговарати у Богутовом Селу иако је све становништво поријеклом из источне Херцеговине или Црне Горе. А некада, прије два и по вијека, када се становништво досељавало у ове крајеве, а посебно у Подмајевицу и Семберију, сви су говорили истим језиком и нарјечјем.

У том некадашњем језику има много архаизама, необичних израза који су се током протеклог времена изгу-

били код становника Богутовог Села и попримили мекше и растегнутије облике, али су у цијелости задржали ијекавски изговор, врло близак Вуковом језику и његовом правопису.

У претходном периоду у говору је било много више турцизама, германизма, мађаризама као и провинцијализма. Данас се говор села, па и Богутовог, приближио и, скоро, изједначио са књижевним.

РИЈЕЧИ ХЕРЦЕГОВАЧКО - ЦРНОГОРСКОГ ПОРИЈЕКЛА

аба - грубо сукно

абер - глас

андио - анђeo

бајећи - полако, успорено

бjeљина - поњава, застирач од бијеле вуне

брњице - обоци, минђушe

бразда - орањe, глиб, блато

вавијек - увијек, стално

вратоломњати - пребијати сe, потуцати сe

врша - кошара, кош од прућа којим сe хвата риба, вршка

гојити сe - дебљати сe

гонетати - довијати сe, нагађати

гурсуз - неваљалац

да ни рози не порасту - да сe не осрамотимо

дроб - stomak, цријева

ђаволи - ниједан, никакав

живљи (човјек) - онај који је имућнији и бољег стања

живад - перната живина

загазити - ударити странпутицом

заждити - запалити или побјећи

занијекати - ускратити, одбити, не дати, одрећи

зарудити, зарудјети - поцрњети, оstarити

изахода - поступно, околишати

један једити - јединац, једини

јећим (хећим) - љекар, видар

кећав - болешљив, кењав

кочити се - држати се укрућено, достојанствено

лаз - прокрчено мјесто

ластвица - на згради бочни зид коме је на врху наслоњен

један крај слемена

мљечар - остава за сирење млијека

мука - мучна тековина

мукте - бесплатно

муханат - одвећ осјетљив, пријек, онај кога је тешко задовољити

дворити - надгледати, служити

задрто - набусито

накарада - ружна особа, наказа

наперити се - нарасти, испрсити се, надувати се

напитати - нахранити дијете

напокоњи - посљедњи

нарећи - наименовати (изабрати) именовати

наћи прећи крај - досјетити се

не ли - ако ли не, није ли

обискати - претражити, истријебити

објачати - ојачати

огњило - челично кресиво из којега се кременом избија огањ
огорјео - нагорио, запаљен
одкле докле - на далеко
одсој - страна која није при сунцу осој - сунчана страна
оћести - обући, одјенути
ждрака - зрак сунца, поглед
околити - опколити
окријепити се - прихватити се (јелом)
окука - завојница, кривина
окушати - јести, узимати храну
ондан - онај дан, наксутра
опута - танка усукана кожна врпца за опанке
опучити - испустити, пустити да падне, разбити
ортачити - ортаковати, бити ортаком
осињак - саће које осе граде, опасно мјесто
осановати - начинити основу, исколчiti кућу
ости - справа за лов рибе (метална са шиљцима)
отворити се коме - повјерити се
отезати - вући, растезати

палац - пречага на точку
паметовати - надмудривати се
перда - плот
пирити (огањ) - дувати (огањ)
плетер - врбовим прућем оплетено
повјесма - мала рукавет лана за предење, кудеља
повраз - оно о чему се ведро носи
подадријевати - подривати, копкати, дражити
подбрадити се - марамом повезати главу, забрадити се
подигнути - отхранити
подлимљен - поднимљен, сагнут
подну - испод
поземљуша - приземна кућа
покора - испаштање
полазник - први - почасни гост при честитању Божића
посјетовати се - посавјетовати се

потаћи (ватру) - подстаћи, подложити олрилор - олнато
потезати - вући ајто
поткутњица - њива под кућом, земља под кућом аи - ојкото
потле - послије ајло - епход једро
почивало - мјесто где путници почивају врх висок - јо до
прегон - свађа висок - едо лијуб - итвојо
прегонити се - тјерати се, препирати се висок - вједжк
предвостручен - пресамићен, пресавијен на двоје висок - иткох
прећа - определена вуна или конопља висок - во итнијајко
примјерити - мјерити нешто према нечем висок - вјако
пркно - чмар, шупак висок - итвијујо
прожвакати - промрмљати висок - итвијујо - ибло
прометати се - живјети од свачега висок - вијак - втуло
пртити се - мјешати се, утрпавати се висок - итвијујо
пуце - дугме висок - итвијујо - итчијујо
пуштеница - распуштеница висок - итвијујо
разбуцати - поцијепати висок - итвијујо
раскалашити - постати раскалашан висок - итвијујо

сач - пека висок - итвијујо - смок за итвијујо
свак - сестрин муж висок - итвијујо - итвијујо
свитњак - учкур висок - итвијујо
ситан - мален, нејак висок - итвијујо
сичија - сушица, туберкулоза висок - итвијујо
смочити - поквасити висок - итвијујо
снимити - скинути висок - итвијујо
срабеж - свраб висок - итвијујо
старина - старинско породично имење висок - итвијујо
стожер - имење, кућни домаћин висок - итвијујо

тельиг - савијена мотка чији се крајеви забоду у јарам висок
тешто - у реду, добро висок - итвијујо
ткati у четворак - ткati четвероструким нитима, у 4 жице
точак - чесма, студенац висок - итвијујо

увалити - подметнути, утрампити висок - итвијујо

хрбат - леђа, на свој хрбат - на своја леђа, на себе
целив - пољубац, цјеливати - пољубити
ћипити - зграбити, здипити

шиш - гвоздени раЖањ

шлез - слез

шљегну - спусте се, сиђу

шульага - ситан снијег

РИЈЕЧИ КОЈЕ СУ И ДАНАС У УПОТРЕБИ У БОГУТОВОМ СЕЛУ

вињага - ограда од трња, оструга

алуга - висока густа трава, коров

дивије - дивље

табаљика - утабана стаза

авлија - ограда, ограђено двориште

астал - сто за сједење и обједовање

штрањга - кратки конопац за везивање стоке

звјерати - извиривати, гледати, пратити

мавено - плаво

буњак - ћубриште

басамаци - степенице

ашиковати - забављати се са дјевојком

барнути - ударити, додирнути

гепло - пољопривредна алатка

пењава - петљавина, верга

јапад - завјетрина, хладовина

отава - покошена ливада

пулка - дугме

ћинђува - перла у огрлици

ћердан - огрлица

свитер - вунени огртач, џемпер
сачика - жута боја
иксан - човјек
мосур - калем за навијање плетива
плока - коцка (шећера)
машице - држаč жара у ватри
пенџер - прозор
саџак - метални сталак на огњишту
ибрик - посуда за течност
тестија - земљана посуда за воду
наћве - дрвено корито за хљеб
синија - ниски округли дрвени сто за ручавање
баџа - отвор за дим на крову куће
фуруна - лончићима озидана пећ у соби
фалинка - недостатак
багљав - никакав, неспособан
вињав - њежан, осјетљив, неотпоран
млитав - неотпоран, нејак, слаб
зрикав - разрок
не зијај! - ради нешто, не излежавај се, не зијевај !
сотона - пробисвјет, нерадник ћаво
сулунар - лимена цијев за одвод дима
маја -- дежурна домаћица у кући
сурлав - носоња, човјек са великим носем
брундало - гунђало, човјек који стално гунђа
марод - болестан
шикта (шихта) - смјена на послу
зевзек - ударен, приглуп, вјетропир
шљеме - кров на кући
уџера - дрвени помоћни објекат у дворишту
скентовати - уклонити, убити
џукела - пас, кер
пилав - свадбено весеље (накнадно), јело

ФАКУЛТЕТСКИ ОБРАЗОВАНИ ЉУДИ ПОРИЛЕКЛОМ ИЗ БОГУТОВОГ СЕЛА

Томо Беновић	(1958)	дипломирани инжењер рударства, посланик у Парламенту Скупштине РС, помоћник директора РиТ-е
Проф. Љубо Гајић	(1946)	академски сликар, профе-сор Факултета ликовних умјетности у Бања Луци
Срећко Деспотовић	(1943)	дипломирани економиста, живи и ради у Београду
Милан Ђокић	(1936)	дипломирани економиста, живио и ради у Смедереву
Ђурђија Ђукић	(1960)	дипломирални инжењер архитекта, живи и ради у Бијељини
Жико Ђукић	(1946)	дипломирани инжењер рударства, живи и ради у Београду
Предраг Ђукић	(1959)	дипломирани инжењер рударства, живи и ради у Угљевику
Петра Ђукић	(1969)	дипломирани инжењер рударства, живи и ради у Угљевику
Гоја Ђукић	(1977)	професор разредне наставе, живи и ради у Угљевику
Иван Ђурић	(1959)	професор народне одбране, живи и ради у Угљевику
Чедо Ђурић	(1954)	професор биологије, живи и ради у Угљевику
Цвијета Игњатовић	(1960)	професор народне одбране

Срећко Јосиповић	(1956)	дипломирани инжењер електротехнике, живи и ради у Угљевику
Ђорђе Јосиповић	(1960)	дипломирани инжењер рударства, живи и ради у Угљевику
Радивоје Крстић	(1964)	дипломирани инжењер рударства, живи и ради у Угљевику
Милан Лазић	(1959)	дипломирани политичолог, живи и ради у Угљевику, посланик у Скупштини РС
Биљана Лазић	(1975)	дипломирани правник, живи и ради у Новом Саду
Зоран Лазић	(1962)	дипломирани правник, живи и ради у Бијељини
Проф. др Слободан Лукић	(1937)	доктор архитектонских наука, редовни професор Техничког факултета у Новом Саду. Живи у Бијељини
Проф. др Џвијетин Лукић	(1933)	доктор психолошких наука, редовни професор Педагошког факултета у Бијељини, живи у Бијељини
Мр Душан Лукић	(1938)	дипломирани инжењер машинства, живи и ради у Бијељини
Живан Лукић	(1934)	професор географије, живи и ради у Бијељини
Сретен Лукић	(1957)	професор географије, живи и ради у Угљевику
Драган Лукић	(1959)	дипломирани инжењер машинства, живи и ради у Данској

Др Лукреција Лукић	(1958)	љекар специјалиста неуро- психијатар, живи и ради у Бијељини
Александар Лукић	(1957)	професор математике, живи и ради у Београду
Сњежан С. Лукић	(1964)	дипломирани инжењер и магистрант архитектуре, живи и ради у Бијељини
Радослав Лукић	(1959)	дипломирани инжењер електротехнике, живи и ради у Угљевику
Др Сања Лукић	(1972)	љекар специјалиста гине-колог, живи и ради у Бијељини
Милан Лукић	(1972)	дипломирани инжењер електротехнике, живи и ради у Бијељини
Драгана Лукић	(1965)	сликар дизајнер, живи и ради у Италији
Бошко Лукић	(1961)	професор физичке културе, живи и ради у Угљевику
Гордана Лукић	(1980)	љекар, живи и ради у Марибору
Анкица Лукић	(1975)	професор разредне наставе, живи и ради у Угљевику
Тешо Марковић	(1966)	дипломирани правник, живи и ради у Панчеву
Ристо Мијић	(1933)	дипломирани политиколог, живио и радио у Угљевику
Драган Мијић	(1974)	дипломирани инжењер електротехнике, живи и ради у Бијељини
Зоран Мијић	(1976)	дипломирани физичар, живи и ради у Београду

Др Перо Миловановић	(1953)	примаријус, љекар специјалиста уролог, живи и ради у Бијељини
Др Душан Миловановић	(1957)	љекар специјалиста опште медицине, живи и ради у Бијељини
Ненад Миловановић	(1967)	дипломирани инжењер технологије, живи и ради у Угљевику
Милан Миловановић	(1968)	дипломирани информатичар-мајор, живи и ради у Београду
Драган Миливојевић	(1964)	дипломирани правник, живи и ради у Новом Саду
Божо Миливојевић	(1964)	дипломирани инжењер машинства, живи и ради у Угљевику
Дијана Миливојевић	(1973)	дипломирани хемичар, живи и ради у Угљевику
Дивна Миливојевић	(1975)	дипломирани економиста, живи у Угљевику, ради у Бијељини
Радомир Митровић	(1947)	дипломирани ветеринар, живи и ради у Брчком
Саво Мићановић	(1937)	дипломирани правник, живи и ради у Бијељини
Зоран Мићановић	(1961)	дипломирани инжењер рударства, живи и ради у Угљевику
Зоран Мићановић	(1972)	дипломирани инжењер електротехнике, живи и ради у Бијељини
Борислав Мићановић	(1964)	дипломирани инжењер електротехнике, живи и ради у Угљевику

Горан Мићановић	(1973)	дипломирани инжењер електротехнике, живи и ради у Чикагу (УСА)
Сања Мићановић	(1980)	дипломирани инжењер електротехнике, живи и ради у Чикагу (УСА)
Љубомир Мићановић	(1958)	професор филозофије и психологије, живи у Загребу
Миленко Наћић	(1961)	дипломирани инжењер рударства, живи и ради у Угљевику
Дара Николић	(1957)	дипломирани правник, живи и ради у Београду
Др Радиша Николић	(1949)	љекар стоматолог, живи и ради у Београду
Љубица Николић	(1979)	дипломирани економиста, живи у Богутовом Селу
Новица Новаковић	(1962)	дипломирани инжењер електротехнике и књижевник. Живи и ради у Бијељини
Јасминка Новаковић	(1960)	дипломирани правник, живи и ради у Бијељини
Душан Перић	(1946)	дипломирани инжењер машинства, живи и ради у Тузли
Милан Перић	(1981)	дипломирани биолог живи у Тузли
Др Стана Перић	(1995)	љекар специјалиста, живи и ради у Аустралији
Цвија Перић	(1959)	дипломирани економиста, живи и ради у Угљевику
Мр Цица Перић	(1958)	дипломирани биолог, живи и ради у Новом Саду

Душан Петричевић	(1928)	дипломирани економиста живио и радио у Тузли и Бијељини
Миладин Петричевић	(1957)	дипломирани инжењер грађевине, живи и ради у Украјини
Миро Петричевић	(1956)	дипломирани инжењер архитектуре, живи и ради у Бијељини
Радо Петричевић	(1959)	дипломирани економиста, живи и ради у Угљевику
Драган Петричевић	(1955)	дипломирани инжењер рударства, живи и ради у Бијељини
Миодраг Петричевић	(1949)	пуковник, живи у Бијељини
Драган Петричевић	(1949)	дипломирани инжењер електротехнике, живи и ради у Бања Луци
Ратко Радовановић	(1937)	професор физичке културе, живи и ради у Бијељини
Радивоје Радовановић	(1959)	дипломирани инжењер машинства, живи и ради у Свилајнцу
Ђуко Радовановић	(1957)	дипломирани инжењер архитектуре, живи и ради у Угљевику
Боро Радовановић	(1947)	професор физике, живи и ради у Угљевику
Др Видак Симић	(1959)	љекар специјалиста патолог, живи и ради у Бијељини
Гордана Симић	(1960)	дипломирани правник, живи у Бијељини, ради у Угљевику

Славко Тодоровић	(1962)	дипломирани инжењер електротехнике, живи и ради у Бијељини
Неђо Стојановић	(1959)	дипломирани инжењер технологије, живи и ради у Угљевику

БОГУТОВЦИ СА ВИШИМ ШКОЛАМА

Радивоје Лукић	1936. библиотекар	у Угљевику
Љиљана Лукић	1940. наставник р. наставе	у Угљевику
Недељко Лукић	1958. машински инжењер	у Марибору
Славица Лукић	1970. наставник р. наставе	у Угљевику
Радомир Лазић	1941. наставник р. наставе	у Угљевику
Здравко Лазић	1941. саобраћајни инжењер	у Бијељини
Видосава Лазић	1964. наставник биологије	у Брчком
Иван Мићановић	1947. наставник математ.	у САД
Перо Мићановић	1944. наставник р. наставе	у Угљевику
Бранко Мићановић	1942. економиста	у Бијељини
Милован Мићановић	1939. правник, живио	у Бијељини
Петар Мићановић	1961. економиста	у Бијељини
Жико Мићановић	1948. економиста	у Угљевику
Славица Мићановић	1975. економиста	у Угљевику
Мирјана Мићановић	1979. економиста	у Угљевику
Драган Миловановић	1970. машински инжењер	у Угљевику
Брана Манојловић	1960. наставник математ.	у Угљевику
Ратко Никић	1956. наставник информат.	у Угљевику
Милан Никић	1958. наставник математ.	у Угљевику
Радивоје Вићић	1958. наставник р. наставе	у Бог. Селу
Драгомир Тодоровић	1955. технолог	у Угљевику
Радован Радовановић	1955. електроинжењер	у Бијељини

Овим списком је евидентирано 80 имена са факултетском спремом, од којих је 78 живих. Сви набројани су били и сада су значајни руководиоци, политичари, директори, љекари и водећи инжењери у системима и срединама у којима раде, професори у школама и ствараоци у својим стручним и научним областима. Са вишом школом евидентирана су 22 имена.

Колико сваки наведени Богутовац или Богутовка доприносе општем, културном, спортском, здравственом, техничком, умјетничком и политичком развоју и напретку друштва и живота знају грађани средина у којима сваки појединачно живи а надамо сеовољно. То најбоље показују резултати њиховог досадашњег рада.

Значајно је истаћи да је у књизи Знамените личности Републике Српске, објављеној у Београду 2003. године, шест личности поријеклом из Богутовог Села.

Georgie - XII - 97

Zgajin Potjare Prodognave Zgrada
Kao uplo dubor mirem. Kako tvo je zgodovina
Tucno bave se sam godišnje nazad kije sega dana se koje
bave te vjero zadržavaju na Bratislavu. Budući da
bom životom. Koje izgradzavaju u Čechi i Preštočini
izbjegavaju, te ih u toj klasici odobravaju je nujecati
mojim zamislimi da mojim broj im učim nekog
od njih. Nujecati misao da se pozabijemo o svome življenu
jer kao tvoj misterija da bude je zabeležiti na mneru
na negativu jesi bio upravo.

закону Српске Владичеве кн. Павла, овако је даје
Кага био обављен именем његовога престола, док је то
написано узимајући да сада је настављајући да већ не
имајући његову података Радовану Јаковићу
Кага узимајући да је браћа његовој података
недавно најављено да ће се узимати узимајући да
са њима појединствено се већ у обиму наше
Радовану узимајући да је то већ уписано
да је узимајући да је то већ уписано
документи уврштавајући да је то већ уписано

създават сърдечни
и чревни гангрени зарази

For Huber Fairout

Најстарији Пивљанин Живко Гаговић из Безуја,
рођен 1921. године

**ЗНАМЕНИТЕ ЛИЧНОСТИ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
поријеклом из Богутовог Села
(Лексикон СРБОАРТ Београд 2003.)**

Проф. др СЛОБОДАН ЛУКИЋ, дипломирани инжењер срхитектуре, редовни професор Факултета техничких наука у Новом Саду.

Рођен 1937. године, завршио Архитектонски факултет у Београду 1962., магистрирао 1975., докторирао на Архитектонском факултету у Београду 1983. Од 1973. до 1990. био директор Завода за урбанизам у Бијељини и професор на Архитектонском факултету у Сарајеву (1988-1990.) Написао и објавио 50 научних радова и четири књиге.

Од 1991. године редовни је професор на Факултету техничких наука у Новом Саду, Архитектонско-Грађевински одсјек.

Пројектовао је и градио многе објекте широм Југославије а посебно у Бијељини и Угљевику, укупно преко 200 јавних, индустиријских, стамбених и других.

За свој укупан дотадашњи рад добио је СРЕБРЕНУ ЛЕНТУ Општинског одбора ССРН у Бијељини, а за рад на пројектовању и изградњи Храма Свете Петке Параскеве у Угљевику примио је Епископску Грамату Признања од Зворничко-Тузланске Епархије.

Живи у Бијељини.

Проф. др ЦВИЈЕТИН ЛУКИЋ, дипломирани психолог, редовни професор Учитељског факултета у Бијељини.

Рођен 1933. године, завршио Психологију на Филозофском факултету у Београду, 1968. докторирао на Филозофском факултету у Сарајеву.

Радио као професор Учитељске школе у Бијељини и као наставник Више педагошке школе у Тузли. Бави се поезијом.

Данас је редовни професор на Педгошком факултету у Бијељини. За свој рад добио је Сребрену плакету Универзитета у Тузли и Плакету Друштва психолога.

Живио је у Тузли, а сада живи у Бијељини.

ТОМО БЕНОВИЋ, дипломирани инжењер рударства.

Рођен 1958. године. Завршио Рударско-геолошки факултет у Тузли. У Термоелектрани "Угљевик" обавља дужност помоћника директора за техничке послове.

Упоредо је активно ангажован у политици Републике Српске као активни учесник у њеном креирању од 1992. године.

Изабран је за првог начелника општине Угљевик као представник нове демократске власти. Био је предсједник Општинског одбора Српске демократске странке у Угљевику и члан Главног одбора, као један од њених оснивача.

Проф. ЉУБО ГАЛИЋ, академски сликар

Редовни професор Филозофског факултета и Ликовне академије у Бања Луци. Рођен 1948. године, завршио Ликовну академију у Београду 1970. године у класи Недељка Гвозденовића.

Похађао послиједипломску наставу на Факултету политичких наука у Београду. Претходно је провео више година као искушеник у манастиру Чокешини у Србији.

Приредио је неколико десетина самосталних и групних изложби у земљи и иностранству и припада групи најпознатијих ликовних стваралаца Републике Српске и Босне и Херцеговине.

СРЕТЕН ЛУКИЋ, професор географије

Рођен 1957. године, дипломирао на Природно-математичком факултету у Београду на одсјеку Географија.

Као професор радио у окolini Сарајева и у Теочаку, са којих подручја су га удаљила ратна збивања Отаџбинског рата, у коме је учествовао и био рањен.

За директора Основне школе "Алекса Шантић" у Угљевику постављен је рјешењем Министра просвјете Републике Српске 2002. године.

Бави се политиком; изабран је на демократским изборима за одборника Општине Угљевик, а истовремено заузима одговорну дужност потпредсједника Српске демократске странке ове општине.

Живи у Угљевику.

НОВИЦА НОВАКОВИЋ, дипломирани инг. електро-механике

Рођен 1962. године, Електромеханички факултет завршио 1988. Од 1992. до 1998. године живио и радио у Аустралији. Данас је запослен у Телекому Српске у Бијељини.

Бави се књижевним радом: написао је три романа који су запажени од књижевне критике и читалачке публике.

Живи у Бијељини.

Термоелектрана Угљевик - панорама

Живи свједоци, казивачи:

Живко Гаговић (рођен 1919) село Безује, Пивска област, Црна Гора, Џвијетин Мићановић (1901), Бранко Лазић (1903), Душан Лазић (1907), Џвико Спасојевић (1908), Душан Николић (1905), Никола Лукић (1912), Стеван Лукић (1900), Млађен Гајић (1910), Душан Гајић (1935), Божо Лукић (1933), Радивоје Митровић (1927), Вићо Вићић (1948), Боро Деспотовић (1933), Перика Деспотовић (1957), Драго Радовановић (1932), Рајко Радовановић (1917), Ђоко Марковић (1925), Перо Мићановић (1944), Жико Мићановић (1948), Срећко Јосиповић (1956) и прото Мићо Пајкановић.

Сви казивачи, осим првог и последњег, су из Богутовог Села. Прикупљање сјећања обављено је у периоду од 1985 - 2004. године. Свима са благодарношћу најсрдачније захваљујем а посебно своме братственику Живку Гаговићу из Пиве који ме је у два наврата најсрдачније угостио на високој планини, у своме дому у Безују, код Никшића, у Црној Гори.

Проф. ЉУБО ГАДИЋ,
академски сликар
(Старица, 1994.)

ИЗВОД ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ проф. др БРАНКА САВИЋА

Рукопис проф. др Слободана Лукића **БОГУТОВО СЕЛО - МНОГОГРАФИЈА** јесте изузетно стручно написано дело, аргументовано разним чињеницама, изворима и документима. Лукићеви аргументи су поуздани, провјерени а он се показао одличним познаваоцем прошлости Богутовог Села, његовог развоја и његове савремене проблематике.

Писање овакве монографије тражи од писца да је свестрана личност - да познаје прошлост, али и савремене социолошке промјене, филозофију живљења, да му је блиска етнолијгија, језик, обичаји и психологија оних о којима пише. А, управо, таква личност је и сам Слободан Лукић.

Овим рукописом сачувано је од заборава много шта што се догађало у Богутовом Селу од његовог настајања до данас. А да је то требало сачувати има много разлога. Један од њих је свакако и недавна промјена физиономије Села отварањем површинске експлоатације угља у Селу, када је дошло до пресељавања дијела становника у друга мјеста.

Др Лукић је отео од заборава много шта знаменито везано за Богутово Село и учинио га вјечним за будуће генерације. Тиме се одужио своме родном крају, и то на начин како доликује научном раднику и интелектуалцу његовог кова.

Рукопис је настао из Лукићеве љубави према своме родном крају, и зато је са великим стваралачким жаром писан.

Рукопис не оставља свога читаоца равнодушним, он га наводи да и сам покуша створити тако нешто значајно и величанствено о своме родном крају.

Бијељина, 02. августа 2004.

Проф. др Бранко Савић,
редовни професор Педагошког факултета
у Бијељини

ИЗВОД ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ проф. ПАНТЕ СЕКУЛИЋА

У композицијској структури припремљене МОНОГРАФИЈЕ БОГУТОВОГ СЕЛА аутор прегледно, систематично и селективно, са стручно - научном опсервацијом, даје осам поглавља у којима образлаже: Географски положај и природне услове (1), Богутово Село у прошлости (2), Настанак и развој Богутовог Села (3), Привређивање и породични живот (4), Богутово Село у Другом светском рату (5), Богутово Село у Авнојској Југославији (6), Фамилије и домаћинства Богутовог Села (7), Друштвени и духовни живот (8).

Аутор је својим стваралачким понирањем дуго трагао за поријеклом и сеобама својих предака из Старе Херцеговине и указао на податке да су у прошлости простори подмајевичког краја били пусти и ненасељени. Тако је дошао до извора да су се прво доселиле три породице у Богутово Село, у заселак Муката: Теодора - Теке Гаговића и Томе Љешевића из Пиве и Станка Стевића из околине Гацка у Станковиће (око 1740. године).

Досељавање је вршено долином ријеке Дрине, српске матичне ријеке, те се преко Мајевице, стизало до семберске равнице. Прво су се насељавали непроходни горњи крајеви, па су сва "горња села" старија од "доњих". Поуздана је и занимљива грађа о породичном животу становништва и обраћена грађа о породичним задругама које су настале у најстаријем времену. Задруге су имале од 20 до 30 чланова породице ...аутор је обрадио десетак породичних задруга које су се дуго задржали, од почетка Другог светског рата.

У Монографији посебно се и брижљиво прати период од отварања Рудника мрког угља "Угљевик" и "Мезграја" и изградња Термоелектране у Угљевику и њихов позитиван утицај на укупан развој Села. Велику пажњу је посветио друштвеном и духовном развоју Села.

Бијељина, 14. јуна 2004.

Проф. Панто Секулић, књижевник

Консултована литература:

1. О. Благојевић: Пива, Српска академија наука, Београд, 1971.
2. М. Филиповић: Мајевица... Академија наука БиХ, Сарајево 1969.
3. Р. Јеремић: О поријеклу становништва Тузланске области, Гласник географског друштва, Београд
4. Ст. Новаковић: Срби и Турци, Београд, 1893.
5. М. Вего: Насеља средњовјековне босанске државе, Сарајево, 1957.
6. С. Лукић: Генеза насеља сјевероисточне Босне, докторска дисертација, Београд 1983.
7. С. Лукић: Генеза урбаних система насеља, Архит. факултет, Београд, 1991.
8. Гр. аутора: Семберија у НОБ-и, Зборник, књ. И -В, Бијељина, 1972 - 1981.
9. Љ. Керовић: Попис српских жртава у ИИ рату, Бијељина, 1995.
10. Гр. аутора: Рудник Угљевик, монографија, Угљевик 1979.

ЦИП - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

908(497.6 Богутово Село)

ЛУКИЋ, Слободан

Богутово Село: село које о(п)стаје / Слободан
Лукић-Бијељина; Српско просвјетно и културно
друштво "Просвјета", 2004(Бијељина:
Инфоинжењеринг). -242 стр.:илустр.;21цм

Тираж 500. - стр.236-237: Изводи из рецензије/
Бранко Савић и Панто Секулић. - Биљешка о
аутору:стр242.-Библиографија: стр238

ISBN 99938-44-05-5

Савић, Бранко901

П.О.: БОГУТОВО СЕЛО

MFN=002047

Winisis-Библио

Према мишљењу Министарства науке и технологије Републике Српске број:
06/6-61-314/04 ова Монографија не подлијеже плаћању пореза на промет.

САДРЖАЈ

Страна

ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ И ПРИРОДНИ УСЛОВИ

Простор и границе села	10
Климатске карактеристике	11
Рельеф	11
Хидрографија села	12
Геолошки састав земљишта	14
Пољопривредно земљиште	15
Шуме	17
Унутрашња организација села	19
Саобраћај	20

БОГУТОВО СЕЛО У ПРОШЛОСТИ

Период Римског царства	23
Богутово Село у средњем вијеку	25
Богутово Село у вријеме турске окупације Босне	29

НАСТАНАК И РАЗВОЈ БОГУТОВОГ СЕЛА

Како је Богутово Село добило име	41
Први материјални трагови о селу	42
Како је настало Богутово Село	46
Карактеристични датуми за насељавање Мајевице.....	51
Зашто су се Херцеговци исељавали	53
Друштвено - економске и културне прилике у вријеме турске окупације	57
Карађорђев устанак и збивања на Мајевици	60
Период власти Аустро-Угарске Монахије	66
Повезаност Богутовог Села са широм околином	74
Почетак насељавања и изградња првих кућа	78
Заселак Муката	80
Заселак Станковићи	87
Заселак Кошарићи	90
Заселак Брђани	92
Заселак Грабовци	93
Засеоци Горњи и Доњи Вучјак	94
Заселак Сарије	98
Засеоци Томићи и Видовићи	101

ПРИВРЕЂИВАЊЕ И ПОРОДИЧНИ ЖИВОТ

Почетак и развој аграрне основе села.....	104
Породичне задруге	109
Отварање Рудника и изградња Рударског насеља "Угљевик"	113

БОГУТОВО СЕЛО У ДРУГОМ СВЈЕТСКОМ РАТУ

Почетак устанка на Мајевици	120
Интернирана лица у Јасеновачки логор 1941.године.....	129
Партизани погинули у антифашистичком рату 1941 -1945. године.....	130
Жртве фашистичког терора Богутовог Села	132
Четници Богутовог Села погинули у Другом свјетском рату.	134
Групна страдања од 13. СС "Ханџар дивизије"	137

БОГУТОВО СЕЛО У АВНОЈСКОЈ ЈУГОСЛАВИЈИ

Послијератни живот у селу	139
Развој Рудника "Угљевик"	147
Изградња Рудника и Термоелектране	150
Богутово Село у Одбрамбено - отаџбинском рату	156
Погинули борци у Отаџбинском рату	159
Територијална организација Богутовог Села	161
Сеоска мјесна заједница	162

ФАМИЛИЈЕ И ДОМАЋИНСВА БОГУТОВОГ СЕЛА

Заселак Муката - фамилије	167
Заселак Станковићи - фамилије	168
Заселак Видовићи - фамилије	170
Заселак Томићи - пресељени у Угљевик	172
Заселак Грабовци - пресељени у Угљевик	173
Заселак Кошарићи - пресељени у Угљевик	174
Заселак Брђани - фамилије	176
Заселак Сарије - фамилије	177
Заселак Сарије - пресељени у Угљевик	178
Заселак Горњи Вучјак - пресељени у Угљевик	179
Заселак Доњи Вучјак - фамилије	181

Заселак Доњи Вучјак - пресељени у Угљевик	182
Заселак Прокос - фамилије	183
Заселак Прокос- пресељени у Угљевик	184
Фамилије и становништво Богутовог Села које живи у селу...	184
Фамилије и становништво Богутовог Села које се преселило у Угљевик	185

ДРУШТВЕНИ И ДУХОВНИ ЖИВОТ

Друштвени живот	187
Сродство и породичне линије	190
Како су настала презимена	193
Пописи становништва Богутовог Села	194
Изградња основне школе и учитељи	196
Омладинска спортска друштва	199
Изворна народна кола и пјесме	202
Музичари и пјевачи	203
Духовни живот	205
Свештеници Богутовог Села у двадесетом вијеку	211
Народна вјеровања и обичаји	214
Језик, говор и обичаји	216
Ријечи херцеговачко - црногорског поријекла	217
Ријечи које су и данас у употреби у Богутову Селу	221
Факултетски образовани људи и са Вишум школама	223
Знамените личности Републике Српске	232
Живи свједоци, казивачи	235
Извод из рецензија:	236
Консултована литература	238
Садржај	239

СПОНЗОРИ:

**СКУПШТИНА ОПШТИНЕ УГЉЕВИК
РУДНИК И ТЕРМОЕЛЕКТРАНА УГЉЕВИК**

ШТАМПАЊЕ ПОМОГЛИ

"ТЕТЕКС" АД УГЉЕВИК

"ГРАЂЕЊЕ" АД УГЉЕВИК

ЦРКВЕНА ОПШТИНА УГЉЕВИК

"НОВА БАНКА" БИЈЕЉИНА

"ТЕЛРАД" АД БИЈЕЉИНА

"СЕМБЕРИЈАТРАНСПОРТ" АД БИЈЕЉИНА

"МОСТ" АД БИЈЕЉИНА

"КОМУНАЛАЦ" УГЉЕВИК

"БОМИВИЛ" АД УГЉЕВИК

"ЕНОМ СОМЕРССЕ" ДОО БИЈЕЉИНА

"ПРОСВЈЕТА" СПКД УГЉЕВИК

"РУДИНГ" УГЉЕВИК

"СПОРТИНГ" МБ УГЉЕВИК

Свима најсрдачније захваљујем

**Проф. др Слободан Лукић,
доктор архитектонских наука и
магистар пејсажне архитектуре**

Поријеклом Богутовац (1937) цио живот је провео у Бијељини, у којој је завршио основну школу и гимназију.

Студије на Архитектонском факултету је окончао 1962. године. На истом факултету је докторирао 1983. Претходно је завршио четврогодишње магистарске студије на пејсажној архитектури на Шумарском факултету у Београду, где је магистрирао 1975.

Истовремено је радио као водећи пројектант у Бијељини и дugo година био директор Завода за урбанизам и изградњу града.

Године 1989. је изабран за професора на Архитектонском факултету у Сарајеву, где је радио до 1991. Те године, по позиву, преузима катедру за архитектонско пројектовање и зградарство на Архитектонско-грађевинском одсеку Факултета техничких наука у Новом Саду у својству редовног професора. Учествује на бројним стручним и научним скуповима у земљи и иностранству.

На Архитектонском факултету у Бања Луци је, као ментор и предсједник комисије, учествовао у више одбрана дипломских радова а данас као члан Републичке комисије Републике Српске, при Министарству за урбанизам, члан је испитне комисије за државне испите и ментор дипломираним архитектама из РС и БиХ.

МУ-50
908(497.15)
23 965
HEN = 3708